حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و ...)، قبل و یا بعد از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی ممنوع است (حتی با ذکر منبع) و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

گزینه دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

داوطلبان آزمون سراسری سال ۱۴۰۰

سال تحصیلی ۰۰-۹۹

آزمون آزمایشی شمارهٔ ۳

آزمون عمومی

گروه آزمایشی علوم انسانی

مواد امتحانی	تعداد پرسش	از شماره	تا شماره	وقت پیشنهادی
زبان و ادبیات فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
زبان عربی	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
فرهنگ و معارف اسلامی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه
تعداد کل پرسش‌ها: ۱۰۰		مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه		

داوطلب گرامی، جهت استفاده از خدمات طلایی خود مانند کارنامه‌های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، پیش‌آزمون‌های آنلاین، بانک سؤال گزینه‌دو، رفع اشکال هوشمند، جزوه‌های کمک‌آموزشی، آرشیو آزمون‌های گزینه‌دو و...، با استفاده از شمارهٔ داوطلبی (به‌عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به‌عنوان رمز عبور) وارد وب‌سایت گزینه‌دو به آدرس gozine2.ir شوید.

در صورتی که اینترنتی ثبت‌نام کرده‌اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده‌اید.

همچنین، شما می‌توانید با اسکن تصویر روبه‌رو به‌وسیلهٔ گوشی هوشمند و یا تبلت خود، پاسخ تشریحی درس‌های عمومی و اختصاصی را مشاهده نمایید.

۱- واژه‌های کدام گزینه همگی درست معنی شده است؟

۱) (اسوه: نمونهٔ پیروی)- (خانقاه: محلّی که درویشان و مرشدان در آن گرد می‌آیند)- (تجلّی: جلوه‌گر)

۲) (مدفن: گور)- (تکریم: بزرگوار)- (مقری: قرآن‌خوان)

۳) (جنود: سپاهیان)- (رعب: دلهره)- (توسن: اسب سرکش)

۴) (خصم: دشمن)- (خور: زمین پست)- (فراق: آرامش)

۲- کدام گزینه می‌تواند معنای مناسبی برای تعداد بیشتری از واژه‌های زیر باشد؟

«تزویر- اجنبی- مدام- معجر- ضماد- والی»

۱) نیرنگ- پیوسته- روش- خشمگین ۲) ریاکاری- می- سرپوش- فرمانروا

۳) بیگانه- روسری- دارو که بر جراحت نهند- شب‌گرد ۴) دورویی- بیگانگان- همیشه- مرهم

۳- «نادانی، زره، سیارهٔ زحل، چوبی سخت و محکم که از آن تیر و نیزه می‌سازند» به‌ترتیب معانی واژگان گزینهٔ ..... است.

۱) سفاهت- ترگ- کیوان- خدنگ ۲) جهالت- درع- بهرام- آبنوس ۳) جهالت- خفتان- بهرام- آبنوس ۴) سفاهت- درع- کیوان- خدنگ

۴- کدام گزینه فاقد «غلط املایی» است؟

۱) هرکه ترجیه دهد عقل و خرد را به جنون / دارم امید که دیوانه نگردد هرگز

۲) آنچه باید خاست از آزادمردان همّت است / سرو را در آستین دست دعایی بیش نیست

۳) خشن‌پوشی گزیدم بهر زجر نفس، از این غافل / که آتش فربه از پیراهن خاشاک می‌گردد

۴) نه انجم است و چو انجم جداست از تغییر / نه ایزد است و چو ایزد بری است از اشباح

۵- در کدام عبارات «غلط املایی» وجود دارد؟

الف) چون تزویر و تهمت سبک استماع افتد، واجب کند که شنودن صدق و صواب گران نیاید تا سبب عداوت و موجب غصّه نگردد.

ب) این غربت را در دل خود چندین وزن منه، چون هرکه از فایده علم بی‌بهره نباشد از ثمرات عقل انتفاع گیرد و هیچ پیرایه در روز بلا چون زیور صبر نیست.

ج) گویند که در قول بی‌عمل و مال بی‌خرد و دوستی بی‌وفا و علم بی‌سلاح و زندگانی بی‌امن فایده‌ای بیشتر نتواند بود.

د) اگر کسی جانب مصلحتی را بی‌رعایت گزارد و به رای وزیران و معینان التفات ننماید چهرهٔ اقبال و دولت و نصرت نبیند.

۱) الف- ب ۲) الف- د ۳) ب- ج ۴) ج- د

۶- در گروه کلمات زیر املای چند واژه نادرست است؟

«تقریظ و ستودن- حاذق و چیره‌دست- جولقی و گدا- خطوط و سطور- سولهٔ سقف‌دار- غلغله و ازدحام- نصیان و فراموشی- وقاحت و بی‌حیایی- حزب بعث- جزرومد- بدر و حنین- هلال‌احمر»

۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۷- کدام گزینه از نظر تاریخ ادبی درست است؟

۱) محمّدتقی بهار، قصیدهٔ دماوندیه را در اعتراض به وضع نابه‌سامان جامعه در سال ۱۳۰۲ سرود.

۲) غزل اجتماعی غزلی است که بیشتر محتوای آن مسائل اجتماعی و سیاسی است. پروین اعتصامی و فرّخی یزدی از شاعرانی هستند که غزل اجتماعی سروده‌اند.

۳) حماسه روایتی داستانی از تاریخ حقیقی یک ملت است که با قهرمانی‌ها، جنگاوری‌ها و رخدادهای خارق‌العاده درمی‌آمیزد.

۴) مقصود از ادبیات انقلاب اسلامی، سروده‌ها و نوشته‌هایی است که درونمایهٔ آن‌ها، فرهنگ اسلامی، قیام امام حسین علیه‌السلام و اندیشه‌های امام خمینی(ره) است.

۸- آرایه‌های «حسن تعلیل، جناس، اغراق، ایهام، استعاره» به‌ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) ز دیده رفتی و از دل نمی‌روی بیرون / در آن خرابه ندانم چگونه جا کردی

ب) طاق خم ابروت که پیوسته بماناد / محراب دل خستهٔ صاحب‌نظران است

ج) ستارگان همه از آسمان فرو بارند / اگر به چشم سیاست به آسمان نگری

د) دوش می‌آمد نگارم بر برم / گفتم ای آرام جان و دلبرم

هـ) مگر به نالهٔ من نرم می‌شود دلِ کوه / که می‌دهد به زبان صدا جوابم را

۱) ج- هـ- د- ب- الف ۲) هـ- د- ج- ب- الف ۳) هـ- د- ج- الف- ب ۴) ج- ب- الف- د- هـ

۹- تعداد «استعاره» در کدام گزینه بیشتر است؟

۱) به ارغوانِ تو بر، هست سنبل خوشبوی / به پرنیان تو بر هست عنبر سارا

۲) ریحان مشک‌بیزت آبِ بنفشه برده / یاقوت قندریزت نرخ شِکر شکسته (مُشک‌بیز: معطّر)

۳) پردهٔ ابر سیاه از مه تابان بگشای / روز را از شِکنِ طُرّهٔ شبگون بنمای

۴) عقیق بارم بر زر ز عشق آن صنمی / که زیر لعل درون لؤلؤ ثمین دارد

۱۰- تمام آرایه‌های کدام گزینه در بیت زیر وجود دارد؟

بنـــدهٔ بـــاد بهـــارانم کـــه از شـــرم کـــرم غنچـــه را در آســـتین پوشـــیده زر مـــی‌افکنـــد

۱) استعاره- ایهام ۲) استعاره- جناس ۳) تضاد- تشخیص ۴) حسن تعلیل- تضاد

۱۱- هر دو آرایهٔ نوشته‌شده در مقابل همهٔ گزینه‌ها درست است، به‌جز .....

۱) هـر دل سـوخته کانـدر خـم زلـف تـو فتـاد گـوی از آن بـه نتـوان در خـم چوگـان دیـدن (تشبیه- مراعات‌نظیر)

۲) آتـش دل چـون نمـی‌گـردد بـه آب دیـده کـم مـی‌دمـم بـادی بـر آتـش، تـا بتـر سـوزد مـرا (تضاد- استعاره)

۳) گوینـد رقیبـان کـه نـدارد سـر تـو یـار سـلطان چـه عجـب گـر سـر درویـش نـدارد؟ (مجاز- جناس همسان)

۴) شـاه مـا از جـان مـا هـم دور و هـم نزدیـک بـود جـان مـا بـا شـاه مـا نزدیـک و دوراندیش بـود (پارادوکس- ایهام)

۱۲- نوع «را» در کدام گزینه متفاوت است؟

۱) قـانون گردبـاد بـوَد روزگـار را جـز خـار و خـس زمانـه بـه بـالا نمـی‌بـرد

۲) کنـون حـلاوت پیونـد را بـدانی قـدر کـه شـربت غـم هجـران تلـخ نوشـیدی

۳) بـا گلسـتان جمـالش نکشـد فصـل بهـار اهـل دل را بـه تماشـای گـل و نسـرین دل

۴) انـدکی خـواهی گـر از طـولِ امـل، کوتـه شـود مـار حرصـت را سـر و دم زن بـه شمشـیر بـلا

۱۳- در همهٔ گزینه‌ها جمله‌ای به «شیوهٔ بلاغی» وجود دارد، به‌جز .....

۱) بـار غمـی کـه خـاطر مـا خسـته کـرده بـود عیسـی دمـی خـدا بفرسـتاد و برگرفـت

۲) وگـر سـالکی محـرم راز گشـت ببندنـد بـر وی در بازگشـت

۳) دگـر مرکـب عقـل را پویـه نیسـت عنـانش بگیـرد تحیّـر کـه بایسـت

۴) کسـی ره سـوی گـنج قـارون نبـرد وگـر بـرد، ره بـاز بیـرون نبـرد

۱۴- در کدام بیت نقش دستوری «مسند» دیده می‌شود؟

۱) بـوی خـون از دهـن شیشـهٔ مـی مـی‌آیـد عـالمی امـن‌تـر از عـالم هشـیاری نیسـت

۲) صـدف ز خنـدهٔ ابـر، بـار گـوهر یافـت گهـر نتیجـه دهـد خنـده‌ای کـه بیجـا نیسـت

۳) بـه طـرف دامـن خورشـید بسـته‌ام دامـن مـرا چـو سـایه ز پسـت و بلنـد پـروا نیسـت

۴) از جهـان بـا دل خرسـند بسـازید چـو مـور کـاین گهـر در صـدف تـاج سـلیمانی نیسـت

۱۵- در کدام گزینه تعداد «ترکیب وصفی» بیشتر از «ترکیب اضافی» است؟

۱) ای کـه گفتـی دیـده از دیـدار بـت‌رویـان بـدوز هرچـه گـویی چـاره دانـم کـرد جـز تقـدیر را

۲) اگـر هـزار غـم اسـت از جهانیـان بـر دل همـین بـس اسـت کـه او غمگسـار مـا باشـد

۳) شـنیده‌ای کـه مقـالات سـعدی از شـیراز همـی برنـد بـه عـالم چـو نافـهٔ ختنـی

۴) تـو بـه هرجـا کـه فـرود آمـدی و خیمـه زدی کـس دیگـر نتوانـد کـه بگیـرد جایـت

۱۶- نقش واژه‌های مشخص شدهٔ بیت زیر چیست؟

حـرام بـاد بـر آن کـس نشسـت بـا معشـوق کـه از سـر همـه برخاسـتن نمـی‌یـارد

۱) مسند- متمم- فعل- مضافٌ‌الیه ۲) نهاد- نهاد- فعل- صفت ۳) نهاد- مسند- نهاد- صفت ۴) مسند- متمم- نهاد- مضافٌ‌الیه

۱۷- کدام ابیات با «کُلُّ اِناءٍ یَتَرَشّحُ بِمَا فِیه» تناسب مفهومی دارند؟

الف) سیرت بد صورت نیکـو نمـی‌گیـرد بـه خـود خشم چون صورت پـذیرد چـین ابـرو مـی‌شـود

ب) جـوی دیـدی کـوزه انـدر جـوی ریـز آب را از جـوی کـی باشـد گریـز؟

ج) آب کـوزه چـون در آب جـو شـود محـو گـردد در وی و جـو او شـود

د) ز سیما می‌توان دریافت در دل هرچه مـی‌باشـد عیـار بـاده را صـاحب‌نظـر مـی‌گیـرد از مینـا

ه) گرچـه صـورت مـی‌نمایـد شـاد و مسـت جـانِ جـانم در خمـار افتـاده اسـت

۱) ب- ج ۲) ج- د ۳) الف- ه ۴) د- الف

۱۸- کدام گزینه با بیت زیر تقابل مفهومی دارد؟

ز کـس جـز خداوندشـان بـیم نیسـت بـه فرهنگشـان حـرف تسـلیم نیسـت

۱) علـم فـتح بلنـد از سـپرانداختن اسـت سـاده‌لـوح آنکـه ز شمشـیر ظفـر مـی‌طلبـد

۲) تـن بـه تسـلیم و رضـا دادن بـود بـر دل گـران طفـل در گهـواره بسـتن بـیش گریـان مـی‌شـود

۳) ز چـرب‌نرمـی مـا دشـمنان دلیـر شـدند خمیرمایـهٔ غـم گشـت مومیـایی مـا

۴) چشـم بسـتن ز مکافـات، رکـاب ظفـر اسـت خصـم مغلـوب چـو شـد تـرک غضـب بایـد کـرد

۱۹- همهٔ گزینه‌ها با بیت زیر قرابت مفهومی دارند به‌جز .....

صدهزاران این چنین اشباه بین فرقشان هفتادساله راه بین

۱) فرق است از آب خضر که ظلمات جای اوست تا آب ما که منبعش الله اکبر است
۲) آن کاو ز شیران شیر خورد او شیر باشد نیست مرد بسیار نقش آدمی دیدم که بود آن اژدها
۳) در عشق خانقاه و خرابات فرق نیست هرجا که هست پرتو روی حبیب هست
۴) هر دو صورت گر به هم مانَد رواست آب تلخ و آب شیرین را صفاست

۲۰- کدام گزینه با بیت زیر تناسب مفهومی دارد؟

تا زبر خاکی ای درخت تنومند مگسل از این آب و خاک ریشهٔ پیوند

۱) ای خطّهٔ ایران میهن، ای وطن من ای گشته به مهر تو عجین جان و تن من
۲) رهنوردان تو را مرگ نگیرد دامن بر شهید تو کفن جامهٔ احرام شود
۳) تا آن دقیقه‌ای که نکرد استخوانم آب از سر هوای عشق وطن دست برنداشت
۴) بذل جان در ره ناموس وطن چیزی نیست بی وطن خانه و ملک و سر و تن چیزی نیست

۲۱- زمینهٔ حماسه در برابر کدام گزینه نادرست نوشته شده است؟

۱) هوا سرخ و زرد و کبود و بنفش ز تابیدن کاویانی درفش (زمینهٔ ملّی)
۲) شود کوه آهن چو دریای آب اگر بشنود نام افراسیاب (زمینهٔ خرق عادت)
۳) ورا نام گستهم گژدهم خوان که لرزان بود پیل ازو زاستخوان (زمینهٔ قهرمانی)
۴) به هر برزنی جشنگاهی سده همه گرد بر گردش آتشکده (زمینهٔ ملّی)

۲۲- کدام گزینه مفهومی متفاوت دارد؟

۱) رخنهٔ دل گر نگردد رهنمای دیده‌ام راه بیرون شد که زین نیلی حصارم می‌دهد؟
۲) عشق محتاج دلیل و رهنما چون عقل نیست خضر در قطع بیابان بی‌نیاز از جاده است
۳) حق‌شناسان بی‌نیازند از دلیل و رهنما چون شود منزل عیان، سنگ نشان بی‌حاصل است
۴) بر دم شمشیرم از باریک‌بینی‌های عقل ای خوش آن رهرو که در راه طلب بی‌رهنماست

۲۳- مفهوم کدام گزینه با سایر گزینه‌ها تفاوت دارد؟

۱) عاقل از آن ز دنیا گیرد کناره کاین بحر هر گوهری که دارد افتاده در کنارش
۲) دلم ز ناز و نعیم جهان ندارد رنگ چه جای نقش و نگار است خانهٔ درویش
۳) فشاندم تا ز دنیا دست هر کامی به‌دست آمد زدم تا پشت پا افلاک را در زیر پا دیدم
۴) دنیا به اهل خویش ترحّم نمی‌کند آتش امان نمی‌دهد آتش‌پرست را

۲۴- مفهوم کدام گزینه با مفهوم بیت زیر متناسب است؟

تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل‌بند

۱) لاله‌رویی که ازو خار مرا در جگر است برگریزان دل و باغ و بهار نظر است
۲) ببر ز خلق و چو عنقا قیاس کار بگیر که صیت گوشه‌نشینان ز قاف تا قاف است (صیت = آوازه)
۳) مردمی گردیده‌است از چشم خوبان گوشه‌گیر چین ابرو مد انعام است در ایام ما
۴) فتنهٔ دنیا نگردد هرکه دنیا را شناخت تشنه‌چشمان هوس را در کمند آرد سراب

۲۵- مفهوم کدام گزینه با مفهوم بیت زیر تفاوت دارد؟

بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک؟ بگفت آن گه که باشم خفته در خاک

۱) به‌جز از آنکه برم مهر و وفای تو به خاک بر من ای دلبر بی‌مهر و وفا چیست بگو
۲) خواجو از عشق تو چون از سر هستی بگذشت به وفات آمد و بر خاک درت کرد وفات
۳) شور شراب عشق تو آن نفسم رود ز سر کاین سر پرهوس شود خاک در سرای تو
۴) جان من جرعهٔ عشق تو نریزد بر خاک مگر آن روز که در خاک بریزد بدنم

■■ **عيّن الأصحّ و الأدقّ في الجواب للتّرجمة أو التّعريب أو المفهوم (۳۵-۲۶):**

۲۶- ﴿إنّ الّذين آمنوا و عملوا الصّالحات إنّا لا نُضيعُ أجرَ مَن أحسَنَ عملاً﴾:

۱) همانا کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، قطعاً ما پاداش کسی را که کاری را درست انجام داده، تباه نمی‌سازیم!

۲) همانا آنان که ایمان آورده‌اند و کارهای نیکو انجام می‌دهند، قطعاً ما پاداش آن‌ها را که به نیکویی عمل می‌کنند، ضایع نخواهیم کرد!

۳) قطعاً هرکس که ایمان بیاورد و عمل نیکو انجام دهد، بی‌شک ما اجر آن را که درست عمل کرده است، از بین نمی‌بریم!

۴) کسانی که ایمان دارند و کارهای شایسته انجام دادند، بی‌گمان ما پاداشی را که برای بهترین کار است، نابود نخواهیم ساخت!

۲۷- «تواضعوا لمن تُعلّمونه فإنّ اللّه جعل التّواضع آلة العقل و لا يعذر على الجهل!»:

۱) برای آنان که آموزششان می‌دادند، فروتنی کردند؛ زیرا خداوند فروتنی را وسیلهٔ عقل قرار داده است و هیچ عذری بر نادانی نمی‌پذیرد!

۲) در برابر کسی که از او یاد می‌گیرید، تواضع کنید. همانا خدا فروتنی را تنها ابزار فرد قرار داده و عذرخواهی را نسبت به جهل نمی‌پذیرد!

۳) برای کسی که او را آموزش می‌دهید، فروتنی کنید. همانا خداوند تواضع را ابزار عقل قرار داده است و بر نادانی عذر نمی‌پذیرد!

۴) فروتنی کردند نسبت به کسانی که تعلیم‌شان می‌دهند. بی‌شک خدا تواضع را مقدمهٔ خردورزی قرار داده و بر نادانی عذری را نپذیرفته!

۲۸- «كان كلٌّ مِنّا يحبّ أن يزور مُتحف التّراث الرّيفيّ بعد الغَداء و أيضاً عَشرات المعالم الأُخرى في تلك القُرى!»:

۱) ما همگی دوست داشتیم که بعد از غذا آثار این موزهٔ روستایی را به‌همراه ده‌ها آثار دیگر در آن روستا ببینیم!

۲) هریک از ما علاقمند است که آثار موزهٔ روستایی را بعد از صبحانه و همچنین بیست اثر دیگر را در این روستاها ببیند!

۳) همهٔ ما دوست داشتیم که این موزهٔ آثار روستایی و همچنین ده اثر دیگر را در آن روستا بعد از ناهار ببینیم!

۴) هریک از ما دوست داشت که بعد از ناهار موزهٔ میراث روستایی و همچنین ده‌ها آثار دیگر را در آن روستاها ببیند!

۲۹- «الغريب في هذه الظّاهرة أنّ الأسماك ليست متعلّقةً بالمياه المجاورة بل بالمياه الّتي هي أبعد مِن هناك بمائتي كيلومتر!»: در این پدیده، ...

۱) عجیب است که ماهیان متعلّق به آب‌های کناری نیستند، آن‌ها متعلّق به آب‌هایی هستند که بیست کیلومتر از آنجا دور هستند!

۲) شگفتی در این است که این ماهی به آب‌های مجاور متعلّق نیست، بلکه برای آب‌هایی است که دویست کیلومتر از آنجا دور هستند!

۳) شگفت‌آور است که ماهیان متعلّق به آب‌های مجاور نیستند، بلکه متعلّق به آب‌هایی هستند که از آنجا صد کیلومتر فاصله دارند!

۴) عجیب این است که ماهی‌ها به آب‌های مجاور تعلّق ندارند، بلکه متعلّق به آب‌هایی هستند که از آنجا دویست کیلومتر دورتر است!

۳۰- «سُئل المدرّس ألم يكن هذا امتحاناً صعباً فأجاب نعم و لكنّ لا راسبَ فيه من الطّلّاب!»:

۱) معلّم پرسید: آیا این امتحان سختی نبود؟ پس پاسخ داد: بله ولی هیچ‌کس از میان دانشجویان در آن رد نشد!

۲) از معلّم سؤال شد آیا این، امتحان سختی نبود؟ پس پاسخ داد: بله ولی از میان دانش‌آموزان هیچ‌کس در آن مردود نشد!

۳) از معلّم پرسیده شد که آیا این امتحان، سخت نیست؟ جواب داد: بله ولی مردودی از میان دانش‌آموزان در آن نداشتیم!

۴) معلّمی مورد سؤال قرار گرفت که آیا این امتحان سختی نبود؟ و او جواب داد: بله اما دانش‌آموزی در آن مردود نیست!

۳۱- «كان مِن أهمّ الأعمال الّتي أتمّها بواسطة هذه المقالة نَشرُ المعارف العلويّة في أنحاء العالَم المختلفة!»:

۱) یکی از مهم‌ترین کارهایی که به‌وسیلهٔ مقاله توسط او تکمیل شد، پخش شدن معارف علوی در جای جای عالم بود!

۲) از بااهمّیّت‌ترین کارهایی که او به‌واسطهٔ این مقاله به اتمام رسانید، پخش کردن معارف علوی در مکان‌های مختلف جهان بود!

۳) از کارهای بااهمّیّتی که او به‌واسطهٔ این مقاله کامل نمود، پخش و گسترش معارف علوی در تمام نقاط دنیا بود!

۴) مهمّ‌ترین کاری که به‌وسیلهٔ این مقاله توسط او به اتمام رسید، گسترش معارف علوی در جاهای مختلف جهان بود!

۳۲- عيّن <u>الخطأ</u>:

۱) الصّلاة مفتاح كلّ خير!: نماز، کلید تمام خوبی‌هاست!

۲) أكبر الحمق الإغراق في المدح و الذّمّ!: بزرگترین نادانی، زیاده‌روی در ستایش و نکوهش است!

۳) سيّد القوم خادمهم في السّفر!: بزرگ مردم، خدمتگزار آن‌ها در سفر است!

۴) أحَبُّ عباد اللّه أنفعهم لعباده!: محبوب‌ترین بندگان خدا، سودمندترین آن‌ها برای بندگانش است!

۳۳- عيّن الصّحيح:

۱) البومة لا تَتَحرَّك عينها فإنّها ثابتة، : جغد چشمش را حرکت نمی‌دهد، چراکه آن ثابت است!

۲) و لكنّها تُعَوِّض هذا النّقص بتحريك رأسها، : ولی این کمبود را با حرکت دادن سر خود جبران می‌کند!

۳) و تستطيع أن تُدير رأسها مئتين و سبعين درجة، : و می‌تواند که سرش را صدوهشتاد درجه بچرخاند!

۴) و في هذه الحالة لا تُحرِّك جسمها!: و در این حالت جسمش حرکت نمی‌کند!

۳۴- «چه‌بسا زیبایی طبیعت دلربایش، گردشگران را برای سفر تشویق نماید!»:

۱) قد شَجَّع السّائحين جمالُ طبيعتها الخلّابة إلى السّفر!

۲) لعلّ طبيعتها الجميلة الخلّابة تُشجّع السُّيّاح إلى السّفر!

۳) ربّما يُشجّع جمال طبيعتها الخلّابة السّائحين إلى السّفر!

۴) جمال الطّبيعة الخلّابة فيها قد يُشجّع السُّيّاح إلى السّفر إليها!

۳۵- عيّن الصّحيح في مفهوم العبارات:

۱) ﴿و لمّا رأى المؤمنون الأحزاب قالوا هذا ما وَعَدَنا اللّه!﴾: حينَ مشاهدة الأحزاب قال المؤمنون إنّ اللّه لم يَعدنا شيئاً!

۲) ثمرة العلم إخلاص العمل!: إن تُريدوا أن تكونوا عالِمين فكونوا مخلصين في أعمالكم!

۳) لا يُصدّق العاقل قول الّذي يَكذب كثيراً!: لا يعتمد العاقل على الكذّابين!

۴) يَصدق الإنسان القويّ!: الصّدق لا يجعل الإنسان ضعيفاً!

■■ إقرأ النّصّ التّالي ثمّ أجب عن الأسئلة بما يناسب النّصّ (۴۲-۳۶):

يَزدادُ خُضوعُ الإنسان حينما ينظر إلى الطّبيعة و يتأثّر بها كثيراً لأنّه يُشاهِد العجائب في حياة المخلوقات و عندئذٍ يسأل نفسه: على أيِّ شَيءٍ تَدلّنا هذه العجائب؟ مَن خلَقَها و يديرُها؟ على سبيلِ المثال عندما نظرنا إلى حياة النّمل وَجدنا أنّه يدخُلُ في عُشِّه عندما لا يستطيع مواجَهَة عدوّه الّذي هو أكبر منه و عندئذٍ يُفرِز من غُدَدٍ تحت بَطنه سائلاً لِيَقتلَ الحشرات المهاجِمة به. و نرى هذه الخصال العجيبة في الحيوانات الأخرى كالذّئب مثلاً. فَمِن عادته أن يغسلَ نفسَه بالمياه الدّافئة (الحارّة) لوقاية نفسه مِن الميكروبات و الأمراض. و العجيب عن النّملات أنّ بعض أنواعها يقدر على العيش في البيئة الصّحراويّة تحت درجة حرارة أكثر من ۵۰ درجة.

۳۶- لم يتكلّم النّصّ عن ...

۱) سلوكِ النّمل العجيب!

۲) غرائب عالم الخلق!

۳) مواجهة الحيوانات مع عدوّها!

۴) قدرة تفكير النّمل!

۳۷- كيف يواجه النّمل أعداءَ أكبر منه؟

۱) يتابعهم بدقّة كثيرةٍ ليقتلهم!

۲) لا يذهب إلى عشّه و يهرب!

۳) يفرز سائلاً من جسمه لقتلهم!

۴) يواجههم دونَ أيّ خوفٍ!

۳۸- كيف يحفظُ الذّئب نفسَه من الإصابة بالدّاء؟

۱) يتناول الدّواء العشبيّ حتّى يلتئم!

۲) يستعينُ بالسّائل الموجود في جسمه!

۳) يبدأ بغسل جسمه بالمياه الدّافئة!

۴) يأكلُ المياه الحارّة لتنظيف بطنه!

۳۹- ما هو خصلة النّملة العجيبة حسب النّصّ؟

۱) سحبُ أعداءه إلى عشّه!

۲) إفراز مادّة قاتلة من فمه!

۳) غسل جسمه بالمياه الحارّة!

۴) قدرته على العيش في الصّحراء!

■ عيّن الصّحيح في الإعراب و التّحليل الصّرفيّ (۴۲-۴۰):

۴۰- «يتأثّر»:

۱) فعلٌ مُضارعٌ- مفرد مذكّر مخاطب- من باب «تفاعل»- لازم/ فعلٌ و فاعله «الإنسان»

۲) ماضيه «أَثَّرَ»- للغائب- مزيد ثلاثيّ من باب «تفعّل»/ فعل مع فاعله و الجملة فعليّة

۳) فعل مضارع- مزيد ثلاثيّ- مصدره «تأثير»- مُتعدٍّ- معلوم/ فعل و فاعله «الإنسان»

۴) مزيد بزيادة حرفين- لا يأخذ المفعول- معلوم/ فعل مع فاعله و الجملة فعليّة

۴۱- «يُفرز»:

۱) فعل مضارع- للغائب- مجرّد ثلاثيّ- من مادّة «ف ر ز»- مجهول/ فعل و نائب فاعله «سائل» و الجملة فعليّةٌ

۲) من الأفعال المضارعة- مفرد مذكّر- لا يأخذ المفعول- من باب «إفعال»/ فعل مع فاعله و الجملة فعليّة

۳) فعل مضارع- للغائب- مزيد ثلاثيّ- من مادّة «ف ر ز»- متعدّ- معلوم/ فعل مع فاعله و الجملة فعليّة

۴) مضارع- مزيد ثلاثيّ بزيادة حرف واحد- للغائب- متعدّ- مجهول/ فعل و نائب فاعله معه و الجملة فعليّة

۴۲- «المهاجمة»:

۱) اسم- مفرد- معرفة (علم)- معرب- من مصادر المزيد الثّلاثيّ (مفاعلة)/ صفة لموصوف «الحشرات»

۲) مفرد و جمعه «المهاجِمات»- معرّف (بأل)- اسم الفاعل من باب «المفاعلة»/ صفة لموصوف «الحشرات»

۳) مفرد- مؤنّث- معرفة- مبنيّ- مصدر على وزن «المُفاعَلَة»- مادّته «ه ج م»/ مضاف‌إليه و مجرور بالكسرة

۴) اسم- مؤنّث- اسم المفعول من مزيد ثلاثيّ- معرب/ مضاف‌إليه لمضاف «الحشرات» و مجرور بالكسرةِ

■■ **أجب عن الأسئلة التّالية (۵۰-۴۳):**

۴۳- عيّن الخطأ في ضبط الحركات:

۱) كانَ غَرَضُه مِن اخْتَراعِهِ مُساعِدَةَ الإنسانِ في مَجالِ الإعمارِ!

۲) نَشَرَتْ إحدَي الصُّحُفِ الفَرَنسيَّةِ عِندَ مَوتِ أخيه الآخَرِ عنواناً خَطَأً!

۳) ماتَ ألفِرِد نُوبِل تاجِرُ المَوتِ الَّذي أَصبَحَ غَنِيّاً مِن خِلال هذا النَّشاطِ!

۴) فَقَدْ بَنَى مُؤَسَّسَةً لِمَنْحِ الجَوائِزِ الشَّهيرَةِ لِكَيْ يُصَحِّحَ أخْطاءَهُ!

۴۴- عيّن الصّحيح:

۱) الطُّنّ، وزنٌ يُعادل مئة كيلو غرام و جمعه «أطنان»!

۲) إنّ الّذي يَسعى في القيام بالعمل و يشعر بالضّعف هو الدّؤوب!

۳) النَّفَق مَمَرٌّ تحت الأرض أو في الجبل طولُه أكثر مِن عرضِه!

۴) السُّهول هي الأعمال الّتي يسير للإنسان!

۴۵- عيّن عبارةً لانرجو «وقوع الظّلم» فيها:

۱) ليت هؤلاء الحكّام لا يظلمون النّاس!

۲) إنّ اللّه يَحكم بين عباده بالعدل!

۳) لعلّ أُمراء العرب لا يظلمون شعوبهم!

۴) قد يَظلم الوالدان أولادهما و هما لا يشعران!

۴۶- عيّن الإسم مجروراً بالتّبعيّة:

۱) إنّ الطلّاب المؤدّبين محترمون عند المعلّمين!

۲) أُريد هذه الأدوية المكتوبة على الورقة!

۳) فَحص الطّبيبُ أسنانَ الولد الصّغير!

۴) أعطِني مَرهماً لحسّاسيّةِ الجلدِ و حبوباً للصُّداع!

۴۷- عيّن خبر الحروف المشبّهة مبنيّاً:

۱) إنّ طاق كسرى أحد قصور الملوك السّاسانيّين!

۲) ليت ملوكنا في تلك العصور أفاضلنا!

۳) ليس إخواني هؤلاء بل اولئک!

۴) هل تَعلم أنّ ما أُفتّش عنه ساعاتٍ هذا الكتاب!

۴۸- عيّن المفعول موصوفاً:

۱) ما قَسَّم اللّه للعباد شيئاً أفضل مِن العقل!

۲) تَشَرَّفنا بزيارة العتبات المقدّسة في العراق!

۳) أظُنُّ هذه المسافة سبعةً و ثلاثين كيلومتراً!

۴) قد أنشد شاعران كبيران قصيدتين قبل اليوم!

۴۹- عيّن ما فيه فعل مزيد واحد:

۱) ﴿فاصبِرْ على ما يقولون و اهجُرْهم هجراً جميلاً!﴾

۲) ﴿فَمن يَكفر بالطّاغوت و يؤمِن باللّه فقد استمسک بالعروة الوثقى!﴾

۳) ﴿إنّا خلقناكم من ذكر و أنثى و جعلناكم شعوباً و قبائل لِتَعارَفوا!﴾

۴) ﴿فلمّا آسَفونا إنتقمنا مِنهم فأغرقناهم أجمعين!﴾

۵۰- عيّن الخطأ حول الآية الشّريفة التّالية: «لا علم لَنا إلّا ما عَلَّمتنا!»

۱) فيها اسم نكرة واحدة ۲) خبرها اسم ۳) فيها فعل متعدّ ۴) فعلها مزيد من باب تفعيل

فرهنگ و معارف اسلامی

IV´

زمان پیشنهادی

دین و زندگی ۳: بخش ۱ از درس ۲ تا انتهای درس ۴ ■ دین و زندگی ۱: از درس ۸ تا انتهای درس ۱۱

۵۱- به‌ترتیب «راه تداوم دینداری» و «راه خانه کردن محبت خدا در دل»، ناظر بر کدام‌یک از آثار محبت به خداست؟

۱) بیزاری و مبارزه با دشمنان خدا- پیروی از خدا

۲) بیزاری و مبارزه با دشمنان خدا- دوستی با دوستان خدا

۳) پیروی از خدا- پیروی از خدا

۴) پیروی از خدا- دوستی با دوستان خدا

۵۲- شبکه‌های ماهواره‌ای گمراه‌کننده، شبکه‌های مجازی ناسالم، گروه‌ها و دسته‌های منحرف اجتماعی از جمله دام‌هایی است که شیطان امروزه برای کشاندن انسان به‌سوی گناه پهن می‌کند. با توجه به تعالیم اسلامی، کدام مورد را می‌توان به‌عنوان لازمهٔ مقاومت در برابر این دام‌ها برشمرد؟

۱) روی‌آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانهٔ فرمان‌های او

۲) نظر افکندن به زندگی رسول خدا ﷺ و اصحاب او و برای یافتن راه بندگی

۳) انجام خالصانهٔ امور به‌مدت چهل روز تا مرز جاری شدن چشمه‌های حکمت از دل و زبان

۴) عمل بر اساس معرفت که بسیار مقدس‌تر و ارزشمندتر از عملی است که خالی از معرفت است

۵۳- اهداف، رفتار و فعالیت‌های آدمی به‌ترتیب در پرتو کدام عوامل «تعیین شده» و «جهت می‌یابند»؟

۱) محبت‌ها و اعتقادات- حکمت الهی

۲) محبت‌ها و اعتقادات- دلبستگی‌ها و علایق

۳) جهان‌بینی- دلبستگی‌ها و علایق

۴) جهان‌بینی- حکمت الهی

۵۴- ایمان به «واحد و قهار بودن خدا»، موجب باور به کدام عبارت وحیانی می‌شود؟

۱) ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ ۲) ﴿اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾ ۳) «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» ۴) ﴿مَن رَبّ السَّماوات وَ الاَرض﴾

۵۵- یکی از ویژگی‌های دوزخیان آن است که در دنیا نماز نمی‌خواندند. آن‌ها با این رفتار به کدام وعدهٔ الهی پشت پا زدند؟

۱) اعطای باغ‌هایی از بهشت به آن‌ها
۲) گرامی داشته شدن و تکریم در باغ‌های بهشتی
۳) دور شدن از هرگونه حزن و اندوه و رنج در دارالسلام
۴) آمرزش پروردگار و بهشتی که وسعت آن آسمان‌ها و زمین است

۵۶- معنای لغوی آنچه از نظر رسول خدا ﷺ موجب رتبه‌بندی مؤمنان نسبت به یکدیگر می‌شود، چیست و اهمیت این مطلب در اسلام چگونه نمایان شده است؟

۱) پاک کردن یک چیز از غیر آن- شرط قبولی تمام اعمالِ معروض نزد خداست
۲) پرهیز از گناهان و انجام واجبات- شرط قبولی تمام اعمالِ معروض نزد خداست
۳) پاک کردن یک چیز از غیر آن- موجب بهره‌مندی از امدادهای بی‌پایان الهی می‌شود
۴) پرهیز از گناهان و انجام واجبات- موجب بهره‌مندی از امدادهای بی‌پایان الهی می‌شود

۵۷- انسان غافل که چشم دل را به روی آیات الهی بسته است، در ادبیات ایران‌زمین چگونه توصیف شده است و پایبندی به کدام مورد موجب کاسته شدن از میزان آن می‌شود؟

۱) این همه نقش عجب بر در و دیوار وجود هرکه فکرت نکند، نقش بود بر دیوار - دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات
۱) این همه نقش عجب بر در و دیوار وجود هرکه فکرت نکند، نقش بود بر دیوار - راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او
۳) مهر رخسار تو می‌تابد ز ذرات جهان هر دو عالم پر ز نور و دیده نابینا چه سود؟ - دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات
۴) مهر رخسار تو می‌تابد ز ذرات جهان هر دو عالم پر ز نور و دیده نابینا چه سود؟ - راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او

۵۸- پرستش توأم با تردید خدای یگانه، موجب قرارگیری انسان در کدامین گروه می‌شود و مولود نامبارک آن چیست؟

۱) ﴿مَن اتَّخَذَ الهَهُ هَواه﴾- ﴿سَیَصلونَ سَعیرا﴾
۲) ﴿مَن یَعبُدُ الله عَلی حَرف﴾- ﴿سَیَصلونَ سَعیرا﴾
۳) ﴿مَن اتَّخَذَ الهَهُ هَواه﴾- ﴿خَسِرَ الدُّنیا وَ الآخِرَة ذلکَ هُوَ الخُسرانُ المبین﴾
۴) ﴿مَن یَعبُدُ الله عَلی حَرف﴾- ﴿خَسِرَ الدُّنیا وَ الآخِرَة ذلکَ هُوَ الخُسرانُ المبین﴾

۵۹- از دقت در کلام رضوی «مَن لَم یَشکُرِ المُنعِمَ مِنَ المَخلوقین، لَم یَشکُرِ الله عَزَّ و جَلَّ» کدام مطلب مورد برداشت قرار می‌گیرد؟

۱) سپاسگزار بودن در مقابل بندگان خدا از لوازم بروز اعتقاد به توحید است.
۲) اعتقاد به توحید در ولایت ایجاب می‌کند که شکرگزاری خداوند، لازمهٔ شکرگزاری از بندگان است.
۳) شرط تحقق شکرگزاری حقیقی خداوند، شکرگزاری از بندگان اوست که واسطهٔ فیض و احسان شده‌اند.
۴) آن کس که مراتب کمال و بندگی را طی کرده است، تلاش می‌کند تا به‌اندازهٔ کافی شکرگزاری خدا و بندگانش را به‌جا آورد.

۶۰- از دقت در کدام عبارت شریفه، این نکته استنباط می‌شود که تمام انسان‌ها با توجه به فطرت خویش خداجو هستند و به‌دنبال عبادت می‌باشند؟

۱) ﴿لا تَتَّخِذوا عَدُوّی وَ عَدُوَّکُم اَولیاء﴾ ۲) «حاسَبوا اَنفُسَکُم قَبل اَن تُحاسَبوا»
۳) ﴿اَ رَاَیتَ مَنِ اتَّخَذَ الهَهُ هَواه اَفَاَنتَ تَکونُ عَلیهِ وَکیلاً﴾ ۴) ﴿لَم یَلِد وَ لَم یولَد﴾

۶۱- اندیشه در آیهٔ شریفهٔ ﴿إِنَّ الَّذِینَ یَأْکُلُونَ أَمْوَالَ الْیَتَامَی ظُلْمًا إِنَّمَا یَأْکُلُونَ فِی بُطُونِهِمْ نَارًا...﴾، کدام مفهوم را به ذهن مؤمن قرآن‌پژوه متبادر می‌سازد؟

۱) اگر کسی مال یتیمی را به ناحق تصاحب کند، بنا بر روابط طبیعی، چهرهٔ حقیقی عملش را در دوزخ می‌بیند.
۲) هر عملی یک جنبهٔ ظاهری و یک جنبهٔ باطنی دارد که هر دو در آخرت در مقابل انسان مجسم می‌شوند.
۳) باطن اعمال در روح و جان انسان ثبت می‌شود و در قیامت به‌صورت تجسم عمل نمایان می‌شود.
۴) آنچه انسان در قیامت می‌بیند تصویر و گزارشی از اعمال دنیایی خویش است.

۶۲- کدام گزینه به تعداد موارد صحیح بیان‌شده در میان گزاره‌های زیر اشاره دارد؟

الف) ترنم زبانی بهشتیان «الحمدلله» می‌باشد.
ب) بالاترین نعمت بهشت، رسیدن به مقام خشنودی خدا می‌باشد.
ج) همراهان انبیای الهی در بهشت کسانی هستند که خدا به آن‌ها وعدهٔ باغ‌های بهشتی داده است.
د) از آنجا که خداوند به عهد خود با بهشتیان وفا کرده است، خطاب به خداوند می‌گویند: «خدایا تو پاک و منزّهی».

۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۶۳- باور انسان نسبت به مفهوم آیهٔ شریفهٔ ﴿اِنَّ اللهَ بالِغُ امرِه﴾، موجب تسلیم او در برابر کدام مورد می‌شود؟

۱) ﴿اَلَیسَ اللهُ بِکافٍ عَبدَه﴾ ۲) ﴿عَسی اَن تَکرَهوا شَیئا وَ هُوَ خَیرٌ لَکُم﴾

۳) ﴿قُل حَسبیَ اللهُ عَلیه یَتوَکّلُ المُتوکّلون﴾ ۴) ﴿فَهُوَ حَسبُه﴾

۶۴- دقت در آیهٔ شریفهٔ ﴿وَ اَصبِر عَلی ما اَصابَکَ اِنَّ ذلِکَ مِن عَزمِ الاُمور﴾، هادی انسان به‌سمت توجه به مفهوم بیان‌شده در کدام گزینه می‌باشد؟

۱) ازهم‌گسیختگی تصمیم‌ها و کارها در اثر آفت گذر زمان

۲) بهترین توشهٔ مسافر کوی خداوند در کلام امام کاظم علیه‌السلام

۳) ضرورت الگوگیری از رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله برای اثبات موفقیت‌آمیز بودن مسیر

۴) متقارن دانستن مسیر سعادت با رضایت خداوند متعال و تلاش در جهت بندگی

۶۵- تقاضای امیرمؤمنان علیه‌السلام از پیروانشان مبنی بر اینکه «با پرهیزکاری و کوشش [در راه خدا] و عفت و درستکاری مرا یاری کنید.»، با کدام مفهوم قرابت بیشتری دارد؟

۱) الگوگیری از ائمهٔ اطهار علیهم‌السلام به این دلیل است که تمام کارهایشان درست و مطابق دستور خدا بوده است.

۲) اسوه بودن پیشوایان ۱۴۰۰ سال پیش، مربوط به اموری است که همواره برای بشر خوب و متعالی بوده است.

۳) اسوه قرار دادن معصوم علیه‌السلام بدین معناست که خود را به راه و روش ایشان نزدیک کرده و کاملاً در حد او عمل نماییم.

۴) انحصار الگوگیری از ائمهٔ معصومین علیهم‌السلام در امور معنوی بدین جهت است که در امور مادی نمی‌توانیم در حد ایشان عمل کنیم.

۶۶- سرگرمی بیش از اندازهٔ انسان عصر حاضر به امور دنیوی، چه نتیجه‌ای را به‌دنبال دارد؟

۱) خدافراموشی و عدم‌برخورداری خداوند از جایگاه در قلب آن‌ها

۲) ایجاد دوقطبی فقیر و غنی در جامعه و گسترش روحیهٔ فرعونیت

۳) فراگیر شدن بی‌عدالتی در جامعه و عدم‌تلاش در حفاظت از محیط‌زیست

۴) باقی نماندن جایی برای خلوت انس و درک معنویت نیایش با پروردگار برای آن‌ها

۶۷- نتیجهٔ بروز تفرقه و تضاد در جامعه و از بین رفتن امکان رشد و تعالی در آن، چگونه خودنمایی می‌کند و خداوند متعال برای تقابل با آن چه دستوری داده است؟

۱) سخنی از حاکمیت خدا و فرمان‌های او نیست و طاغوت به حاکمیت می‌رسد- ﴿لا تَتَّخِذوا عَدُوّی وَ عَدُوَّکُم اَولیاء﴾

۲) سخنی از حاکمیت خدا و فرمان‌های او نیست و طاغوت به حاکمیت می‌رسد- ﴿وَ قَد کَفَروا بِما جاءَکُم مِنَ الحق﴾

۳) مردم اهل ایثار و تعاون نیستند و به منافع فردی خود فکر می‌کنند- ﴿لا تَتَّخِذوا عَدُوّی وَ عَدُوَّکُم اَولیاء﴾

۴) مردم اهل ایثار و تعاون نیستند و به منافع فردی خود فکر می‌کنند- ﴿وَ قَد کَفَروا بِما جاءَکُم مِنَ الحق﴾

۶۸- توکل‌کنندهٔ اهل معرفت، خود را ملزم به پوشاندن جامهٔ عمل نسبت به کدام اعتقاد می‌داند و این مطلب ناشی از چیست؟

۱) اخلاص قلبی- می‌داند که ابزار و اسباب موجود در خلقت، بنا بر حکمت الهی است و بی‌توجهی به آن، بی‌توجهی به علم و حکمت الهی است.

۲) رابطهٔ علیّت- می‌داند که ابزار و اسباب موجود در خلقت، بنا بر حکمت الهی است و بی‌توجهی به آن، بی‌توجهی به علم و حکمت الهی است.

۳) اخلاص قلبی- توکل در جایی درست است که کار و تلاش، مقدمهٔ آن شده باشد.

۴) رابطهٔ علیّت- توکل در جایی درست است که کار و تلاش، مقدمهٔ آن شده باشد.

۶۹- «خداوند انسان باحیای بردبار باعفتی را که پاکدامنی می‌ورزد، دوست دارد». این روایت شریف مؤید بازتاب التزام عملی نسبت به دستور بیان‌شده در کدام آیهٔ شریفه است؟

۱) ﴿وَ الَّذینَ آمَنوا اَشَدُّ حُبّاً لِلّه﴾ ۲) ﴿وَ قَد کَفَروا بِما جاءَکُم مِنَ الحَق﴾

۳) ﴿قُل اِن کُنتُم تُحِبّونَ اللهَ فَاتَّبِعونی﴾ ۴) ﴿قُل اَغَیرَ اللهِ اَبغی رَبّا﴾

۷۰- کدام‌یک از گزینه‌های زیر نشانگر موارد درست می‌باشد؟

الف) ﴿و مِنَ النّاس مَن یَتَّخِذ مِن دونِ اللهِ اندادا﴾ ← شرک عملی

ب) ﴿وَ لِلّهِ ما فِی السَّماواتِ وَ الاَرض﴾ ← معلولِ توحید در ربوبیت

ج) ﴿قُل اَغَیرَ اللهِ اَبغی رَبّا﴾ ← توحید در ربوبیت

د) ﴿قُلِ اللهُ خالِقُ کل شَیء﴾ ← علتِ توحید در مالکیت

۱) الف- ج- د ۲) ب- ج ۳) الف- ج ۴) الف- ب- د

۷۱- هدف انسان از محاسبه و ارزیابی چیست و کدام گزینه حاکی از نتایج عمل به آن است؟

۱) تعیین میزان و عوامل موفقیت و شکست در تعهدات انسان با خدا- وقوف و آگاهی به عیب‌ها و گناهان و تلاش در جهت جبران آن‌ها

۲) تعیین میزان و عوامل موفقیت و شکست در تعهدات انسان با خدا- وفای به عهد خدا نسبت به بندگان و پاک شدن گناهان انسان

۳) جامهٔ عمل پوشیدن انتخابات و اهداف انسان- وقوف و آگاهی به عیب‌ها و گناهان و تلاش در جهت جبران آن‌ها

۴) جامهٔ‌عمل پوشیدن انتخابات و اهداف انسان- وفای به عهد خدا نسبت به بندگان و پاک شدن گناهان انسان

۷۲- نهیب خداوند متعال به انسانی که عهد فطری خویش با خدا را فراموش کرده، چیست و در صورت تداوم این بی‌وفایی، کدام رهاورد ناميمون گریبان انسان را می‌گیرد؟

۱) ﴿وَ لَقَد راوَدتُه عَن نَفسِه فاستَعصَم و ان لَم یَفعَل ما آمرُه﴾- زبانه کشیدن آتش از دل و جان آن‌ها

۲) ﴿اَلَم اَعهَد اِلیکُم یا بَنی آدَم اَن لا تَعبُدوا الشَّیطان اِنَّه لَکُم عَدُوٌّ مُبین﴾- زبانه کشیدن آتش از دل و جان آن‌ها

۳) ﴿وَ لَقَد راوَدتُه عَن نَفسِه فاستَعصَم و ان لَم یَفعَل ما آمرُه﴾- محرومیت از نگاه خدا و هم‌سخنی با او در قیامت

۴) ﴿اَلَم اَعهَد اِلیکُم یا بَنی آدَم اَن لا تَعبُدوا الشَّیطان اِنَّه لَکُم عَدُوٌّ مُبین﴾- محرومیت از نگاه خدا و هم‌سخنی با او در قیامت

۷۳- اگر بخواهیم با توجه به مفاهیم قرآنی، تعریفی صحیح برای «صمد» ارائه دهیم، مطلب بیان‌شده در کدام گزینه یاریگر ما خواهد بود؟

۱) آن کس که در عین بی‌نیازی، خالقیت و صاحب اختیاری عالم وجود را در دست دارد، صمد نامیده می‌شود.

۲) صمد، همان یگانهٔ مقتدری است که بر همه‌چیز غالب است و جایی برای خودنمایی دیگران باقی نمی‌گذارد.

۳) به بی‌نیازی که اذن دخل‌وتصرف در امور عالم را به جانشینانش روی زمین واگذار می‌کند، صمد گفته می‌شود.

۴) صمد آن بی‌نیازی است که تمام نیازمندان رو به سوی او دارند و قصد او را می‌کنند و او نیز نیاز همگان را برآورده می‌سازد.

۷۴- عدم‌مالکیت بر نفع و ضرر، نافی استحقاق برخورداری از کدام بُعد توحیدی است؟

۱) ﴿قُلِ الله خالق کلّ شَیء﴾ ۲) ﴿أم هَل تَستَوِیَ الظُّلُمات وَ النّور﴾

۳) ﴿ما لَهُم مِن دونِه مِن وَلی وَ لا یُشرِک فی حُکمِه اَحدا﴾ ۴) ﴿وَ لِلّه ما فِی السَّماوات وَ الاَرض﴾

۷۵- آنجا که گناهکاران در جهنم اخروی، حسرت خود نسبت به عامل دورشدنشان از یاد خدا را به زبان می‌آورند، مهر تأییدی بر بی‌توجهی خود در خصوص کدام عبارت شریفه می‌زنند؟

۱) «آگاه باش برای هر پیروی کننده‌ای، امام و پیشوایی است که باید از او تبعیت کند و از علم او کسب نور کند.»

۲) ﴿و بعضی از مردم همتایانی را به‌جای خدا می‌گیرند. آنان را دوست می‌دارند، مانند دوستی خدا﴾

۳) «به حساب خود رسیدگی کنید، قبل از اینکه به حساب شما برسند.»

۴) «هرکس در روز قیامت با محبوب خود محشور می‌شود.»

زبان انگلیسی

۲۰ دقیقه
زمان پیشنهادی

زبان انگلیسی ۳: درس ۱ از صفحهٔ ۲۴ و درس ۲ تا انتهای صفحهٔ ۴۸ + درس ۱ کتاب کار ■ زبان انگلیسی ۱: درس ۳ + درس ۳ کتاب کار

76- To have a better result, the handwritten comments were typed …… all numerical scores …… by a hardworking assistant.

1) but- were compiled 2) and- compile 3) but- compiled 4) and- were compiled

77- People have argued that Einstein grew up as a scientist while he …… the general theory.

1) would develop 2) develops 3) was developing 4) developed

78- There is no ideal method of parenting. Every teenager is different, …… ?

1) isn't he 2) is there 3) isn't it 4) aren't they

79- My husband …… were the only ones who laughed at the Gary Coleman joke because everyone around us was too young to know who he is.

1) himself and I 2) and I 3) and myself 4) himself and myself

80- After several months of going through the treatments without any improvement, the patient …… a second opinion from another doctor.

1) recommended 2) sought 3) spared 4) quit

81- After 32 years of dedicated service, David recently retired from the military because of his …… age.

1) terrible 2) unnatural 3) distinguished 4) advanced

82- Most …… the hotel gains a security system whose cards cannot be copied at the local locksmith.

1) rarely 2) actually 3) suddenly 4) importantly

83- Galileo's telescope was similar to a pair of opera glasses in that it used an arrangement of glass lenses to …… objects.

1) magnify 2) found 3) narrate 4) identify

84- "In total, about 30 schools and colleges from around the region have joined together to …… a comprehensive booklet of what is available."

1) combine 2) suppose 3) recite 4) compile

85- Police officers often put a great deal of …… on wearing your seatbelt because it is the most important part of keeping you safe on the road.
1) experiment 2) emphasis 3) interest 4) progress

86- In today's society, children frequently have parents who don't live together and co-parenting solutions are needed to ensure the children receive the care and attention they …… from both parents.
1) deserve 2) influence 3) forgive 4) dedicate

87- You may receive a message like your system is …… damaged by four virus when browsing the webpage using your mobile phone. Don't worry. It is not a real virus.
1) heavily 2) rarely 3) generally 4) primarily

■■ Cloze Test

We often hear about the importance of cultural heritage. But what is cultural heritage? And whose heritage is it? Whose national heritage, for example, does the Mona Lisa by Leonardo da Vinci …(88)…? Is it French or Italian?

First of all, let's have a look at …(89)… . "Heritage" is a property, something that is inherited, passed down from previous …(90)… . In the case of "cultural heritage," the heritage …(91)… . of money or property, but of culture, values and traditions. Cultural heritage implies a shared bond, our belonging to a community. It represents our history and our …(92)… ; our bond to the past, to our present, and the future.

88- 1) give up 2) work on 3) belong to 4) provide for

89- 1) the word of meaning 2) the meaning words
3) word's meaning 4) the meaning of the words

90- 1) agreements 2) generations 3) solutions 4) experiments

91- 1) doesn't consist 2) consists 3) isn't consisting 4) is consisting

92- 1) emotion 2) education 3) identity 4) failure

■■ Reading Comprehension I

Students tend to lose their pencils, break them without thinking, and find all sorts of non-writing uses for them. The pencil in your hand is one of the most amazing and useful tools in the world. A man named Friedrich Staedtler invented the modern form of pencil in about 1622 in Germany. He was the first person to mass-produce them.

Staedtler did not use lead in his products, and there is no lead in your pencil. However, some pencils did contain lead until the early twentieth century. Lead will make a mark, but it is toxic, dangerous to health and not safe to use either in the hands or around the face and mouth where many pencils sometimes are. Staedtler used black graphite, a soft form of carbon.

Graphite is still used today. It is mixed with clay and wax and heated to high temperatures. The modern pencil is a superb piece of technology. The pencil is less messy than ink, can be easily erased, and makes clear, dark, smooth, and smudge-free lines. The modern pencil can produce a continuous line twenty-two miles long. That's a distance of 3540 meter-long rulers laid end to end.

So appreciate your pencil. For a few cents each, it is a remarkable product.

93- All of the following are mentioned as reason for usefulness of pencils EXCEPT …… .
1) their mark can be easily erased 2) they are not messy
3) they make smooth lines 4) they don't break

94- Based on the context of the passage, what is the meaning of the underlined word "toxic" in the second paragraph?
1) pretty 2) harmful 3) well designed 4) clean

95- Which of these statements can you infer from the passage?
1) Friedrich Staedtler was the first person to use pencils.
2) Students sometimes put pencils in or near their mouths.
3) Every pencil can be used for twenty-two miles of writing.
4) Finding a useful, inexpensive writing material was important to people in earlier times.

96- The passage provides enough information to answer which of the following questions?

1) When did pencils stop containing lead?
2) Which materials arn't used in pencils today?
3) Where does graphite for pencils come from?
4) When were the first pencils used?

■■ Reading Comprehension II

Work tends to be associated with non-work-specific environments activities, and schedules. If asked what space is reserved for learning, many students would suggest the classroom, the lab or the library. What about the kitchen? The bedroom? In fact, any room in which a student habitually studies becomes a learning space, or a place associated with thinking. Some people need to engage in sports or other physical activities before they can work successfully. Being sedentary seems to inspire others. Although most classes are scheduled between 8:00 and 22:30, some students do their best work before the sun rises, some after it sets. Some need a less flexible schedule than others, while a very few can sit and not rise until their task is completed. Some students work quickly and efficiently, while others cannot produce anything without much dust and heat.

97- The passage most likely appears in ……

1) a book on study skills.
2) a newspaper article on college campuses.
3) a book on research methods.
4) a journal of international affairs.

98- According to the author ……

1) students do not vary in their preference of location in which they study.
2) activities prior to a study session seem to be invariable from one learner to the other.
3) some learners do not want to be limited to a strict schedule.
4) the quality of a learning space plays a serious role in success.

99- The passage includes a number of …… .

1) complaints
2) warnings
3) advices
4) comparisons

100- We can infer from the passage that ……

1) course schedules should be arranged in a manner that students begin learning before the sun rises.
2) students should be allowed to determine their own working space and time.
3) course schedules should be arranged in a manner that students have a time for recreational activities.
4) working schedules of students should be same for all.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و ...)، قبل و یا بعد از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی ممنوع است (حتی با ذکر منبع) و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

گزینه دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

داوطلبان آزمون سراسری سال ۱۴۰۰
سال تحصیلی ۰۰-۹۹

آزمون آزمایشی شمارهٔ ۳

آزمون اختصاصی

گروه آزمایشی علوم انسانی

مواد امتحانی	تعداد پرسش	از شماره	تا شماره	وقت پیشنهادی
ریاضی	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۵ دقیقه
اقتصاد	۱۵	۱۲۱	۱۳۵	۱۰ دقیقه
ادبیات اختصاصی	۲۵	۱۳۶	۱۶۰	۲۵ دقیقه
عربی اختصاصی	۲۰	۱۶۱	۱۸۰	۲۰ دقیقه
تاریخ	۱۵	۱۸۱	۱۹۵	۱۱ دقیقه
جغرافیا	۱۵	۱۹۶	۲۱۰	۱۲ دقیقه
علوم اجتماعی	۱۵	۲۱۱	۲۲۵	۱۱ دقیقه
منطق و فلسفه	۲۰	۲۲۶	۲۴۵	۲۰ دقیقه
روان شناسی	۱۵	۲۴۶	۲۶۰	۱۱ دقیقه
تعداد کل پرسش‌ها: ۱۶۰		مدت پاسخ‌گویی: ۱۴۵ دقیقه		

داوطلب گرامی، جهت استفاده از خدمات طلایی خود مانند کارنامه‌های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، پیش‌آزمون‌های آنلاین، بانک سؤال گزینه‌دو، رفع اشکال هوشمند، جزوه‌های کمک‌آموزشی، آرشیو آزمون‌های گزینه‌دو و...، با استفاده از شمارهٔ داوطلبی (به‌عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به‌عنوان رمز عبور) وارد وب‌سایت گزینه‌دو به آدرس gozine2.ir شوید.

در صورتی که اینترنتی ثبت‌نام کرده‌اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده‌اید.

همچنین، شما می‌توانید با اسکن تصویر روبه‌رو به‌وسیلهٔ گوشی هوشمند و یا تبلت خود، پاسخ تشریحی درس‌های عمومی و اختصاصی را مشاهده نمایید.

۱۰۱- اگر نمایش پیکانی روبه‌رو، مربوط به یک تابع باشد، مقدار b کدام است؟

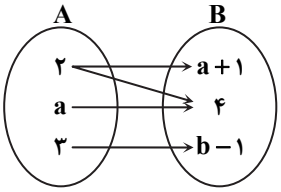

۱) ۵
۲) ۲
۳) ۳
۴) ۴

۱۰۲- اعداد کدام گزینه را در رابطهٔ $\{(c , a) , (b , c) , (a , ۲) , (۳ , ۱)\}$ قرار دهیم تا رابطه، یک تابع نباشد؟

۱) $\begin{cases} a = ۵ \\ b = ۱ \\ c = ۳ \end{cases}$
۲) $\begin{cases} a = ۶ \\ b = ۱ \\ c = ۲ \end{cases}$
۳) $\begin{cases} a = ۰ \\ b = ۰ \\ c = ۰ \end{cases}$
۴) $\begin{cases} a = ۶ \\ b = ۴ \\ c = ۵ \end{cases}$

۱۰۳- معادلهٔ محور تقارن سهمی $f(x) = x(۱ - x) + ۲$ کدام است؟

۱) $x = \frac{۱}{۲}$
۲) $x = -\frac{۱}{۲}$
۳) $x = ۱$
۴) $x = -۱$

۱۰۴- در تابع خطی f، اگر $f(۲) = ۷$ و $f(-۱) = ۶$، مقدار $f(۲۰)$ کدام است؟

۱) ۱۱
۲) ۱۲
۳) ۱۳
۴) ۱۴

۱۰۵- در یک مثلث متساوی‌الساقین، هرکدام از ساق‌ها، ۳ واحد از قاعده بزرگ‌ترند. اگر تابع محیط این مثلث برحسب ساق آن (x) به‌صورت $f(x) = a(x + b)$ باشد، مقدار $a + b$ کدام است؟

۱) ۱
۲) ۲
۳) ۳
۴) ۴

۱۰۶- حاصل‌جمع سه عدد برابر با ۸۰ است. اگر یکی از آن‌ها ۲۰ باشد، بیشترین مقدار حاصل‌ضرب این سه عدد، کدام است؟

۱) ۱۶۰۰۰
۲) ۱۸۰۰۰
۳) ۲۰۰۰۰
۴) ۲۴۰۰۰

۱۰۷- سهمی $y = \frac{۱}{۲}x^۲ + bx + c$ با خط $y = -۴x + ۹$، در دو نقطه به طول‌های ۲ و ۴- متقاطع‌اند. مقدار $b + c$ کدام است؟

۱) ۱
۲) ۲
۳) ۳
۴) ۴

۱۰۸- خط $y = ۷$ با سهمی $y = ۲x^۲ - ۱۲x + k$ فقط در یک نقطه برخورد دارد. مقدار k چقدر است؟

۱) ۲۲
۲) ۲۳
۳) ۲۴
۴) ۲۵

۱۰۹- دو پیشامد A و B ناسازگارند. اگر احتمال رخ دادن A، ۰/۲ و احتمال رخ دادن B، $\frac{۱}{۴}$ باشد. احتمال رخ دادن حداقل یکی از دو پیشامد A یا B چقدر است؟

۱) ۰/۴
۲) ۰/۴۵
۳) ۰/۵
۴) ۰/۵۵

۱۱۰- احتمال رخ دادن پیشامد A، ۷ برابر احتمال رخ ندادن آن است. با چه احتمالی A رخ می‌دهد؟

۱) ۰/۷۵
۲) ۰/۸۲۵
۳) ۰/۸۵
۴) ۰/۸۷۵

۱۱۱- از جعبه‌ای شامل ۳ مهرهٔ آبی، ۲ مهرهٔ قرمز و ۵ قرمز سبز، دو مهره بیرون می‌آوریم. با چه احتمالی این دو مهره هم‌رنگ هستند؟

۱) $\frac{۱۴}{۴۵}$
۲) $\frac{۱}{۳}$
۳) $\frac{۱۶}{۴۵}$
۴) $\frac{۱۷}{۴۵}$

۱۱۲- مجموعهٔ $A = \{۱ , ۲ , ۳ , \ldots , ۹\}$ چند زیرمجموعهٔ ۳ عضوی دارد که همهٔ اعضای آن زوج یا همهٔ اعضای آن فرد باشند؟

۱) ۱۲
۲) ۱۴
۳) ۲۰
۴) ۴۰

۱۱۳- در پرتاب ۲ سکه و یک تاس، با چه احتمالی دقیقاً یک سکه رو و تاس عدد بزرگ‌تر از ۴ می‌آید؟

۱) $\frac{۱}{۳}$
۲) $\frac{۱}{۴}$
۳) $\frac{۱}{۶}$
۴) $\frac{۱}{۸}$

۱۱۴- از بین اعداد اول بین ۱۰ تا ۳۰ یک عدد انتخاب می‌کنیم. با چه احتمالی اختلاف رقم یکان و دهگان آن، عددی زوج است؟

۱) $\frac{۱}{۳}$
۲) $\frac{۱}{۲}$
۳) $\frac{۲}{۳}$
۴) $\frac{۵}{۶}$

۱۱۵- جعبه‌ای دارای ۱۰ سیب است که تعداد سیب‌های سالم آن ۴ واحد از سیب‌های خراب آن بیشتر است. از این جعبه ۴ سیب برمی‌داریم. با چه احتمالی تعداد سیب‌های سالم آن بیشتر است؟

۱) $\frac{۲}{۳}$
۲) $\frac{۳}{۴}$
۳) $\frac{۴}{۵}$
۴) $\frac{۵}{۶}$

۱۱۶- n سکه را با هم پرتاب می‌کنیم. اگر تعداد پیشامدهای این آزمایش $۲^{۱۶}$ باشد، n کدام است؟

۱) ۳۲
۲) ۱۶
۳) ۸
۴) ۴

۱۱۷- علی و برادرش رضا به‌همراه آریا و برادرش آرش می‌خواهند سوار یک ماشین سواری شوند. اگر همهٔ افراد رانندگی بلد باشند و ۲ نفر در جلو و ۲ نفر در عقب بنشینند، با چه احتمالی، برادرها کنار هم می‌نشینند؟

۱) $\frac{۱}{۲}$ ۲) $\frac{۱}{۳}$ ۳) $\frac{۱}{۴}$ ۴) $\frac{۱}{۶}$

۱۱۸- با ارقام ۱ تا ۷ یک عدد سه‌رقمی بدون تکرار ارقام می‌نویسیم. با چه احتمالی حداقل یک رقم آن زوج است؟

۱) $\frac{۲۹}{۳۵}$ ۲) $\frac{۳۱}{۳۵}$ ۳) $\frac{۳۷}{۴۲}$ ۴) $\frac{۳۱}{۴۲}$

۱۱۹- اگر A و B دو پیشامد از فضای نمونهٔ S باشند. پیشامد $(A\cap B')\cup(B\cap A')$ به چه معنی است؟

۱) A و B با هم رخ ندهند. ۲) فقط A یا فقط B رخ دهد. ۳) حداقل یکی از A یا B رخ دهد. ۴) A و B با هم رخ دهند.

۱۲۰- اگر $\binom{۸}{k+۱}=\binom{۸}{k-۱}$، حاصل $C(k, k-۲)$ کدام است؟

۱) ۶ ۲) ۱۰ ۳) ۳ ۴) ۱۵

اقتصاد ۱۰′

زمان پیشنهادی

اقتصاد: بخش ۱ فصل‌های ۳ و ۴

۱۲۱- «قیمت برنج در انتهای سال در حدود ۱۵٪ نسبت به ابتدای سال کاهش داشته است» با توجه به فرض بیان‌شده وضعیت منحنی‌های عرضه و تقاضا به‌ترتیب برای این محصول چگونه خواهد بود؟

۱) شیب منحنی عرضه نسبت به قبل بیشتر و در نتیجه حساسیت قیمتی کمتر می‌شود در حالی که شیب منحنی تقاضا نسبت به قبل کمتر و متقابلاً حساسیت قیمتی افزایش می‌یابد.

۲) مکان هندسی منحنی عرضه به‌سمت چپ خود جابه‌جا شده و مکان هندسی منحنی تقاضا به‌سمت راست تغییر مکان می‌یابد.

۳) شیب منحنی عرضه نسبت به قبل کاهش یافته و در نتیجه متناسب با آن حساسیت قیمتی نیز کاهش می‌یابد و شیب منحنی تقاضا زیاد شده و متناسب با آن حساسیت قیمتی نیز افزایش می‌یابد.

۴) مکان هندسی نقطهٔ عرضه به‌سمت چپ خود جابه‌جا شده و مکان هندسی نقطهٔ تقاضا به‌سمت راست خود تغییر مکان می‌یابد.

۱۲۲- به‌ترتیب درستی (ص) یا نادرستی (غ) عبارت‌های زیر را مشخص کنید:

الف) هزینهٔ فرصت به مبالغ و وجوهی اطلاق می‌شود که به‌طور سالانه برای تعمیر یا جایگزینی کالاهای سرمایه‌ای در نظر گرفته می‌شود.

ب) تقسیم‌بندی شاخص‌های اندازه‌گیری تولیدکل بر اساس اهمیت مرزهای داخلی کشور و یا ملیت افراد از نظر تحلیل‌گران اقتصادی صورت می‌گیرد.

ج) شاخص‌های اندازه‌گیری تولید کل، یعنی تولید ملی و تولید داخلی هم در تعریف و هم در عمل کاملاً با هم متفاوت هستند؛ جز در مورد برخی کشورها.

د) درآمد داخلی و ملی که دقیقاً بیانگر میزان تولید کل است به‌عنوان یکی دیگر از شاخص‌های کلان اقتصادی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ه) زمانی که نرخ رشد درآمد داخلی یا ملی کشور بیش از نرخ رشد تورم در یک کشور باشد با قاطعیت می‌توان گفت میزان تولید کل افزایش یافته است.

و) در محاسبهٔ میزان تولید کل، روش‌های هزینه‌ای و درآمدی به‌عنوان نمایندهٔ یکدیگر، باید عدد یکسان و برابری را نشان دهند، اما روش ارزش افزوده می‌تواند عددی متفاوت از این دو روش و معمولاً کمتر را بیان کند.

۱) غ- ص- غ- ص- ص- غ ۲) ص- ص- ص- غ- غ- ص ۳) ص- غ- ص- غ- ص- غ ۴) غ- غ- غ- ص- غ- ص

۱۲۳- کدام گزینه پاسخ درست سؤالات زیر است؟

الف) دانشگاه‌های دولتی شیراز برای تجهیز آزمایشگاه‌های شیمی خود به ابزارهای آزمایشگاهی، اقدام به خرید عمدهٔ این محصولات کرده‌اند. بهترین بازار برای تأمین محصولات با قیمت مناسب کدام است؟

ب) افزایش ناگهانی و شدید قیمت بنزین چه تأثیری در وضعیت تقاضا برای استفاده از خدمات اتوبوس‌رانی شهری و همچنین خرید خودروهای شخصی که قیمتشان همچنان ثابت است خواهد گذاشت؟

۱) الف) بازار مناقصه
ب) افزایش تقاضا برای بنزین موجب افزایش قیمت و کاهش تقاضا برای خدمات اتوبوس‌رانی به‌عنوان کالای جانشین خودرو می‌شود.

۲) الف) بازار مزایده
ب) افزایش قیمت موجب کاهش عرضه خدمات اتوبوس‌رانی و در نتیجه افزایش تقاضا برای خودروی شخص و در نتیجه افزایش تقاضا برای بنزین می‌شود.

۳) الف) بازار مناقصه
ب) با کاهش تقاضا برای بنزین، میزان تقاضا برای خدمات اتوبوس‌رانی به‌عنوان کالای جانشین خودروی شخصی افزایش می‌یابد و تقاضا برای خرید خودروهای شخصی کاهش می‌یابد.

۴) الف) بازار مزایده
ب) با افزایش تقاضا برای خدمات اتوبوس‌رانی نقطهٔ تقاضا به‌سمت راست خود جابه‌جا می‌شود و با کاهش تقاضا برای خودروی شخصی نقطهٔ تقاضا به‌سمت چپ خود جابه‌جا می‌شود.

۱۲۴- با توجه به جدول روبه‌رو به سؤالات زیر پاسخ دهید:

A	قیمت	B
۳۰	۱۵۰	۸۰
۴۲	۲۱۰	۷۰
۶۰	۳۰۰	۶۰
۷۰	۳۹۰	۴۵
۸۴	۴۵۰	۳۱

الف) به‌ترتیب حروف A و B بیانگر چه وضعیتی هستند؟

ب) میزان مازاد یا کمبود عرضه در قیمت ۳۹۰ تومان چقدر است؟

ج) بیشترین درآمد تولیدکننده در کدام قیمت و چقدر است؟

د) میزان مازاد یا کمبود تقاضا نسبت به تعادل در قیمت ۲۱۰ تومان را حساب کنید.

۱) الف) تقاضا- عرضه ب) ۲۵ واحد کمبود عرضه ج) قیمت ۳۰۰ تومان- ۱۸۰۰۰ تومان د) ۹۰ واحد کمبود تقاضا

۲) الف) عرضه- تقاضا ب) ۲۵ واحد مازاد عرضه ج) قیمت ۳۰۰ تومان- ۱۸۰۰۰ تومان د) ۱۰ واحد مازاد تقاضا

۳) الف) عرضه- تقاضا ب) ۱۵ واحد مازاد عرضه ج) قیمت ۴۵۰ تومان- ۳۷۸۰۰ تومان د) ۹۰ واحد کمبود تقاضا

۴) الف) تقاضا- عرضه ب) ۱۵ واحد کمبود عرضه ج) قیمت ۴۵۰ تومان- ۳۷۸۰۰ تومان د) ۱۰ واحد مازاد تقاضا

۱۲۵- کدام گزینه پاسخ درست سؤالات زیر است؟

الف) رفتار اقتصادی تولیدکننده‌ای که با افزایش شدید اجارهٔ کارگاه مواجه شده است در حالی که سایر عوامل ثابت هستند، در قبال محصول تولیدی خود چه می‌باشد؟

ب) منحنی تقاضا برای «ماهی سفید آزاد» با شیب بسیار کم رسم شده است، در این رابطه می‌توان گفت: .....

۱) الف) کشش قیمتی تولیدکننده به قیمت کارگاه زیاد بوده، بنابراین با افزایش میزان تولید، شیب منحنی عرضهٔ محصول را کم می‌کند.

ب) حساسیت قیمتی تقاضا برای کالا زیاد است و به‌عنوان کالای ضروری معرفی می‌شود.

۲) الف) افزایش هزینه‌های مستقیم تولید معمولاً باعث کاهش میزان تولید می‌شود، حتی اگر قیمت کالا هم ثابت مانده باشد.

ب) کشش قیمتی تقاضا برای این محصول زیاد است و به‌عنوان کالای تجملی با اندکی تغییر در قیمت با کاهش شدید میزان تقاضا مواجه می‌شود.

۳) الف) حساسیت بالای قیمتی موجب می‌شود تولیدکننده محصول خود را به‌عنوان کالای تجملی با قیمت بالاتر عرضه کند لذا منحنی عرضهٔ این کالا با شیب زیاد رسم می‌شود.

ب) شیب کم منحنی تقاضا به‌معنی این است که مردم حساسیت چندانی به قیمت محصول ندارند و تغییر چندانی در میزان مصرف خود ایجاد نمی‌کنند.

۴) الف) با تغییر ناگهانی در میزان تولید، منحنی عرضه از حالت صعودی به نزولی تغییر شکل داده و بازار با کمبود عرضه مواجه می‌شود.

ب) شیب کم منحنی بیانگر کشش قیمتی بالای عرضه است یعنی درجهٔ حساسیت فروشندهٔ این محصول به عوامل مدیریتی و تجهیزات سرمایه‌ای کم بوده است.

۱۲۶- کدام گزینه پاسخ درست سؤالات زیر است؟

الف) رفتار اقتصادی ..... زمانی که بازار درگیر ..... شده است، باعث ..... فاصله بین عرضه و تقاضا می‌شود، یعنی با ..... مواجه می‌شویم.

ب) مدیریت مؤسسهٔ مهرورزان به‌عنوان یکی از سرمایه‌های انسانی کشور با بهره‌مندی از سیستم تولید بر مبنای دانش و تکنولوژی با بررسی وضعیت بازار متوجه افزایش قیمت در محصولات مشابه شرکتشان شده است. کدام منحنی بیانگر رفتار اقتصادی او در قبال این تغییرات است؟

۱) الف) دولت- مازاد تقاضا- زیاد شدن- قیمت‌گذاری عادلانه ب)

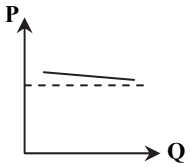

۲) الف) مصرف‌کنندگان- مازاد عرضه- کم شدن- افزایش تولید ب)

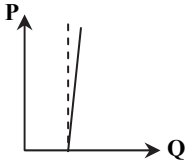

۳) الف) مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان- تورم یا رکود- از بین رفتن- کاهش مصرف ب)

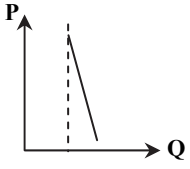

۴) الف) تولیدکنندگان- کمبود تقاضا- کم شدن- کاهش قیمت‌ها ب)

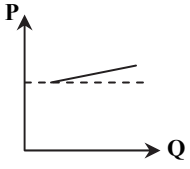

۱۲۷- کدام گزینه پاسخ درست سؤالات زیر است؟

الف) آنچه رفتار اقتصادی دو گروه عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان را برای دستیابی به وضعیت تعادل با هم هماهنگ می‌کند، کدام است؟

ب) در رابطه با عوامل مؤثر بر ایجاد وضعیت تعادل در بازار کدام عبارت درست است؟

ج) عبارت درست در رابطه با مفهوم بازار یک کالا کدام است؟

۱) الف) حساسیت‌های اقتصادی دولت عامل هماهنگی بین رفتار اقتصادی فعالان بازار است.

ب) دولت‌ها با تعیین قیمت سقف و کف، مانع از ایجاد ناهماهنگی در وضعیت عرضه و تقاضا می‌شوند.

ج) بازار به مکان خاصی گفته می‌شود که افراد برای تأمین نیازهای مختلف خود در آن با عرضه‌کنندگان ارتباط برقرار می‌کنند.

۲) الف) افزایش درآمد مصرف‌کنندگان و به‌دنبال آن افزایش سود تولیدکنندگان موجب این هماهنگی می‌شود.

ب) جلوگیری از شکل‌گیری بازارهای انحصاری و مقررات‌گذاری صحیح دولت برای برقراری بازارهای رقابتی است.

ج) بازار به مجموعه‌ای از تولیدکنندگان، عرضه‌کنندگان و فروشندگان کالا و خدمات اطلاق می‌شود که با تعیین قیمت مناسب موجب تعادل در بازار می‌شوند.

۳) الف) عامل هماهنگی بین عرضه و تقاضا، قیمت کالا می‌باشد.

ب) هرگاه قیمت در سطح تعادلی نباشد، عواملی آن را به‌سمت تعادل هدایت می‌کند، به‌شرط اینکه عوامل بیرونی مثل مداخلات دولت مانع این تعادل نشود.

ج) بازار یک کالای خاص ضرورتاً به مکان فیزیکی اشاره ندارد بلکه منظور ارتباط خریداران و فروشندگان آن کالا است.

۴) الف) کاهش فاصلهٔ عرضه و تقاضا در حالت مازاد عرضه و افزایش فاصلهٔ عرضه و تقاضا در حالت کمبود عرضه است که موجب این هماهنگی می‌شود.

ب) هرگاه قیمت در سطح تعادلی نباشد، میزان تولید و عرضه بر اساس مصوبات قانونی می‌تواند بازار را به‌سمت تعادل هدایت کند. به‌شرط اینکه تولیدکنندگان مانع این تعادل نشوند.

ج) بازار مکان فیزیکی است که مفهوم اقتصادی بودن کالا را تحقق می‌بخشد.

۱۲۸- کدام گزینه پاسخ درست سؤالات زیر است؟

الف) همهٔ موارد از دلایل اهمیت به‌کارگیری نسخه‌های اقتصادی توسط اقتصاددانان است به‌جز ...

ب) سطوح ..... مورد بررسی در آمارهای اقتصادی عبارتند از .....

ج) ..... به‌عنوان یکی از شروط محاسبهٔ فعالیت‌های اقتصادی در حسابداری ملی، مفهوم اقتصادی کالا را مورد تأیید قرار می‌دهد.

۱) الف) مطالعهٔ روند تغییرات اقتصادی موجود در جامعه

ب) سه‌گانه- خُرد- کلان- بین‌المللی

ج) نهایی بودن فعالیت‌های تولیدی

۲) الف) مطالعهٔ روند تغییرات اقتصادی موجود در جامعه

ب) سه‌گانه- منطقه‌ای- ملی- بین‌المللی

ج) قانونی و مجاز بودن فعالیت‌های اقتصادی

۳) الف) نبود شاخص‌های کیفی و مطلق برای ارائهٔ آمارهای اقتصادی

ب) چهارگانه- خُرد- شهری- منطقه‌ای- کلان

ج) عبور از بازار

۴) الف) نبود شاخص‌های کیفی و مطلق برای ارائهٔ آمارهای اقتصادی

ب) چهارگانه- خانوار، شرکت‌ها، مؤسسات تولیدی- شهری- منطقه‌ای- ملی، بین‌المللی

ج) عدم‌محاسبهٔ فعالیت‌های تولیدی واسطه‌ای

۱۲۹- قیمت یک کالای سرمایه‌ای ۲۴۰ میلیون تومان است و عمر مفید کالا ۸ سال است. در سه سال آخر عمر مفید کالا قیمت آن ۵ درصد افزایش یافته است. در این صورت به‌ترتیب:

الف) هزینهٔ استهلاک سالیانه چقدر است؟

ب) نرخ استهلاک را به درصد حساب کنید.

ج) مجموع استهلاک سه سال آخر را به‌دست بیاورید.

۱) الف) ۳۰ میلیون تومان	ب) ۱۲/۵ درصد	ج) ۹۴/۵ میلیون تومان
۲) الف) ۳۱/۵ میلیون تومان	ب) ۲۴ درصد	ج) ۱۵۰ میلیون تومان
۳) الف) ۳۰ میلیون تومان	ب) ۱۲/۵ درصد	ج) ۱۵۰ میلیون تومان
۴) الف) ۳۱/۵ میلیون تومان	ب) ۲۴ درصد	ج) ۹۴/۵ میلیون تومان

۱۳۰- کدام گزینه پاسخ درست سؤالات زیر است؟

الف) معیار و ترازوی مورد استفاده برای سنجش انواع تولید، کدام مورد یا موارد است؟

ب) عبارت درست در رابطه با ارزش فعالیت مأموران شهرداری در تمیزی و زیباسازی شهر کدام است؟

ج) تفاوت تولید ناخالص داخلی و تولید ناخالص ملی در کدام می‌باشد؟

۱) الف) معیارهای مختلفی نظیر مقدار، قیمت و ارزش‌افزوده، صادرات و واردات و پس‌انداز

ب) به‌عنوان محصولات نرم واسطه‌ای در تولید کل محاسبه نمی‌شوند.

ج) در معیارهای کمّی به‌کارگرفته‌شده برای محاسبهٔ میزان تولید آن‌ها

۲) الف) یک ترازو و معیار واحد به‌نام «پول»

ب) به‌عنوان محصولات نرم واسطه‌ای در تولید کل محاسبه نمی‌شوند.

ج) از جهت در نظر گرفتن مرزهای جغرافیایی یا عدم در نظر گرفتن آن‌ها در فعالیت‌ها

۳) الف) معیارهای مختلفی نظیر مقدار، قیمت، ارزش‌افزوده، صادرات و واردات و پس‌انداز

ب) به‌عنوان خدمات نهایی در تولید کل محاسبه می‌شود.

ج) در به‌کارگیری یا عدم‌به‌کارگیری هزینهٔ بسیار مهم و قابل‌اندازه‌گیری استهلاک

۴) الف) یک ترازو و معیار واحد به‌نام «پول»

ب) به‌عنوان خدمات نهایی در تولید کل محاسبه می‌شود.

ج) در ارزش تولید خارجیان مقیم کشور و ارزش تولید افراد کشور که مقیم خارجند.

۱۳۱- با توجه به اطلاعات جدول فرضی روبه‌رو به‌ترتیب:

ارزش مواد غذایی	۵۵۰ میلیارد دلار
ارزش خدمات ارائه شده	۱۱۶۰ میلیارد دلار
ارزش ماشین‌آلات صنعتی	۶۰۰ میلیارد دلار
ارزش فعالیت خارجیان مقیم کشور	۲۹۰ میلیارد دلار
ارزش کالاهای واسطه‌ای صادراتی	۱۵۰ میلیارد دلار
ارزش فعالیت زنان خانه‌دار شهری و روستایی	تقریباً ۳۰۰ میلیارد دلار
ارزش فعالیت افراد کشور که مقیم خارجند	۲۴۰ میلیارد دلار
هزینهٔ تعمیر و جایگزینی کالاهای سرمایه‌ای	۲۵۰ میلیارد دلار
جمعیت کل کشور	۶۰ میلیون نفر

الف) سرانهٔ تولید ناخالص ملی

ب) تولید خالص داخلی

ج) تولید خالص ملی را حساب کنید.

۱) الف) ۴۲۵۰۰ دلار ب) ۲۳۵۰ میلیون دلار
ج) ۲۴۵۰ میلیون دلار

۲) الف) ۵۵۰۰۰ دلار ب) ۲۸۰۰ میلیارد دلار
ج) ۲۷۵۰ میلیارد دلار

۳) الف) ۵۰۷۰۰ دلار ب) ۲۷۵۰ میلیارد دلار
ج) ۲۷۰۰ میلیارد دلار

۴) الف) ۴۵۰۰۰ دلار ب) ۲۵۰۰ میلیارد دلار
ج) ۲۴۵۰ میلیارد دلار

۱۳۲- چند مورد از عبارت‌های زیر کاملاً درست هستند؟

الف) محاسبهٔ ارزش کالاهای واسطه در تولید کل کشور به‌معنای ارزش‌گذاری بر تمام فعالیت‌های مفید اقتصادی است.

ب) امکان پیشرفت یک جامعه با بررسی میزان تولید کالا و خدمت در جامعه امکان‌پذیر است.

ج) بخشی از تولید کل جامعه که به‌منظور جایگزینی یا تعمیر سرمایه‌های فرسودهٔ کشور به‌طور سالیانه با عنوان هزینهٔ غیرمستقیم معرفی می‌شود.

د) «سرانه» سهم متوسط شاغلین جامعه در میزان محصول یا درآمد حاصل از فروش محصول را گویند.

ه) جمع تمام ارزش‌افزوده‌های مراحل مختلف تولید محصولات، برابر با قیمت تمام‌شدهٔ کالاهای نهایی و یا همان تولید کل است.

۱) ب- ه ۲) الف- ب- ج ۳) الف- ه ۴) ج- د- ب

۱۳۳- با توجه به جدول زیر و با فرض اینکه در کشور A فقط دو کالای قهوه و انبه تولید می‌شود، به‌ترتیب:

سال / محصول	اول (پایه)		دوم	
	مقدار	قیمت	مقدار	قیمت
قهوه	۵۰۰	۶۰۰۰	۶۵۰	۷۰۰۰
انبه	۱۲۰۰	۴۰۰۰	۱۵۰۰	۵۰۰۰

الف) تولید کل در سال دوم به قیمت جاری چقدر است؟

ب) تولید کل در همین سال به قیمت ثابت چقدر است؟

ج) تغییرات تولید کل بر اساس قیمت و مقدار تولید در سال دوم نسبت به سال پایه به‌ترتیب چقدر است؟

۱) الف) ۱۲,۰۵۰,۰۰۰ ب) ۷,۸۰۰,۰۰۰ ج) ۷,۸۰۰,۰۰۰ -۱۲,۰۵۰,۰۰۰
۲) الف) ۱۲,۰۵۰,۰۰۰ ب) ۹,۹۰۰,۰۰۰ ج) ۲,۱۰۰,۰۰۰ -۲,۱۵۰,۰۰۰
۳) الف) ۱۲,۰۵۰,۰۰۰ ب) ۹,۹۰۰,۰۰۰ ج) ۲,۷۰۰,۰۰۰ -۱,۵۵۰,۰۰۰
۴) الف) ۷,۸۰۰,۰۰۰ ب) ۹,۹۰۰,۰۰۰ ج) ۷,۸۰۰,۰۰۰ -۹,۹۰۰,۰۰۰

۱۳۴- کدام گزینه، کامل‌کنندهٔ عبارت‌های زیر است؟

الف) هرگاه پای مقایسه‌ای در میان باشد باید از متغیرهای اقتصادی به ..... برای تحلیل‌ها استفاده کرد تا ..... شود.

ب) اگر ارزش یک محصول واسطه‌ای را در فرایند تولید نداشته باشیم کافی است که ..... کنیم.

ج) در بسیاری از موارد عامل موردتوجه در شاخص‌های نسبی اقتصادی ..... است.

۱) الف) قیمت واقعی- با در نظر گرفتن اهمیت افزایش قیمت‌ها امکان ارائه تولید واقعی به قیمت اسمی امکان‌پذیر
ب) مجموع ارزش‌افزوده‌های مراحل مختلف تولید را از قیمت کالای نهایی، کم
ج) جمعیت

۲) الف) قیمت اسمی- از خطای متغیرهای جاری که افزایش کاذبی را نشان می‌دهند، جلوگیری
ب) ارزش‌افزودهٔ ایجادشده در این مرحله از تولید را با قیمت محصول مرحلهٔ قبل، جمع
ج) تولید ملی

۳) الف) قیمت واقعی- از خطای متغیرهای جاری که افزایش کاذبی را نشان می‌دهند، جلوگیری
ب) ارزش‌افزودهٔ ایجادشده در این مرحله از تولید را با قیمت محصول مرحلهٔ قبل، جمع
ج) جمعیت

۴) الف) قیمت اسمی- با در نظر گرفتن اهمیت افزایش قیمت‌ها امکان ارائه تولید واقعی به قیمت اسمی امکان‌پذیر
ب) مجموع ارزش‌افزوده‌های مراحل مختلف تولید از قیمت کالای نهایی، کم
ج) تولید ملی

۱۳۵- درآمد سرانه در یک کشور فرضی برابر با ۱۷۰۰۰ دلار است. اگر محاسبهٔ تولید کل کشور به‌روش ارزش‌افزوده برابر با ۵۹۵،۰۰۰ میلیون دلار باشد و بهای خدمات سرمایه برابر با ۱۳۰،۰۰۰ میلیون دلار و مجموع حقوق و دستمزدها نیز برابر با ۲۵۰،۰۰۰ میلیون دلار باشد در این صورت به‌ترتیب:

الف) جمعیت کل این جامعه چند نفر است؟

ب) ارزش اجاره‌ها به‌عنوان بخشی از درآمد ملی را حساب کنید.

ج) تفاوت تولید کل جامعه از روش ارزش‌افزوده با روش هزینه‌ای را به‌دست بیاورید.

د) تحلیلگران اقتصادی به‌منظور جلوگیری از خطا در محاسبات تولید کل از چه روشی استفاده می‌کنند؟

۱) الف) ۴۰ میلیون نفر ب) ۳۸۰،۰۰۰ میلیون دلار ج) ۱۷۰۰۰ میلیون دلار
د) از آنجایی که محاسبهٔ تولید کل از روش درآمدی به‌دلیل عدم‌وجود اطلاعات دقیق از درآمد افراد کار دشواری است فقط از دو روش دیگر استفاده می‌کنند.

۲) الف) ۳۵ میلیون نفر ب) ۲۱۵۰۰۰ میلیون دلار ج) صفر است
د) از حداقل دو روش، محاسبه و نتایج را با هم مقایسه می‌کنند. بدیهی است هر ۳ روش جواب یکسانی به ما خواهند داد.

۳) الف) ۴۰ میلیون نفر ب) ۳۸۰،۰۰۰ میلیون دلار ج) ۲۱۵۰۰۰ میلیون دلار
د) میانگین مجموع عدد هر سه روش را به‌عنوان یک معیار معتبر ارائه می‌دهند.

۴) الف) ۳۵ میلیون نفر ب) ۲۱۵۰۰۰ میلیون دلار ج) ۱۲۰،۰۰۰ میلیون دلار
د) از روش هزینه‌ای به‌عنوان جانشین مناسبی به‌جای روش درآمدی استفاده کرده و عدد آن را با شاخص‌های نسبی تولید کل مقایسه می‌کنند. بدیهی است هر دو عدد تقریباً باید با هم برابر باشند.

ادبیات اختصاصی

۲۵ دقیقه
زمان پیشنهادی

علوم و فنون ادبی ۳: درس‌های ۲ و ۳ ■ علوم و فنون ادبی ۱: فصل ۴

۱۳۶- کدام گزینه از ویژگی‌های ادبی سدهٔ پنجم و ششم نیست؟

۱) توجه بیشتر به آرایه‌های ادبی ۲) به‌کارگیری ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار در شعر
۳) کاهش سادگی و روانی کلام و حرکت به‌سوی دشواری متون ۴) رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی

۱۳۷- با توجه به تاریخ ادبیات قرن پنجم و ششم، کدام گزینه درست است؟

۱) تا پایان قرن ششم شعر پارسی همچنان تحت‌تأثیر سبک دورهٔ سامانی و غزنوی بود.
۲) انوری و هم‌سبک‌های او در آوردن مضامین دقیق در قصیده و مثنوی بسیار کوشیدند.
۳) شاعرانی مثل ناصرخسرو قبادیانی در تجدید سبک بسیار تأثیرگذار بودند.
۴) در این دوره شاخه‌ها و رشته‌هایی چون مدح، هجو، طنز، وعظ و حکمت به‌کار گرفته شد.

۱۳۸- متن زیر از کدام کتاب انتخاب شده است و نوع نثر آن چیست؟

«ای فرزندان، اهل دنیاجویان سه رتبت‌اند و بدان نرسند، مگر به چهار خصلت، اما این سه که طالب آن‌اند، فراخی معیشت است و رفعت منزلت و رسیدن به ثواب آخرت و آن چهار که به وسیلت آن بدین اغراض توان رسید، الفغدن مال است ...»

۱) کشف الاسرار: مصنوع ۲) کلیله و دمنه: فنی ۳) مناجات‌نامه: فنی ۴) قابوس‌نامه: مصنوع

۱۳۹- عمده‌ترین دلایل توجه نویسندگان به فارسی‌نویسی در سده‌های پنجم و ششم کدام است؟

۱) توسعهٔ مدارس و مراکز تعلیم- توجه شاهان به دبیران و نویسندگان فارسی‌نویس

۲) گسترش عرفان و تصوف- بهره‌گیری از دبیران و نویسندگان تربیت‌یافته در خراسان و عراق

۳) تشکیل دولت سلجوقی- ترجمهٔ کتاب‌های عربی به فارسی

۴) وجود دبیران و منشیان دورهٔ سلجوقی- لشکرکشی و فتوحات غزنویان

۱۴۰- با توجه به ویژگی‌های ردیف و قافیه در شعر سدهٔ پنجم و ششم، کدام بیت با ویژگی‌های این دوره هماهنگ است؟

۱) در این عهد از وفا بویی نمانده است / به عالم آشناورویی نمانده است

۲) آن کز می خواجگی است سرمست / بر وی نزنند عاقلان دست

۳) نگارینا به صحرا رو که صحرا حلّه می‌پوشد / ز شادی ارغوان با گل شراب وصل می‌نوشد

۴) آنچه تو کردی بتا نه شرط وفا بود / غایت بیداد بود و عین جفا بود

۱۴۱- کدام ابیات «ذوقافیتین» است؟

الف) ای آنکه به کوی دوست تنها گذری خندان / گاهی بنما آگاه ما را خبری چندان

ب) نکرد نوش شرنگ ملال شهر پلید / هر آنکه خویش ز جنگ و ز آل دهر رهید

ج) ای در دل مشتاقان از عشق تو بستان‌ها / وز حجت بی‌چونی در صنع تو برهان‌ها

د) ای فصل با باران ما برریز بر یاران ما / چون اشک غمخواران ما در هجر دلداران ما

۱) الف- د ۲) ب- ج ۳) الف- ب ۴) ج- د

۱۴۲- الگوی حروف اصلی قافیهٔ کدام گزینه نادرست مشخص شده است؟

۱) گور کندن دید و یک ساعت نمرد / یک دمم فرمان یک طاعت نبرد (م + ص + ص)

۲) در بیابان غفلتاند همه / مرگ همچون شبان و خلق رمه (م + ص)

۳) حرف را بر زبان توان راندن / جان قرآن به جان توان خواندن (م + ص + ص)

۴) تا در این عالمی که پر صید است / تا بر این مرکبی که پر کید است (م + ص)

۱۴۳- الگوی حروف اصلی قافیه در کدام گزینه متفاوت است؟

۱) من و عشق مجرد باشم آنگاه / بیاسایم چو مفرد باشم آنگاه

۲) به نام آنکه جان را زندگی داد / طبیعت را به جان پایندگی داد

۳) بانگ گردش‌های چرخ است اینکه خلق / می‌سرایندش به طنبور و به حلق

۴) هم برای مردنت پرورده‌اند / هم برای بردنت آورده‌اند

۱۴۴- الگوی حروف قافیهٔ درونی در کدام گزینه به‌صورت «مصوت + صامت» است؟

۱) ای چشم ابر این اشک‌ها می‌ریز همچون مشک‌ها / زیرا که داری رشک‌ها بر ماه رخساران ما

۲) زان لاله‌روی دلستان روید ز رویم زعفران / هر لحظه زان شادی‌فزا بیش است کارافزایی‌ام

۳) خواب مرا ببسته‌ای نقش مرا بشسته‌ای / وز همه‌ام گسسته‌ای بی تو به سر نمی‌شود

۴) آن شکر چو برف او وان عسل شگرف او / از سر لطف و نازکی از مگسی چه می‌شود

۱۴۵- قافیهٔ کدام ابیات درست است؟

الف) هجوم دشمن و طوفان شن تماشایی است / که بر کتیبهٔ اعجاز در طبس باقی است

ب) ای سرو و گل بستان، بنگر به تهی‌دستان / نانی ده و صد بستان هاده چه به درویشان

ج) عشوهٔ دشمن بخوردی عاقبت / سوی هجران عزم کردی عاقبت

د) چو حسرت خورد از پرواز آن باز / همان باز آمدی بر دست او باز

۱) الف- ج ۲) ب- د ۳) الف- د ۴) ج- د

۱۴۶- وزن کدام گزینه (–U– –U–U–UU–) است؟

۱) بـا منـت کینـه و بـا جملـه صفاسـت / ایـن هـم از طـالع شـوریدهٔ ماسـت
۲) بـرنینـدازی بنـای عقـل و دیـن / تـا ز عـارض بـرنینـدازی نقـاب
۳) از صـبا بـوی روح مـی‌شـنوم / دم عیسـی مگـر نسـیم صباسـت
۴) سـر زلفـت ببریدنـد و بـه بـالات خـوش افتـاد / یـا رب آن شـعر سـیه بـر قـد خوبـت کـه بریدسـت

۱۴۷- وزن کدام گزینه «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» است؟

۱) بـار دگـر پیـر مـا رخـت بـه خمـار بـرد / خرقـه بـر آتـش بسـوخت دسـت بـه زنـار بـرد
۲) یـار عزیـز اسـت خاصـه یـار خرابـات / در حـق یـاری چنـین ریـا نتـوان کـرد
۳) شـاه فلـک چـو بنگـرد طلعـت مـاه‌پیکـرت / ذرّه‌صـفت دراوفتـد بـر سـر بامـت از هـوا
۴) آن گـل رخسـار نگـر نـام گلسـتان چـه بـری / وان قـد و رفتـار نگـر سـرو خرامـان چـه کنـی

۱۴۸- وزن مقابل کدام گزینه درست است؟

۱) طاقـت کجاسـت روی عرقنـاک دیـده را / آرام نیسـت کشـتی طوفـان رسـیده را (مستفعلن مفاعلن مستفعلن فَعَل)
۲) شـبنم مـن از رخ زوال چکیـده اسـت / طاقـت خورشـید بـی‌زوال نـدارد (مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع)
۳) آنجـا کـه تـویی و جـان دل مسـکین / مـویی شـد و در میـان نمـی‌گنجـد (مفعول مفاعلن مفاعیلن)
۴) به صد شـتاب بـرون رفـت عقـل جامـه بـه دنـدان / چو دید دیده که آن بت به صد شتاب درآمد (مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن)

۱۴۹- وزن ناهمسان کدام گزینه به دو صورت تقسیم‌بندی می‌شود؟

۱) دل گـر خطـری دارد از جـان خطـرش نبـود / از جـان خطـرش نبـود دل گـر خطـری دارد
۲) از لعـل تـو یـک زمـان شـکیبم نیسـت / بـی بـاده کجـا قـرار گیـرد مسـت
۳) ای تـرک آتـش‌خـر بیـار آن آب آتـش‌فـام را / ویـن جامـهٔ نیلـی ز مـن بسـتان و درده جـام را
۴) کـرد آن‌چنـان جمـالی در کـنج خانـه ضـایع / بـر عشـق مـن سـتم کـرد بـر حسـن خویشـتن هـم

۱۵۰- وزن کدام گزینه ناهمسان نیست؟

۱) شـکر خـدا کـه مـرد بـه ناکـامی و ندیـد / مـرگ مـرا کـه مـی‌طلبـد از خـدا رقیـب
۲) حیـف از آن کوکـب رخشـان کـه سـاخت / دور سـپهرش ز نظرهـا نهـان
۳) مـرا نشـاط تماشـا بـس از بهشـت وصـال / بـه قیمـت کـم و بـیش ثمـر چـه کـار مـرا
۴) فصـل بهـاران نـه ممکـن اسـت خموشـی / بلبـل شـب‌خیـز را ز نالـهٔ شـبگیر

۱۵۱- کدام گزینه قابلیت تقسیم‌بندی به همسان و ناهمسان را دارد؟

۱) گـر عقـل نشـان اسـت ز خورشـید جمالـت / یـک ذرّه ز خورشـید فلـک مـژده‌رسـان اسـت
۲) ترسـید زلـف تـو کـه کنـد چشـم بـد اثـر / خورشـید را ز پـردهٔ مشـکین نقـاب بسـت
۳) اسـرار صـفات جـوهر عشـقت / مـی‌دانـم و در زبـان نمـی‌گنجـد
۴) آخـر بـه چـه میـل همچـو خامـان / گـه‌گـاه بگیـردت دل از مـا

۱۵۲- کدام گزینه‌ها هم‌وزن هستند؟

الف) ای بـت بـربط‌نـواز پـردهٔ مسـتان بسـاز / کز رخ هنـدوی شـب پـرده دریـده اسـت صـبح
ب) گفت زبان ز سر بنـه خـاک بـباش و سـر بنـه / زانکه ز لطـف ایـن سـخن گفـت زبـان نمـی‌بـرد
ج) دسـتار عقلشـان کـف طـرار عشـق بـرد / بـازار توبـه‌شـان شـکن زلـف لا شکسـت
د) گـر سـیر نشـد تـو را دل از مـا / یـک لحظـه مبـاش غافـل از مـا
ه) درده مـی کهنـه‌ای مسـلمان / کـاین کـافر کهنـه توبـه بشکسـت

۱) الف- ب ۲) ج- د ۳) د- ه ۴) ب- ه

۱۵۳- در کدام گزینه «جناس تام» وجود دارد؟

۱) زیـر پاشـان گـنج‌هـا و سـوی بـالا بـاغ‌هـا / بشـنو از بـالا نـه وقـت زیـر و بـالا گفـتن اسـت
۲) باشـد سـبک‌تـر از همـه ایـام درد مـا / روزی کـه دردسـر بـه طبیبـان نمـی‌دهـیم
۳) پـردهٔ مطـربم از دسـت بـرون خواهـد بـرد / آه اگـر زان کـه در ایـن پـرده نباشـد بـارم
۴) مـویی ز میانـت سـر مـویی نکنـد فـرق / تـا سـاخته‌ای مـوی میـان را کمـر از مـوی

۱۵۴- نوع جناس در کدام گزینه متفاوت است؟

۱) در این دیار دل محتشم خوش است به یار / گهی که یار نباشد در این دیار چه حظ
۲) دولت نپسندد که نهد حاسد تو دام / و ایزد نگذارد که زند دشمن تو دم
۳) اگر به سیر چمن بی تو من روم چه کنم / کنار سبزه فضای چمن لب جو را
۴) گر مرا عمر سام و نوح بود / ور بقایم چو نفس و روح بود

۱۵۵- کدام گزینه فاقد «جناس» است؟

۱) مگر به ساحت گیتی نماند بوی وفا / که هیچ انس نیامد ز هیچ انس مرا
۲) تو حاصل نکردی به کوشش بهشت / خدا در تو خوی بهشتی بهشت
۳) دوش مرغی به صبح می‌نالید / عقل و صبرم ببرد و طاقت و هوش
۴) سرو سیم‌اندام چون دعوی صیادی کند / دام دل‌ها بر گل از سنبل به اندام آورد

۱۵۶- در کدام گزینه شاعر مصراعی از شاعر دیگری را تضمین کرده است؟

۱) گفتمش سلسلهٔ زلف بتان از پی چیست / گفت حافظ گله‌ای از دل شیدا می‌کرد
۲) صائب این آن غزل حافظ شیراز که گفت / دیگران هم بکنند آنچه مسیحا می‌کرد
۳) سعدی اگر زخم خوری غم مخور / فخر بود داغ خداوندگار
۴) مطربان از گفتهٔ خواجو سرودی می‌زدند / لیکن آن گلروی را از نام خواجو ننگ بود

۱۵۷- کدام گزینه دارای «تلمیح» است؟

۱) خط تو مور است و زلفت مار، من زین مار و مور / برنگردم تا نگردد تن غذای مور و مار
۲) ای که هستی ناخدای کشتی دریای فیض / کشتی عزّت در این دریای بی‌پایان فکن
۳) خورشید در میانه درخشان و گرد او / هفتاد و یک سپیدهٔ تابان و آشناست
۴) بهار عارضت هر گوشه صد بی‌خانمان دارد / زدند آتش ز شوقت عندلیبان آشیان‌ها را

۱۵۸- آرایهٔ مقابل کدام گزینه نادرست است؟

۱) از سرانگشت مبارک ماه را کرده دو نیم / خود نخورده عالمی را قوت داده زان خمیر (تلمیح)
۲) با دست قضا پنجه مزن خواجه بدین دست / بازو چه کنی رنجه، کمان خم‌شدنی نیست (مراعات نظیر)
۳) حال ضعف دل سودازدهٔ خود به طبیب / گفت سلمان و تمنای جوابی دارد (تضمین)
۴) بی‌لبت قطع نظر کرده‌ام از آب حیات / دارد از شام غمت آب حیاتم ظلمات (تلمیح)

۱۵۹- مفهوم تلمیحی شعر زیر با کدام گزینه قرابت دارد؟

«من نمازم را وقتی می‌خوانم/ که اذانش را باد/ گفته باشد سر گلدستهٔ سرو/ من نمازم را/ پی تکبیرة الاحرام علف می‌خوانم»

۱) نقش نامت کرده دل محراب تسبیح وجود / تا سحر تسبیح‌گویان روی در محراب داشت
۲) هر بی‌زبانی بسته لب، با رازهای بوالعجب / با تو سخن‌گو روز و شب، از صد زبان سبحانه
۳) اگر به باغ رسد قامت بلند تو روزی / عجب بود که اگر سرو در نماز نیاید
۴) کردم سلام و سر بنهادم به روی خاک / هرچند سجده سهو بود از پی سلام

۱۶۰- معنی چند واژه درست است؟

«جراید (اتفاقات)- عاکف (گوشه‌گیر)- وَرد (گل)- عماری (کجاوه)- الفغدن (اندوختن)- جرّار (ستمگر)»

۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

عربی اختصاصی

۲۰ دقیقه
زمان پیشنهادی

عربی، زبان قرآن ۳: درس‌های ۱ و ۲ تا انتهای صفحهٔ ۲۴ ■ عربی، زبان قرآن ۱: از درس ۳ تا انتهای درس ۶

■■ **عيّن الأصحّ و الأدقّ في الجواب للتّرجمة أو المفهوم أو التّعريب (۱۶۹-۱۶۱):**

۱۶۱- ﴿اللّهُ الّذي يُرسِلُ الرّياحَ فتُثيرُ سَحاباً فَيبسطُه في السّماء كيفَ يشاءُ﴾:

۱) خداست که بادها را می‌فرستد، پس (خدا) ابری را برمی‌انگیزد و (ابر) در آسمان گسترده خواهند شد، هرطور که می‌خواهند.
۲) پروردگار کسی است که با فرستادن باد، ابر را به حرکت درآورده و سپس هرطور که بخواهد، (آن ابر) در آسمان پراکنده می‌کند.
۳) خداوند همان کسی است که بادها را می‌فرستد تا ابر را برانگیزد، سپس در آسمان هرطور که بخواهد، (آن باد) پراکنده می‌شود.
۴) اللّه کسی است که بادها را می‌فرستد و (بادها) ابری را برمی‌انگیزند و (خدا)، آن (ابر) را در آسمان می‌گستراند، هرگونه که بخواهد.

۱۶۲- «لیت الزّمن الّذي مضیته غافلاً یعودُ لأعوّضَ عن کلّ ما یَجِبُ علیّ أن أفعَلَ!»:
۱) کاش، مدّتی که در غفلت سپری کردم، برمی‌گشت، تا همهٔ آنچه باید انجام می‌دادم، جبران کنم!
۲) امید است زمانی که ناآگاهانه پشت‌سر گذاشته‌ام، بازگردد تا هرچه را انجامش بر من واجب است، جبران نمایم!
۳) کاش زمانی که ناآگاهانه آن را گذراندم برگردد، برای اینکه جبران کنم، همهٔ آنچه را که باید انجام دهم!
۴) امید است مدّتی را که در غفلت زندگی کردم، برای جبران هرچه بر من انجامش واجب است، برگردد!

۱۶۳- «للبومَةِ قدرةٌ لا تُوجَدُ في غیرها من الطّیور فهي تُدیرُ رأسَها دونَ تحرُّك جسمها!»:
۱) برای جغد قدرتی است که در پرندگان غیر آن نمی‌یابی و آن اینکه سرش می‌چرخد، بی آنکه تنش حرکت کند!
۲) برای جغد قدرتی است که در پرندگان دیگر وجود ندارد، پس سر را بی آنکه جسمش را حرکت دهد، می‌چرخاند!
۳) جغد قدرتی دارد که در پرندگان غیر از آن یافت نمی‌شود، پس آن بدون حرکت تنش، سرش را می‌چرخاند!
۴) در جغد قدرتی است که در دیگر پرنده‌ها نمی‌یابی و آن این است که سرش بدون حرکت دادن جسمش می‌چرخد!

۱۶۴- «إن تُرد النّجاح فلا تُضعِفْ إرادتك المشاکلُ بل علیك أن تواصل عملك صابراً!»:
۱) چنانچه خواهان موفّقیّتی، پس مشکلات ارادهٔ تو را ضعیف نمی‌کند، بلکه بر تو است که صبورانه به کار خود ادامه بدهی!
۲) اگر موفّقیّت را می‌خواهی، پس نباید مشکلات اراده‌ات را ضعیف کند، بلکه تو باید کارت را صبورانه ادامه دهی!
۳) چنانچه می‌خواهی موفّق شوی، مشکلات ارادهٔ تو را تضعیف نکند و همراه با صبر کار خود را ادامه بده!
۴) هرگاه موفّقیّت را خواستی، ارادهٔ تو با مشکلات، تضعیف نمی‌گردد و با صبر کارهایت ادامه می‌یابد!

۱۶۵- «إنّ جسم الإنسان صغیرٌ لکنّه خُلقَ بشکلٍ انطوی فیه عالمٌ أکبرُ!»:
۱) قطعاً جسم انسان کوچک است، اما خلقت او همچون موجودی است که در خود جهانی بزرگ دارد!
۲) جسم انسان علی‌رغم کوچک بودنش به‌شکلی آفریده شده که جهان بزرگ‌تری را در خود گنجانده است!
۳) همانا جسم انسان کوچک است، اما او به‌شکلی خلق شده که جهانی بزرگ‌تر در او پیچیده شده است!
۴) با اینکه جسم انسان کوچک است، اما خلقتش به‌گونه‌ای است که جهانی بزرگ‌تر را در خود پیچیده است!

۱۶۶- عیِّنِ الصَّحیح:
۱) مناظرُ قریَتِنا الجمیلةُ تجذب السّیّاحَ!: منظره‌های روستاهای زیبای ما گردشگران را جذب می‌کند!
۲) أعطیتُ جائزةً إلی بنتي و فرَّحتُها کثیراً!: جائزه‌ای به دخترم دادم و او بسیار خوشحال شد!
۳) کان لأختي مرضٌ جلديٌّ عالجَه الطّبیبُ!: خواهرم بیماری پوستی داشت که پزشک درمان کرد!
۴) ضَعِ المرهم علی جروحك حتّی تلتئم!: پماد را روی زخم‌هایت بگذار تا بهبود یابد!

۱۶۷- عیِّنِ الصّحیح عن «القطن»:
۱) آلةٌ تستخدم في رفع الأثقال!
۲) ما توضع فیها الأوراق و الوثائق!
۳) نباتٌ أبیض یُستعمل لنظافة الجروح!
۴) لا تستفاد منها إلّا لحسّاسیّة الجلد!

۱۶۸- عیِّنِ الصّحیح في المفاهیم:
۱) «قیمة کلّ امرئٍ ما یُحسنُه!»: قدر زر زرگر شناسد، قدر گوهر گوهری!
۲) «دواؤك فیك و ما تُبصرُ!»: دردم از یار است و درمان نیز هم!
۳) «لا سوء أسوء من الکذب!»: در دروغ مصلحت‌آمیز به از راست فتنه‌انگیز!
۴) ﴿إنّ اللّه لا یُضیعُ أجْرَ المحسنین﴾: تو نیکی می‌کن و در دجله انداز که ایزد در بیابانت دهد باز!

۱۶۹- «ماهی‌های نورانی تاریکی دریا را به یک روز روشن تبدیل می‌کنند!»:
۱) الأسماك المضیئةُ قد بدَّلت ظلام البحر إلی النّهار المُضيء!
۲) یُبدِّلُ البحر المظلم إلی النّهار المُضيء بواسطةِ الأسماك المضیئة!
۳) تبدّلُ الأسماك الّتي تُضيءُ البحر المظلم إلی نهارٍ مُضيءٍ!
۴) تحوِّلُ الأسماك المضیئةُ ظلام البحر إلی نهارٍ مُضيءٍ!

■■ **عیّن الصَّحیح في الإعراب و التّحلیل الصّرفيّ (۱۷۲-۱۷۰):**

۱۷۰- «الموت طالبٌ سَریعٌ لا یُعجِزهُ المقیم و لا یفوتُه الهارب!»:
۱) الموت: مفرد- مؤنّث و جمعه «الأموات»- معرّف بأل- معرب/ مبتدا و مرفوع
۲) سریع: اسم- مفرد- مذکّر- نکرة/ خبر للمبتدأ «الموت» و الجملة إسمیّةٌ
۳) یُعجز: للغائب- متعدٍّ- معلوم/ فعل و فاعله «المقیم» و الجملة فعلیّةٌ
۴) یفوت: مجرّد ثلاثيّ- مادّته «ف و ت»- لازم/ جملة فعلیّة و فاعلهُ «الهارب»

۱۷۱- «لا تُميتوا القلوب بالاسراف في الطّعام و الشّراب!»:

۱) لا تُميتوا: فعلٌ مضارعٌ للنّفي- للمخاطبينِ- مزيد ثلاثيّ- متعدّ/ فعل و مفعوله «القلوب»

۲) القلوب: جمع للّتكسير- مفرده «قلب» و هو مذكّر- معرب- معرّف بأل/ مفعول و منصوب

۳) الاسراف: اسم- مفرد- مذكّر- معرّف- مصدر من مجرّد ثلاثيّ/ مجرور بحرف الجارّ

۴) الطّعام: مفرد- مذكّر و جمعه: «المطاعم»- معرب/ مجرور بحرف الجارّ

۱۷۲- «شهدَت إيران في السّنوات الأخيرة نموّاً ملحوظاً في السّياحة!»:

۱) شهدت: فعل ماضٍ- للغائبة- مجرّد ثلاثيّ- معلوم/ فعل و فاعله ايران

۲) إيران: اسم- مفرد- مؤنّث- معرفة علم- مبنيّ/ فاعل و مرفوع بالضّمّة

۳) السّنوات: جمع سالم للمؤنّث و مفرده «السّنة»- معرّف بأل- معرب/ مجرور بحرف الجارّ

۴) ملحوظاً: اسم المفعول من فعل له حرفان زائدان- مفرد- مذكّر- معرب/ صفة

■■ أجب عن الأسئلة التّالية (۱۸۰-۱۷۳):

۱۷۳- عيّن الخطأ في ضبط حركات الكلمات:

۱) تَناوَلُ هذه الحُبوبِ غيرُ مَسموحَةٍ للمَرضى!

۲) ألفُ صديقٍ قليلٌ و عَدُوٌّ واحِدٌ كَثيرٌ!

۳) دَلَّتْ هذهِ الحيَواناتُ الإنسانَ على الخَواصِّ الطِّبّيَّةِ!

۴) يَلعَقُ القِطُّ جُرحَهُ عِدَّةَ مرّاتٍ حتّى يَلتَئِمَ!

۱۷۴- عيّنِ ما يدلّ على التّأكيد:

۱) اُمِرتكم أن لا تحضروا في الإمتحان دون القراءة!

۲) إن تسلّم لغيرک زمام أمورک لا تحصد شيئا إلّا النّدامة!

۳) إنّ تعلّم أحكام الدّين أمر واجب على الجميع!

۴) لا أعرف أنّ أخاک هل وصل إلى الجامعة أم لا!

۱۷۵- في أيّ عبارة ما جاء فعل الأمر من باب تفعّل؟

۱) تَكَلَّموا في موضوعٍ تَعرفون عنه مطالبَ تُفيدُنا!

۲) تَحَدَّثا عن الشّروطِ الّتي تَعَيَّنْتُ لكم للاستخدامِ!

۳) هاتان الطّالبتانِ تَخرَّجَتا قبل سنةٍ من جامعة طهران!

۴) تَفَضَّلْنَ هنا لمشاهدةِ الفلم أيّتها النّساءُ رجاءً!

۱۷۶- عيّن الصّحيح في استعمال الأفعال:

۱) هل أنتُم اِنْكَسَرْتُمْ زُجاجاتِ هذه الشّركةِ أمسِ؟

۲) بعد تناولِ الأدويةِ أحسَنَ حالُ أخي الصّغيرِ شيئاً فشيئاً!

۳) اِجلِسوا الفقهاءَ فذلك علامةُ التّواضعِ و هو مِن أفضل الجهاد!

۴) نزل الطّيّارون من طائراتهم الحربيّة بسلامة!

۱۷۷- في أيّ عبارَةٍ تشاهد «مضاف‌إليه» أكثرَ؟

۱) أنا أعلَمُ درجاتِ أكثرِ زُملائي في الصّفِّ!

۲) شاهدتُ أمس أحد مُوظّفي جامعتنا في السّاحةِ!

۳) الكلامُ أفضلُ وسيلةٍ للتّعبير عن الحبِّ!

۴) لونُ إحدى أبوابِ بيوتِ قريتِنا أعجَبني!

۱۷۸- عيّن عبارة لا تجد فيها النّهي عن القيام بالفعل:

۱) من يظلم غيره فلايتوقّع أن يُحسَنَ إليه!

۲) نصحَنا مدرّسنا نصيحة مفيدة و قال: لا تكذبا!

۳) ما بكم أ لاتعتبرون درساً من أخطائكم في الماضي!

۴) لا تَحزنوا على ما فاتكم فالدّهر لا يدور لكم دائماً!

۱۷۹- عيّن الصّحيح عن توضيحات عمّا اشير إليها بخط:

۱) ما يُعلِّمْنا مُدرِّسنا في الصّفّ نَستَفِد منها! (فاعل)

۲) عندما اقتربت من المعلّم ما قلت له شيئاً من الواقعة! (جار و مجرور)

۳) يا صَديقي أنفِقْ ما عندك في سَبيل اللّهِ! (مفعول)

۴) أنا ذهبتُ إلى المتجرِ لتهيئة ما كنّا بحاجةٍ إليه! (مفعول)

۱۸۰- عيّن الصّحيح في استعمال «لا»:

۱) لا شكَّ للإنسان المتوكّل على اللّه!

۲) لا كنزٌ مثل العقل للإنسان!

۳) لا شيئَ أثقلَ في الميزان مِن الولاية!

۴) لا الخيرَ و الحسنة في عمل المتلوّن!

تاریخ

۱۱′
زمان پیشنهادی

تاریخ ۳: از درس ۲ تا انتهای درس ۴ ■ تاریخ ۱: از درس ۹ تا انتهای درس ۱۲

۱۸۱- خانوادهٔ گسترده پس از کدام سلسلهٔ باستانی در ایران، کوچک‌تر و محدودتر شدند؟

۱) هخامنشی ۲) سلوکی ۳) اشکانی ۴) ساسانی

۱۸۲- حکومت ماد در زمان فرمانروایی چه کسی به اوج قدرت رسید؟

۱) دهیوک ۲) هووخشتر ۳) آستیاگ ۴) چیش‌پیش

۱۸۳- کدام پادشاه ساسانی با حمایت امپراتوری روم شرقی به تاج و تخت رسید؟

۱) خسروپرویز ۲) هرمز چهارم ۳) خسرو انوشیروان ۴) یزدگرد سوم

۱۸۴- سورنا سردار معروف اشکانی با استفاده از کدام ترفند نظامی در نبرد حرّان بر رومیان پیروز شد؟

۱) کمک گرفتن از دریانوردان قبرسی
۲) به‌کار گرفتن تعدادی فیل در جنگ
۳) استفاده از صدای طبل در آغاز حمله
۴) توجه به تغذیهٔ سپاهیان و مراقبت از اسبان

۱۸۵- کدام گزینه دربارهٔ زنان و موقعیت و حقوق آنان در ایران باستان، نادرست است؟

۱) زن به‌عنوان مادر و کدبانوی خانه همواره از عزت و احترام والایی برخوردار بوده است.
۲) در بخش‌هایی از اوستا که توسط موبدان تدوین شده، تفاوت چندانی میان مرد و زن وجود ندارد.
۳) مدیریت برخی از کارگاه‌های شاهی برعهدهٔ زنان بوده است و مردان، زیر دست آنان کار می‌کردند.
۴) زن حق مالکیت و فعالیت اقتصادی داشت و می‌توانست درآمد کسب کند و در اموال همسر خود شریک باشد.

۱۸۶- در تشکیلات اداری ساسانیان، کار اصلی «دبیران» چه بود؟

۱) گردآوری و تألیف خدای‌نامک‌ها
۲) آموزش خواندن و نوشتن به فرزندان اشراف و شاهزادگان
۳) نظارت بر حسن اجرای وظایف مأموران حکومتی
۴) نگارش فرمان‌ها، نامه‌ها و اسناد و ثبت‌وضبط آن‌ها

۱۸۷- در پی کدام اقدام آتنی‌ها، داریوش پادشاه هخامنشی تصمیم گرفت آن‌ها را تنبیه کند؟

۱) آتش زدن شهر شوش
۲) تصرف ناوهای ایرانی در دریای اژه
۳) تسلط بر شهرهای ایرانی‌نشین آسیای صغیر
۴) تشویق اهالی ملطیه به شورش علیه هخامنشیان

۱۸۸- پس از جنگ حرّان، اشکانیان و رومیان بارها بر سر چه موضوعی با هم جنگیدند؟

۱) انحصار تجارت با هند و چین
۲) انحصار کشتی‌رانی در دریای مدیترانه
۳) تسلط بر ارمنستان و مرزهای سوریه
۴) تسلط بر شهرهای یونانی‌نشین آسیای صغیر

۱۸۹- کدام‌یک از شخصیت‌های فرهنگی عصر قاجار برای تأسیس مدرسه‌های جدید در شهرهای مختلف ایران تلاش بسیاری انجام داد؟

۱) محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه
۲) میرزا نصرالله‌خان مشیرالدوله
۳) میرزا حسن رشدیه
۴) بی‌بی خانم استرآبادی

۱۹۰- در عصر ناصرالدین شاه، کدام امتیاز به یک شرکت انگلیسی واگذار شد؟

۱) تأسیس نیروی قزاق
۲) تأسیس بانک استقراضی
۳) شیلات شمال
۴) امتیاز رویتر

۱۹۱- در عصر قاجار، چه عاملی موجب افزایش صادرات پنبه از ایران به روسیه شد؟

۱) آغاز جنگ جهانی اول
۲) جنگ داخلی آمریکا
۳) ایجاد تغییر در فنون کشاورزی
۴) حمایت‌های مالی بازرگانان انگلیسی

۱۹۲- به کدام علت، اتحاد سیاسی و نظامی ایران و فرانسه که به‌موجب عهدنامهٔ فین‌کنشتاین برقرار شده بود، زیاد دوام نیاورد؟

۱) مخالفت روحانیون با استعمار
۲) آغاز جنگ فرانسه و انگلستان
۳) صلح فرانسه با روسیه
۴) تخلف پادشاهان قاجار از مفاد عهدنامه

۱۹۳- فرجام دور اول جنگ‌های ایران و روس، چه بود؟

۱) انعقاد معاهدهٔ گلستان و جدایی مناطقی از ایران
۲) اعطای حق مصونیت قضایی (کاپیتولاسیون) به اتباع روسیه
۳) تعیین رود ارس به‌عنوان مرز دو کشور
۴) پذیرش معاهدهٔ ترکمانچای از سوی ایران

۱۹۴- در سدهٔ ۱۸ میلادی، استعمارگران اروپایی با توسل به کدام روش، بخش‌هایی از سرزمین هند را تصرف کردند؟

۱) اخذ امتیازات تجاری و گمرکی از گورکانیان
۲) دامن زدن به اختلافات دینی و قومی
۳) سرکوب شورش سربازان هندی
۴) تأسیس کمپانی هند شرقی

۱۹۵- نخستین اقدام آقامحمدخان قاجار پس از تاج‌گذاری چه بود؟

۱) با هدف دستیابی به غنایم نادر، راه خراسان را در پیش گرفت.
۲) به‌منظور برقرار کردن نظم و امنیت، به قفقاز لشکر کشید.
۳) با متحد کردن ایل قاجار، طغیان حاکم گرجستان را سرکوب کرد.
۴) با تصرف نواحی مرکزی ایران، تهران را به پایتختی برگزید.

۱۹۶- دریاچه‌های واقع در قلهٔ کوه‌های آتشفشانی مانند ..... از نوع دریاچه‌های ..... هستند.

۱) دماوند- غیردائمی ۲) سبلان- دائمی ۳) سهند- غیردائمی ۴) دنا- دائمی

۱۹۷- کدام مورد از جمله ویژگی‌های رودهای ایران نیست؟

۱) با توجه به پراکندگی فصلی بارش رودها در اواخر فصل پاییز به اوج آبدهی می‌رسند.

۲) هرچه از شرق به‌سمت غرب کشور حرکت کنیم مقدار آب رودها بیشتر می‌شود.

۳) رودهایی که از کوهستان‌های بلند و برف‌گیر تغذیه می‌شوند، دائمی هستند.

۴) بیشتر رودهای مناطق نسبتاً خشک از نوع طغیانی و اتفاقی هستند.

۱۹۸- با در نظر داشتن تقسیم‌بندی دریاچه‌های ایران، در کدام گزینه تمامی موارد مطرح‌شده در یک گروه قرار می‌گیرند؟

۱) فامور- مهارلو- مسیله ۲) زریبار- ارومیه- هامون ۳) پریشان- مهارلو- نیریز ۴) نیریز- جازموریان- هامون

۱۹۹- با توجه به اطلاعات جدول روبه‌رو، نرخ رشد طبیعی جمعیت کشور A چقدر است؟

میزان مرگ‌ومیر	۴۸۰,۰۰۰
جمعیت	۶۰,۰۰۰,۰۰۰
میزان موالید	۶۳۰,۰۰۰
میزان ورود مهاجران	۴۲,۰۰۰
میزان خروج مهاجران	۷۸,۰۰۰

۱) ۰/۱۹

۲) ۰/۲۵

۳) ۰/۰۰۱۹

۴) ۰/۰۰۲۵

۲۰۰- در صورت ادامه روند کاهش رشد جمعیت، کشور با چه مشکلاتی مواجه خواهد شد؟

۱) پیری جمعیت- رکود اقتصادی کشور ۲) کاهش نیروی فعال- افزایش مهاجرت

۳) تضعیف نیروی دفاعی- بر هم خوردن تعادل جمعیتی ۴) کاهش نیروی فعال- افزایش واردات از خارج

۲۰۱- در کدام‌یک از گزینه‌های زیر وقوع مهاجرت بر اساس تصمیمات سیاسی بوده است؟

۱) مهاجرت عشایر کرد به نواحی شمال شرقی در عصر صفوی ۲) مهاجرت اقوام آریایی به جنوب دریای خزر در عهد باستان

۳) مهاجرت سیستانی‌ها به سرزمین گرگان ۴) مهاجرت گروه‌های مختلف به شهر آبادان در دهه بیست شمسی

۲۰۲- تعریف ارائه‌شده در کدام‌یک از عبارت‌های زیر به‌درستی ذکر شده است؟

۱) کانون آبگیر دائمی: بیش از ۵۰۰ میلی‌متر بارش داشته و این بارش حداقل در ۵ ماه از سال اتفاق می‌افتد.

۲) کانون آبگیر اتفاقی: در کوهستان‌های نزدیک به مناطق گرم و خشک قرار دارند.

۳) کانون‌های فصلی: در فصول پرباران و به‌دنبال افزایش بارندگی در دوره‌های خاصی از سال شکل می‌گیرند.

۴) حوضه آبریز خارجی: رودهایی که سرچشمهٔ آن‌ها در خارج از مرزهای ایران قرار دارد.

۲۰۳- کدام عبارات ذکرشده در مورد دریای عمان درست است؟

الف) نام قبلی آن دریای مکران است.

ب) هر سه بندر اقیانوسی ایران در این دریا قرار دارند.

ج) بخشی از آب‌های اقیانوس هند است.

د) تنها دریای آزاد ایران است.

ه) سواحل مکران به استفاده از آبراه نیاز دارند.

و) جنس سواحل از قابلیت‌های ویژه آن است.

۱) الف- ب- د ۲) ب- ج- ه ۳) الف- د- و ۴) ب- ه- و

۲۰۴- کدام گزینه از «ارکان» برنامه‌ریزی‌های شهری نیست؟

۱) زیباسازی ۲) اجتماعی و فرهنگی ۳) اقتصادی ۴) محیط‌زیست

۲۰۵- مسئلهٔ «وندالیسم شهری» در کدام‌یک از حوزه‌های زیر مورد بررسی قرار می‌گیرد؟

۱) آسیب‌های اجتماعی ۲) مبلمان شهری ۳) هوشمندسازی شهر ۴) محیط‌زیست شهری

۲۰۶- اطلاعات ارائه‌شده دربارهٔ مدیریت روستاها، در کدام گزینه ناقص است؟

۱) منظور از «نابرابری‌های رفاهی» بین شهر و روستا این است که وضعیت دسترسی فقیران روستایی به آموزش، بهداشت و درمان و مسکن بدتر از فقرای شهری است.

۲) بیشتر روستاییان با مسائلی چون نداشتن مالکیت زمین، کمبود زمین، یکپارچه نبودن و قطعه‌قطعه بودن زمین‌های کشاورزی روبه‌رو هستند.

۳) روستاییان برای فروش محصولات خود با مشکلاتی مانند عدم‌دسترسی مناسب به بازارها و وجود واسطه‌ها و فروش محصول با قیمت پایین روبه‌رو هستند.

۴) منظور از «فقر روستایی» مشکلاتی مانند فقدان آب آشامیدنی سالم، راه و وسایل حمل‌ونقل، امکانات آموزشی و درمانی و به‌طور کلی کمبود تجهیزات و خدمات است.

۲۰۷- تاکنون برای حل مشکلات اقتصادی روستاها اقدامات گوناگونی در نواحی مختلف جهان انجام شده است؛ کدام‌یک از این اقدامات در برخی نواحی موجب گسترش بیکاری شده است؟

۱) تقسیم زمین و انتقال مالکیت آن
۲) تشکیل تعاونی‌های تولیدی روستایی
۳) توسعهٔ صنایع کوچک روستایی
۴) استفاده از ماشین‌آلات در کشاورزی

۲۰۸- کدام گزینه در مورد «طرح هادی روستایی» نادرست است؟

۱) در این طرح کاربری اراضی روستا شناسایی و نقشهٔ وضع موجود آن تهیه می‌شود.
۲) در این طرح چگونگی گسترش روستا در آینده مشخص می‌شود.
۳) این طرح با مشارکت وزارت کشور و بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی تدوین می‌شود.
۴) در قالب این طرح راهکارهایی برای بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی روستاها ارائه می‌گردد.

۲۰۹- «توجه به اینکه در کدام مناطق کشور باید بخش کشاورزی توسعه یابد یا کدام مناطق برای گسترش بازارها و مراکز تجاری مناسب‌اند» به کدام ویژگی برنامهٔ آمایش سرزمین اشاره دارد؟

۱) توجه به ظرفیت‌های همهٔ مناطق
۲) توجه به همهٔ ابعاد توسعه
۳) توجه به عدالت در توسعه
۴) توجه به حفظ محیط زیست

۲۱۰- پردازش اطلاعات با GIS به ..... می‌انجامد و به روند آن کمک می‌کند.

۱) لایه‌بندی اطلاعات
۲) تصمیم‌گیری
۳) تحلیل اطلاعات
۴) مکان‌یابی

علوم اجتماعی ۱۱′

زمان پیشنهادی

جامعه‌شناسی ۳: درس‌های ۲ و ۳ ■ جامعه‌شناسی ۱: از درس ۸ تا انتهای درس ۱۰

۲۱۱- به‌ترتیب هریک از ویژگی‌های «اکتسابی، ثابت، اجتماعی، انتسابی، فردی» با صفات کدام گزینه مطابقت دارد؟

۱) فرهنگی- تهرانی- روستایی- صبور- منظم
۲) دانش‌آموز- ایرانی- معلم- روستایی- خوش‌ذوق
۳) صبور- کشاورز- کارمند- مردادی- خجالتی
۴) صادق- مرد- دزد- منزلت اجتماعی- وزیر

۲۱۲- اینکه دانشمندان مختلف دربارهٔ هویت، نظریات متفاوتی دارند به چه نکته‌ای اشاره دارد؟ و نقطهٔ اشتراک جامعه‌شناسی و روان‌شناسی و انسان‌شناسی در مباحث هویت، در کجاست؟

۱) امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد- سخن گفتن دربارهٔ غفلت و فراموشی انسان‌ها از هویت واقعی خود
۲) امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد- سخن گفتن دربارهٔ ابعاد الهی و فطری هویت فردی و اجتماعی انسان
۳) همواره در شناخت ویژگی‌های هویتی خود و دیگران، دچار خطا و اشتباه می‌شویم- سخن گفتن دربارهٔ غفلت و فراموشی انسان‌ها از هویت واقعی خود
۴) همواره در شناخت ویژگی‌های هویتی خود و دیگران، دچار خطا و اشتباه می‌شویم- سخن گفتن دربارهٔ ابعاد الهی و فطری هویت فردی و اجتماعی انسان

۲۱۳- هریک از عبارات زیر به کدام مفهوم اشاره دارد؟

■ به رسمیت شناختن افراد توسط جهان اجتماعی به‌عنوان اعضای خود
■ یادگیری حقوق و تکالیف و عمل به آن‌ها توسط اعضای جهان اجتماعی
■ فتوت نامه

۱) تعیین بخشی از هویت اجتماعی افراد- انتقال فرهنگ از نسلی به نسل دیگر- تعیین نحوهٔ شکل‌گیری گروه‌های شغلی در ایران
۲) بازتولید هویت اجتماعی در جهان اجتماعی- شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد- تعیین نحوهٔ شکل‌گیری گروه‌های شغلی در ایران
۳) بازتولید هویت اجتماعی در جهان اجتماعی- انتقال فرهنگ از نسلی به نسل دیگر- تعیین روابط میان حرفه و جامعه
۴) تعیین بخشی از هویت اجتماعی افراد- شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد- تعیین روابط میان حرفه و جامعه

۲۱۴- به‌ترتیب نتیجهٔ هریک از عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

■ جذب نشدن افراد نسبت به عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی
■ بیشتر بودن قدرت اقناع یک فرهنگ
■ نداشتن روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی

۱) عدم‌پذیرش نقش خود در نهادها و سازمان‌های مختلف- آثار و نتایج عمیق‌تر آن به‌شیوهٔ رسمی- تهدید شدن مشارکت اجتماعی افراد
۲) عدم‌پذیرش نقش خود در نهادها و سازمان‌های مختلف- بهتر انجام شدن کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ توسط افراد- تهدید شدن مشارکت اجتماعی افراد
۳) پایبند نبودن افراد به حقوق و تکالیف خود- آثار و نتایج عمیق‌تر آن به‌شیوهٔ رسمی- با مشکل مواجه شدن جهان اجتماعی در بازتولید خود
۴) پایبند نبودن افراد به حقوق و تکالیف خود- بهتر انجام شدن کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ توسط افراد- با مشکل مواجه شدن جهان اجتماعی در بازتولید خود

۲۱۵- به‌ترتیب کدام گزینه جدول روبه‌رو را کامل می‌کند؟

توضیح	مفهوم
(الف)	تحرک اجتماعی
(ب)	انسداد اجتماعی
جوامعی که موقعیت اجتماعی افراد به رابطهٔ آن‌ها با زمین بستگی داشت.	(ج)

۱) امکان دسترسی به موقعیت‌های اجتماعی مختلف در جهان اجتماعی- مسدود بودن راه ارتقا و تحرک اجتماعی صعودی- جوامعی موسوم به آپارتاید
۲) جابه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر- مسدود بودن راه هرگونه تحرک اجتماعی- جوامعی موسوم به آپارتاید
۳) جابه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر- مسدود بودن راه ارتقا و تحرک اجتماعی صعودی- جوامع فئودالی غربی
۴) امکان دسترسی به موقعیت‌های اجتماعی مختلف در جهان اجتماعی- مسدود بودن راه هرگونه تحرک اجتماعی- جوامع فئودالی غربی

۲۱۶- به سؤالات زیر پاسخ دهید:

■ **اساس منع و ترغیب اسلام نسبت به مشاغل و حرفه‌ها چیست؟**
■ **به چه دلیل تغییرات هویتی افراد مورد تشویق و تأیید جامعه قرار می‌گیرد؟**
■ **منظور از علل بیرونی تعارض فرهنگی چیست؟**

۱) آثار مخرب یا سازندهٔ این حرفه‌ها بر تربیت و هویت انسان- زیرا تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی سازگار است- تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر
۲) آثار مخرب یا سازندهٔ این حرفه‌ها بر تربیت و هویت انسان- زیرا هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه شکل می‌گیرد- نوآوری‌ها و فعّالیت‌های بیرون از چارچوب مورد پذیرش جهان اجتماعی توسط اعضای آن
۳) حرام، مکروه یا مستحب بودن حرفه‌ها- زیرا تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی سازگار است- تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر
۴) حرام، مکروه یا مستحب بودن حرفه‌ها- زیرا هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه شکل می‌گیرد- نوآوری‌ها و فعّالیت‌های بیرون از چارچوب مورد پذیرش جهان اجتماعی توسط اعضای آن

۲۱۷- به‌ترتیب درست یا نادرست بودن جملات زیر را مشخص کنید:

■ **علوم اجتماعی به دانش‌هایی گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر کنش‌ها و شیوهٔ زندگی ما را به‌روش علمی مطالعه می‌کنند.**
■ **علوم اجتماعی دربارهٔ کنش‌های انسان و آثار و پیامدهای آن بحث می‌کند.**
■ **مردم‌شناسی نمونه‌ای از علوم انسانی و جامعه‌شناسی نمونه‌ای از علوم اجتماعی‌اند.**
■ **موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است.**

۱) درست- درست- نادرست- درست
۲) درست- نادرست- نادرست- درست
۳) نادرست- نادرست- درست- نادرست
۴) نادرست- درست- درست- نادرست

۲۱۸- قائل بودن به تفاوت موضوع در علوم انسانی و علوم اجتماعی چه پیامدهای مثبتی دارد؟

۱) یکسان ندانستن روش‌های این دو علوم- عدم‌تقلیل وجود انسان به ابعاد اجتماعی
۲) عدم‌تقلیل کنش‌های انسان به کنش‌های اجتماعی- تمایز قائل شدن بین رشته‌هایی مانند فلسفه و جمعیت‌شناسی
۳) عدم‌تقلیل وجود انسان به ابعاد اجتماعی- عدم‌تقلیل کنش‌های انسان به کنش‌های اجتماعی
۴) یکسان ندانستن روش‌های این دو علوم- تمایز قائل شدن بین رشته‌هایی مانند فلسفه و جمعیت‌شناسی

۲۱۹- کدام گزینه به‌ترتیب علت عبارات زیر را آورده است؟

■ **توضیح تأثیر اجتماعات بر زندگی انسان‌ها**
■ **فراهم کردن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان**
■ **افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها**
■ **اهیمت بیشتر علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی**

۱) پیش‌بینی پیامدهای پدیده‌های جهان اجتماعی- کمک به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها- فراهم ساختن زمینهٔ ورود عناصر فرهنگی متناسب به جهان اجتماعی- آگاهی دادن دربارهٔ فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها و کمک کردن به آن‌ها برای استفادهٔ صحیح از علوم اجتماعی و انسانی
۲) کشف قواعد جهان اجتماعی- کمک به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها- فراهم ساختن زمینهٔ فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر- آگاهی دادن دربارهٔ فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها و کمک کردن به آن‌ها برای استفادهٔ صحیح از علوم اجتماعی و انسانی
۳) پیش‌بینی پیامدهای پدیده‌های جهان اجتماعی- داوری دربارهٔ پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها- فراهم ساختن زمینهٔ ورود عناصر فرهنگی متناسب به جهان اجتماعی- آگاهی دادن دربارهٔ فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها و کمک کردن به آن‌ها برای استفادهٔ صحیح از طبیعت و علوم طبیعی
۴) کشف قواعد جهان اجتماعی- داوری دربارهٔ پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها- فراهم ساختن زمینهٔ فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر- آگاهی دادن دربارهٔ فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها و کمک کردن به آن‌ها برای استفادهٔ صحیح از طبیعت و علوم طبیعی

۲۲۰- کدام گزینه تلاش یک جامعه‌شناس را در هنری به‌نام آشنایی‌زدایی به تصویر کشیده است؟

۱) تلاشی است برای ساده و عملیاتی کردن موقعیت‌های مختلف جهان اجتماعی که عموم افراد توان فهم آن را ندارند برای نزدیک‌تر شدن به عمق واقعیت‌های اجتماعی

۲) تلاشی است برای نگاه به موقعیت‌های اجتماعی از چشم‌انداز فردی غریبه، تا از دانش عملی و عمومی جهان اجتماعی عبور کرده و به پیچیدگی و عمق آن موقعیت اجتماعی نزدیک‌تر شود.

۳) فعالیتی است در جهت ساخت آگاهی و دانش ساده و راحت‌تر از واقعیت‌های اجتماعی، در موقعیت‌های گوناگون با نگاهی از بیرون به‌عنوان فردی غریبه

۴) فعالیتی است در جهت دوری از تکرار و تبدیل شدن موقعیت‌های اجتماعی به عادت و نگاه به عمق واقعیت‌های اجتماعی با نگاهی ساده و البته به دور از پیچیدگی تا به فهم دانش عمومی نائل شویم.

۲۲۱- در ارتباط با مفهوم نظم و نظم اجتماعی به سؤالات زیر پاسخ دهید:

■ **نظم اجتماعی محصول چیست؟**

■ **نظم به چه معناست؟**

■ **نظم اجتماعی چه چیزی را امکان پذیر می‌کند؟**

۱) قواعدی که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم- قرار گرفتن هر پدیده در جای خود- پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها

۲) اصولی که نظام حقوق و تکالیف را سازمان می‌دهد- قرار گرفتن هر پدیده در جای خود- فهم اتفاقات غیرمنتظره و مسائلی که ما را از همکاری با دیگران بازمی‌دارد.

۳) اصولی که نظام حقوق و تکالیف را سازمان می‌دهد- تعیین کردن جای پدیده‌های اجتماعی- پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها

۴) قواعدی که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم- تعیین کردن جای پدیده‌های اجتماعی- فهم اتفاقات غیرمنتظره و مسائلی که ما را از همکاری با دیگران بازمی‌دارد.

۲۲۲- اینکه بخش‌های مختلف نظام اجتماعی بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند به چه مفهومی اشاره دارد؟ و تلاش‌های نظام اجتماعی برای رسیدن به چه هدفی است و این هدف را از چه طریقی به‌دست می‌آورد؟

۱) پویا بودن نظام اجتماعی- پویا نگه داشتن جهان اجتماعی و حفظ قواعد اجتماعی- ایجاد ساختار اجتماعی

۲) پویا بودن جهان اجتماعی- تأمین نیازهای خود و حفظ خود در بلند مدت- تغییر در خود و محیط

۳) پویا بودن نظام اجتماعی- تأمین نیازهای خود و حفظ خود در بلندمدت- تغییر در خود و محیط

۴) پویا بودن جهان اجتماعی- پویا نگه داشتن جهان اجتماعی و حفظ قواعد اجتماعی- ایجاد ساختار اجتماعی

۲۲۳- کدام گزینه توضیح درستی در ارتباط با جامعه‌شناسی تبیینی آورده است؟

۱) همان نگاهی است که همهٔ پدیده‌های عالم را یکسان و مشابه به هم می‌بیند و به همین دلیل به هیچ روشی مانند روش تجربی اهمیت نمی‌دهد.

۲) به نگاهی می‌گویند که در موضوعات علوم مختلف تفاوتی قائل نمی‌شود و به همین دلیل روش فهم و مطالعه، همهٔ علوم را مبتنی بر علوم تجربی می‌داند و به‌معنای وحدت موضوع علوم است.

۳) به رویکردی در جامعه‌شناسی می‌گویند که هیچ علاقه‌ای به جامعه‌شناسی خرد ندارد و همهٔ تلاش خود را صرف فهم ساختارهای اجتماعی کلان با روش تجربی می‌کند.

۴) همان جامعه‌شناسی پوزیتیویستی است و پوزیتیویسم به‌معنی وحدت روش علوم است؛ یعنی در همهٔ دانش‌های علمی، روش مطالعه، یکسان است و آن هم روش تجربی است.

۲۲۴- کدام گزینه زمینهٔ شکل‌گیری هدف جامعه‌شناسی تبیینی را به‌درستی آورده است؟

۱) با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد؛ یعنی تنها بیان آن دسته از روابط علت و معلولی میان پدیده‌ها، دانش علمی و معتبر محسوب می‌شد که با حس و تجربه مشاهده پذیر باشد، زیرا چنین می‌پنداشتند که دانش علمی تنها از راه حس به‌دست می‌آید.

۲) همان‌طور که علوم طبیعی با شناخت نظم موجود در طبیعت، امکان پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل طبیعت را برای انسان‌ها فراهم می‌کند، جامعه‌شناسی نیز با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد، لذا در این رویکرد هدف جامعه‌شناسی نیز همانند هدف علوم طبیعی است.

۳) جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را صرفاً یک پدیدهٔ طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمّی می‌بینند. از این منظر برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند، در رفع نیازهای خود تواناترند و به همین دلیل پیشرفته‌ترند.

۴) از نظر جامعه‌شناسان تبیینی جوامع از انسان‌ها، نهادها، سازمان‌ها، ساختمان‌ها، خیابان‌ها، خودروها و بسیاری از عناصر دیگر تشکیل شده‌اند که با نظمی خاص در کنار هم قرار گرفته‌اند، همان‌طور که بدن و ماشین از اجزایی تشکیل شده‌اند که با نظمی خاص در کنار هم قرار گرفته‌اند.

۲۲۵- نتیجهٔ یکسان دانستن طبیعت و جامعه چیست؟ و به چه دلیل این یکسان‌پنداری اشتباه است؟

۱) انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد- زیرا انسان موجودی بسیار پیچیده‌تر از طبیعت و پدیده‌های طبیعی است که به همین دلیل جامعه از طبیعت بسیار پیشرفته‌تر محسوب می‌شود.

۲) جامعه را مغلوب انسان می‌سازد- زیرا انسان موجودی بسیار پیچیده‌تر از طبیعت و پدیده‌های طبیعی است که به همین دلیل جامعه از طبیعت بسیار پیشرفته‌تر محسوب می‌شود.

۳) انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد- زیرا جامعه برخلاف طبیعت، محصول و مخلوق کنش‌های انسان‌هاست و بود و نبود آن، وابسته به انسان است.

۴) جامعه را مغلوب انسان می‌سازد- زیرا جامعه برخلاف طبیعت، محصول و مخلوق کنش‌های انسان‌هاست و بود و نبود آن، وابسته به انسان است.

منطق و فلسفه

۲۰′ زمان پیشنهادی

فلسفه ۲: درس‌های ۳ و ۴ ■ فلسفه یازدهم: از درس ۳ تا انتهای درس ۷ ■ منطق: از درس ۳ تا انتهای درس ۶

۲۲۶- دربارهٔ تعریف‌های زیر، به‌ترتیب چه می‌توان گفت؟

الف) جانور: موجودی که جاندار است.

ب) مهره‌داران: پرندگان، خزندگان، پستانداران و ماهی‌ها

پ) موجودات مادی: اشیایی که مجرد و دارای فعلیّت تام نیستند.

۱) مانع نیست- جامع نیست- واضح نیست.
۲) جامع نیست- جامع نیست- دوری است.
۳) مانع نیست- مانع نیست- واضح نیست.
۴) جامع نیست- مانع نیست- دوری است.

۲۲۷- کدام گزینه یک استقرای تمثیلی است؟

۱) تزلزل ره ندارد در دل بی‌آرزو صائب / چو آب از آسیا افتاد سرگردان نمی‌باشد
۲) پای ما لنگ است و منزل بس دراز / دست ما کوتاه و خرما بر نخیل
۳) دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد / ابری که در بیابان بر تشنه‌ای ببارد
۴) گر دایرهٔ کوزه ز گوهر سازند / از کوزه همان برون تراود که دروست

۲۲۸- رابطهٔ مصادیق دو مفهوم «مفهوم جزئی» و «مفهومی که بیش از یک مصداق ندارد» کدام است؟

۱) تساوی ۲) تباین ۳) عموم و خصوص مطلق ۴) عموم و خصوص من‌وجه

۲۲۹- کدام قضیهٔ حملی، محصوره است؟

۱) دارا برخلاف ندار، نقطه ندارد.
۲) همهٔ جمعیت بیش از هزار نفر بودند.
۳) آن کس که تو را دارد، از عیش چه کم دارد؟
۴) این آدمیان در طلبش بی‌خبران‌اند

۲۳۰- در نمودار زیر مصادیق اشیای بی‌جان، با سه دایره دسته‌بندی شده‌اند. این سه دایره مربوط به مصادیق اشیای جامد، اشیای شفاف و اشیای غیرخوردنی (و غیرآشامیدنی) هستند. مفاهیم مطرح‌شده در کدام گزینه با نمودار مطابق است؟

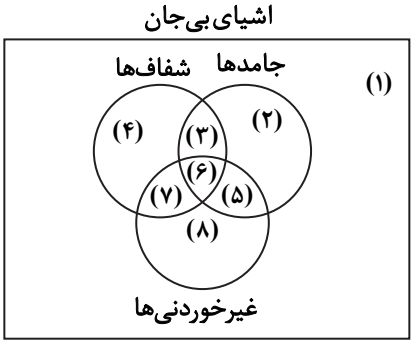

۱) (۱) جیوه (۲) درخت کاج (۳) شیشه (۴) بنزین
۲) (۵) کیک (۶) شیشه (۷) شیر (۸) آب
۳) (۱) شیر (۳) یخ (۵) درخت سیب (۷) بنزین
۴) (۲) کیک (۴) آب (۶) یخ (۸) جیوه

۲۳۱- کدام گزینه فقط یک استقرای تعمیمی است؟

۱) تعداد زیادی از دانش‌آموزانی که در شرایط شیوع بیماری کرونا مدرسه رفته‌اند مبتلا نشده‌اند، پس بازگشایی دانشگاه‌ها هم برای هیچ‌کس خطری ندارد.
۲) آمارها نشان می‌دهد سفرهای بین شهری عامل افزایش بیماری کرونا نبوده‌اند، پس به‌طور کلی سوار مترو و تاکسی شدن بیماری را گسترش نمی‌دهد.
۳) همه‌روزه تعدادی از کودکان و نوجوانانی که از منزل خارج شده‌اند کرونا می‌گیرند، پس آموزش حضوری باعث شیوع بیشتر این بیماری خواهد شد.
۴) طبق مشاهدات انجام گرفته، در مقابله با ویروس کرونا استفاده از ماسک بسیار مؤثرتر از دستکش است، پس استفاده از دستکش ضرورتی ندارد.

۲۳۲- کدام گزینه در منطق بررسی نمی‌شود؟

۱) رو مسخرگی پیشه کن و مطربی آموز / تا داد خود از کهتر و مهتر بستانی
۲) پرسی که تمنای تو از لعل لبم چیست؟ / آنجا که عیان است چه حاجت به بیان است؟
۳) یا رب مباد آنکه گدا معتبر شود
۴) گفتا چگونه یافتی از حُسن من خبر؟

۲۳۳- از روشن و بدیهی بودن «امکان معرفت»، لزوم معلوم بودن کدام گزینه را می‌توان نتیجه گرفت؟

۱) ارزش شناخت ۲) قلمرو شناخت ۳) چیستی معرفت ۴) معرفت شهودی

۲۳۴- کدام گزینه در توضیح قول سیسرون دربارهٔ سقراط درست است؟

۱) سقراط با طرح مسائل مربوط به زندگی انسان، فلسفه را در مسیر جدیدی قرار داد.
۲) سقراط با تبیین معنا و روش درست فلسفه، غرور و خودبزرگ‌بینی سوفسطائیان را آشکار کرد.
۳) سقراط با ترویج پرسش و پاسخ‌های فلسفی در میان مردم کوچه و بازار، فلسفه را به امری عمومی تبدیل کرد.
۴) سقراط فلسفه‌ای را که دربارهٔ امور ماوراء طبیعی و مسائل پیرامون خدا و فرشتگان بود، در دسترس همگان قرار داد.

۲۳۵- کدام گزینه دربارهٔ «آغاز تاریخی فلسفه» درست است؟

۱) سرزمین یونان باستان نخستین جایی بود که در آن تفکر فلسفی جای اسطوره‌ها و دانش‌های دیگر را گرفت و با زبان فلسفی نگاشته شد.
۲) آثار فلسفی باقیمانده از ایران باستان نشان می‌دهد که در دورهٔ کیانیان، حکیمان و فیلسوفان خداپرستی در سرزمین ایران می‌زیسته‌اند.
۳) اوپانیشادها و گاتاها از جمله آثاری هستند که می‌توان پیش از تمدن یونان، ردّ پای تفکر در مسائل بنیادین هستی را در آن‌ها پی گرفت.
۴) چون هرجا تمدنی شکل گرفته، کسانی هم بوده‌اند که دربارهٔ مسائل فلسفی اندیشیده‌اند، پس می‌توان تاریخ دقیقِ آغاز فلسفه را پیدا کرد.

۲۳۶- کدام گزینه با توجه به فواید تفکر فلسفی درست است؟

۱) ساختن بنیان‌های فکری و رسیدن به آزاداندیشی، نتیجهٔ داشتن یک شخصیت مستقل است.
۲) با تفکر فلسفی باورهای قبلی خود را کنار می‌گذاریم و باورهای جدیدی را منطبق بر عقل می‌پذیریم.
۳) اگر فیلسوفان نبودند مردم به باطل بودن باورهای غلطی که از نسلی به نسل بعد منتقل شده است، آگاه نمی‌شدند.
۴) برای اینکه مانند یک فیلسوف اندیشهٔ مستقل داشته باشیم، تفکر دربارهٔ مسائل بنیادین فلسفی به‌روش درست کافی نیست.

۲۳۷- کدام گزینه دربارهٔ شخصی که معتقد است «انسان فقط می‌تواند همین امور محسوس و قابل‌تجربهٔ حسی را بشناسد»، لزوماً درست است؟

۱) امکان دست‌یابی به معرفت صحیح و مطابق واقع را در قلمرو مشخصی از هستی پذیرفته است.
۲) واقعیات عالَم را در موجودات محسوس خلاصه کرده است و به وجود امور نامحسوس باور ندارد.
۳) به‌دلیل خطاهای حواس، معتقد است که انسان نمی‌تواند اشیا را همان‌گونه که هستند، بشناسد.
۴) معتقد است که علی‌رغم گستردگی شناخت ما از جهان، باز هم شناخت ما بسیار محدود است.

۲۳۸- یافته‌های معرفتی به‌دست‌آمده به‌وسیلهٔ کدام ابزار یا طریق معرفتی با ابزار یا طریق معرفتی دیگر قابل‌بررسی است؟

۱) عقل با وحی ۲) شناخت عقلی با حس ۳) حس با قلب ۴) شناخت وحیانی با حس

۲۳۹- ناتوانی ما در پیش‌بینی درست وقایع، به این معناست که .....

۱) امری اتفاقی به یکی از معانی موردنظر فیلسوفان رخ داده است.
۲) رابطهٔ علیّت صرفاً برداشت ذهنی ما از واقعیات بوده است.
۳) انسان در فهم علل نهایی موجودات ناتوان است.
۴) از مجموعهٔ علت و معلول‌های منجر به یک واقعه ناآگاهیم.

۲۴۰- بر اساس دیدگاه کدام گزینه در باب علیّت، رخ دادن «اتفاق» به‌معنای نخست ممکن است؟

۱) دکارت ۲) هیوم ۳) ابن‌سینا ۴) تجربه‌گرایان

۲۴۱- در حقیقت یکی از نقدهای هیوم بر دیگر امپریست‌ها در باب منشأ ادراک علیّت چیست؟

۱) ضرورت با تجربه قابل‌ادراک نیست.
۲) توالی پدیده‌ها یک تداعی روانی است.
۳) حس و تجربه تنها راه شناخت علیّت نیست.
۴) رابطهٔ ضروری میان علت و معلول برقرار نیست.

۲۴۲- در کدام گزینه به‌ترتیب به وجه شباهت و وجه تفاوت نظریهٔ دکارت و ابن‌سینا در باب علیّت اشاره شده است؟

۱) عدم‌ادراک علیّت با حس و تجربه- بی‌نیاز بودن علیّت به استدلال
۲) ادراک علیّت به‌صورت فطری- ادراک علیّت به‌صورت مادرزادی
۳) یافتن مصادیق علت و معلول با تجربه- ادراک علیّت به‌صورت اصلی ضروری
۴) ادراک علیّت به‌صورت غیراکتسابی- درک علیّت به‌عنوان یکی از مفاهیم اولیه

۲۴۳- کدام گزینه دیدگاه دکارت را دربارهٔ منشأ ادراک علیّت نقض می‌کند؟

۱) ذهن انسان در هنگام تولد مانند یک لوح سفید نانوشته است.

۲) فهم اصل علیّت نمی‌تواند همراه با فهم اصل امتناع اجتماع نقیضین نباشد.

۳) یافتن مصداق‌های علت و معلول فطری است و نیاز به تجربه ندارد.

۴) از مشاهدهٔ توالی حوادث، یک امر روانیِ تداعی‌گرِ علیّت در ذهن شکل می‌گیرد.

۲۴۴- اگر یک معلول خاص را در نظر بگیریم، کدام گزینه دربارهٔ «علت ناقصه» و «علت تامهٔ» آن درست است؟

۱) علت ناقصه قبل از علت تامه پدید می‌آید.

۲) علت تامه از علت‌های ناقصه تشکیل شده است.

۳) وقتی علت، تامه باشد، دیگر ناقصه نیست.

۴) معلول ضرورت خود را از مجموع علت ناقصه و تامه می‌گیرد.

۲۴۵- کدام گزینه را می‌توان از سنخیت علت و معلول نتیجه گرفت؟

۱) ممکن بود جهانی غیر از جهان موجودِ فعلی، به‌جای آن موجود می‌شد.

۲) اتفاق به‌معنای وقوع حوادثی بدون هدف از پیش معین‌شده، محال است.

۳) ممکن است شناخت‌های حسی معتبر و مطابق واقع باشند و لذا امکان پژوهش تجربی وجود دارد.

۴) نظریه‌های زیست‌شناسی که پیدایش انسان را از حیوان می‌دانند، در پی انکار اصل سنخیت هستند.

روان‌شناسی

۱۱′
زمان پیشنهادی

روان‌شناسی: درس‌های ۲ و ۳

۲۴۶- در کدام‌یک از دوره‌های رشدی باید کم‌کم زشتی‌ها و زیبایی‌ها را به فرد فهماند؟

۱) ۲ تا ۷ سالگی ۲) ۵ تا ۷ سالگی ۳) ۷ تا ۱۴ سالگی ۴) ۱۴ تا ۲۱ سالگی

۲۴۷- ویژگی‌های مربوط به رشد انسان را به‌دلیل کدام ویژگی رشد نمی‌توان به راحتی به مراحل مشخص تقسیم کرد؟

۱) مرحله‌ای بودن ۲) پیوسته بودن ۳) کیفی بودن ۴) وراثتی بودن

۲۴۸- چرا کودکان تحت‌تأثیر ویژگی‌های ظاهری اشیا قرار می‌گیرند؟

۱) توجه آن‌ها گزینشی است.

۲) توانایی زبانی آن‌ها رشدیافته نیست.

۳) آگاهی آن‌ها از هیجانات خود کم است.

۴) پردازش آن‌ها از نوع ادراکی است.

۲۴۹- کدام‌یک از موارد زیر، در حیطهٔ رشد جسمانی- حرکتی کودکی قرار نمی‌گیرد؟

۱) افزایش وزن مغز ۲) مهارت بستن بند کفش ۳) انجام حرکات درشت ۴) دو برابر شدن اندازهٔ قلب

۲۵۰- کدام عبارت دربارهٔ «رسش» درست است؟

۱) تغییراتی را در بر می‌گیرد که مستقل از محیط هستند.

۲) وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در آن ندارد.

۳) بیانگر تفاوت خصوصیات فامیل نزدیک و دور است.

۴) رفتارهایی هستند که عوامل محیطی می‌تواند بر آن‌ها تأثیر بگذارد.

۲۵۱- «ایفای نقش‌های جنسیتی برای نشان دادن رفتارهای زنانه یا مردانه» به کدام‌یک از اجزای هویت اشاره دارد؟

۱) ویژگی‌های جسمی ۲) ویژگی‌های جنسی ۳) ویژگی‌های روانی ۴) ویژگی‌های اجتماعی

۲۵۲- مهسا نسبت به چند سال گذشته خود را با برنامهٔ مطالعاتی مدرسه بهتر سازگار می‌کند و در اردوهای درسی، روی مطالب درسی تمرکز بیشتری دارد. این مثال نشان‌دهندهٔ کدام ویژگی شناختی نوجوانی است؟

۱) توجه گزینشی ۲) مهارت فراحافظه ۳) توانایی فرضیه‌سازی ۴) پردازش مفهومی

۲۵۳- در هر موقعیت ردیابی علامت، اینکه از دست دادن را فدای هشدار کاذب بکنیم و یا برعکس، بستگی به چه عاملی دارد؟

۱) دشواری تکلیف ۲) اهمیت تکلیف ۳) ویژگی‌های فردی ۴) ویژگی‌های حسی

۲۵۴- ادراک شکل روبه‌رو به‌صورت یک «گل» تحت‌تأثیر کدام‌یک از اصول روان‌شناسی گشتالت است؟

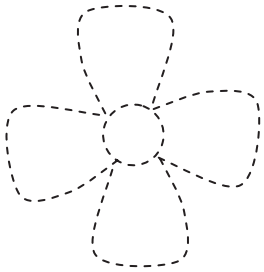

۱) شکل و زمینه

۲) استمرار

۳) تکمیل

۴) مشابهت

۲۵۵- کدام گزینه بیانگر مفهوم «توهم» است؟

۱) گاهی چیزی را که احساس نکرده‌ایم، ادراک می‌کنیم.
۲) گاهی چیزی را که ادراک نکرده‌ایم، احساس می‌کنیم.
۳) گاهی چیزی را که وجود خارجی دارد، ادراک نمی‌کنیم.
۴) گاهی در بازشناسی و معنابخشی به محرک‌ها دچار خطا می‌شویم.

۲۵۶- تحریک هریک از گیرنده‌های حسی، تابع چیست؟

۱) توجه به محرک ۲) شدت محرک ۳) ادراک محرک ۴) احساس محرک

۲۵۷- در رابطه با خطاهای شناختی و خطاهای ادراکی، کدام عبارت درست است؟

۱) بعضی از خطاهای شناختی منجر به خطای ادراکی می‌شوند.
۲) خطای ادراکی همان خطای شناختی است.
۳) خطای ادراکی، مجموعه‌ای از خطاهای شناختی است.
۴) خطای شناختی، مجموعه‌ای از خطاهای ادراکی است.

۲۵۸- برآورد دقیق حداکثر مدت زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر به چه عواملی بستگی دارد؟

۱) شباهت دو تکلیف- دشواری تکلیف
۲) ویژگی‌های شخصی- دشواری تکلیف
۳) شباهت دو تکلیف- مهارت فرد
۴) ویژگی‌های شخصی- توجه ارادی

۲۵۹- در ماه‌های اول شیوع بیماری کرونا، مردم به رعایت پروتکل‌های بهداشتی و قرنطینهٔ خانگی توجه زیادی داشتند، اما با گذشت چند ماه کم‌کم از میزان توجه مردم به این مسئلهٔ مهم کاسته شد. در این‌باره می‌توان گفت .....

۱) منحصربه‌فرد بودن محرک هدف کاهش یافته است.
۲) هشدار کاذب، بیش از حد رخ داده است.
۳) کارکرد جست‌وجو به‌دلیل وجود عوامل انحرافی کاهش یافته است.
۴) به‌دلیل خستگی میزان گوش‌به‌زنگی کاهش یافته است.

۲۶۰- یکتا روز گذشته به یک مهمانی در منزل دوستش رفته بود. فردای آن روز دوستش نظر او را دربارهٔ یکی از تابلوهای منزلشان پرسید. یکتا گفت: «تابلوی روی دیوار را دیدم، ولی حواسم به طرح و نقش آن نبود.» این مثال بیانگر کدام پدیده است؟

۱) آگاهی نسبی ۲) توجه متمرکز ۳) آماده‌سازی ۴) ردیابی درست علامت

داوطلبان آزمون سراسری سال ۱۴۰۰
سال تحصیلی ۰۰-۹۹

پاسخ تشریحی آزمون شمارهٔ ۳

اسامی طراحان سؤال ۲
پاسخ تشریحی درس‌های عمومی ۳
پاسخ تشریحی درس‌های اختصاصی ۱۴

تذکرهای مهم

- آزمون آزمایشی مرحلهٔ ۴ گزینه‌دو، در روز جمعه ۲۸ آذر ۹۹ برگزار می‌گردد.
- داوطلب گرامی، جهت استفاده از خدمات طلایی خود مانند کارنامه‌های هوشمند بعد از آزمون، پیش‌آزمون‌های آنلاین، بانک سؤال گزینه‌دو، رفع اشکال هوشمند، جزوه‌های کمک آموزشی، آرشیو آزمون‌های گزینه‌دو و... ، با استفاده از شمارهٔ داوطلبی (به‌عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به‌عنوان رمز عبور) وارد وب‌سایت گزینه‌دو به آدرس www.gozine2.ir شوید.
- **در صورتی که اینترنتی ثبت‌نام کرده‌اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده‌اید.**
- کارنامه‌های آزمون آزمایشی مرحلهٔ ۳ به‌صورت کامل، با فاصلهٔ زمانی کوتاهی پس از آزمون مطابق اطلاعیهٔ اعلام‌شده، بر روی پایگاه اینترنتی گزینه‌دو به آدرس www.gozine2.ir قرار می‌گیرد. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

داوطلب گرامی، شما می‌توانید با اسکن تصویر بالا به‌وسیلهٔ گوشی هوشمند و یا تبلت خود، به صفحهٔ اینستاگرام مؤسسه گزینه‌دو وارد شوید.

gozine2.ir

اسامی هیئت علمی ویژهٔ داوطلبان آزمون سراسری ۱۴۰۰

گروه عمومی

■ مدیر گروه: علی‌اکبر آخوندی

زبان و ادبیات فارسی | ابوالفضل غلامی ● افشین محی‌الدین ● علیرضا شجاعی ● نرگس موسوی
مسئول درس: افشین محی‌الدین

زبان عربی | مصطفی خاکبازان ● بهمن دانشیان‌ثانی ● پویا رضاداد پدرام علیمرادی ● محمدمهدی طاهری
مسئول درس: پویا رضاداد

دین و زندگی | علیرضا دلشاد ● علی‌اکبر آخوندی ● زهرا محمدی
مسئول درس: علی‌اکبر آخوندی

زبان انگلیسی | سید میلاد قریشی ● جواد علیزاده ● ندا باران‌طلب
مسئول درس: احسان حیدری

گروه ریاضی

■ مدیر گروه: سید امیرمحمد سید شاکری

ریاضیات
مسئول درس: سید امیرمحمد سید شاکری

- **گروه ریاضی** | مهرداد کیوان ● حسین شفیع‌زاده ● یاسر ارشدی علیرضا شریف‌خطیبی ● سید محسن میراسلامی ● امیدرضا پورحسینی
- **گروه تجربی** | علی افضل‌زاده ● سعید اکبرزاده
- **گروه انسانی** | مهران موحدی ● علی شهرابی‌فراهانی

گروه علوم

■ مدیر گروه: محمداحسان عبدالهی

فیزیک | علی نعیمی ● بهمن شاهمرادی ● احمد رضوانی
مسئول درس: حمید فدایی‌فرد

شیمی | ماشاءالله سلیمانی ● بهنام ابراهیم‌پور ● علی فرزادتبار
مسئول درس: یاسر عبدالهی

زیست‌شناسی | محمد پازوکی ● بهرام میرحبیبی ● حسن نشتایی
مسئول درس: علی قلی‌زاده

زمین‌شناسی | فرزانه رجایی

گروه انسانی

■ مدیر گروه: ریحانه محمدی‌نژاد

اقتصاد | میترا چینی‌ساز
مسئول درس: امیر محمدبیگی

ادبیات اختصاصی | ابوالفضل قاضی
مسئول درس: محمدرضا لمسه‌چی

عربی اختصاصی | سید اسحق بلندنظر
مسئول درس: محمدصادق رمضانی‌زاده

تاریخ | زهرا نعمتی
مسئول درس: محمداسماعیل سلمان‌پور

جغرافیا | محمدصالح فتاحی
مسئول درس: محمداسماعیل سلمان‌پور

جامعه‌شناسی | محمدزمان کبیر
مسئول درس: عاطفه محمدی

منطق و فلسفه | اکرم صفرنورالله ● حمید سودیان طهرانی
مسئول درس: حمید سودیان طهرانی

روان‌شناسی | سیمین زاهدی ● نرگس نظرپور
مسئول درس: ضحی سکاکی

پاسخ تشریحی درس‌های عمومی آزمون شمارهٔ ۳ (گروه آزمایشی علوم انسانی)

زبان و ادبیات فارسی

۱- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۵۷ و ۱۵۸ فارسی ۱

معانی درست واژگان:

گزینهٔ ۱: تجلّی: جلوه‌گری

گزینهٔ ۲: تکریم: بزرگواری

گزینهٔ ۴: فراق: جدایی، دوری

۲- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۱۶۶ تا ۱۶۸ فارسی ۳

در این سؤال از ما خواسته شده است گزینه‌ای را پیدا کنیم که تعداد بیشتری از واژگانِ آن با واژگان صورت سؤال مترادف باشند؛ یعنی باید در هرکدام از گزینه‌ها چهار واژه را از این نظر بررسی کنیم (این نمونه سؤال در کنکور ۹۹ برای اولین بار به‌کار رفت و در همهٔ گروه‌ها هم یک سؤال از این نوع وجود داشت):

۱) نیرنگ = تزویر / پیوسته = مدام (روش و خشمگین با هیچ‌کدام از کلمات صورت سؤال مترادف نیستند): ۲ مورد درست

۲) ریاکاری = تزویر / می = مدام / سرپوش = معجر / فرمانروا = والی: ۴ مورد درست

۳) بیگانه = اجنبی / روسری = معجر / دارو که بر جراحت نهند = ضماد (شب‌گرد با داروغه مترادف است و با هیچ‌کدام از واژگان صورت سؤال مترادف نیست): ۳ مورد درست

۴) دورویی = تزویر / همیشه = مدام / مرهم = ضماد (بیگانگان با اجانب مترادف است نه اجنبی): ۳ مورد درست

۳- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۵۷ تا ۱۶۰ فارسی ۱

سفاهت: بی‌خردی، کم‌عقلی، نادانی

درع: جامهٔ جنگی که از حلقه‌های آهنی سازند، زره

کیوان: سیّارهٔ زحل

خدنگ: چوبی سخت و محکم که از آن تیر و نیزه می‌سازند.

۴- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۸۷، ۸۹، ۱۰۳ و ۱۱۶ فارسی ۱

در گزینهٔ ۱ املای «ترجیه» نادرست است و شکل صحیح این واژه «ترجیح» است.

در گزینهٔ ۲ سخن از طلب کردن و تمنّا کردن است، پس املای «خاست» نادرست است و به‌جای آن «خواست» صحیح است.

در گزینهٔ ۴ نیز «اشباح» به‌معنی اجسام مناسب بیت نیست؛ بلکه «اشباه» به‌معنی همانندان صحیح است: او خدا نیست، اما «مثل و مانند» ندارد.

۵- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس‌های ۲ تا ۵ فارسی ۳

موارد نادرست:

ج) سلاح ← صلاح

د) گزارد ← گذارد

۶- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۷۹ تا ۱۱۶ فارسی ۱

تنها واژهٔ اشتباه از نظر املایی: «نسیان و فراموشی»

۷- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۷۶ و ۹۶ فارسی ۱ و ۲۹ و ۳۷ فارسی ۳

صورت درست گزینه‌های نادرست:

گزینهٔ ۱: قصیدهٔ دماوندیه محصول سال ۱۳۰۱ است.

گزینهٔ ۲: پروین اعتصامی جزءِ شاعرانی که غزل اجتماعی می‌سرایند محسوب نمی‌شود.

گزینهٔ ۳: حماسه روایتی داستانی از تاریخ خیالی یک ملت است.

۸- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * آرایه‌های ادبی جامع

ه) حسن تعلیل: علت اینکه صدا در کوه پژواک می‌یابد و تکرار می‌شود این است که دل کوه به حال من سوخته و کوه جواب من را می‌دهد (کوه پاسخ می‌دهد تا با من همدردی کند).

د) جناس: بر (حرف اضافه) و بر (بدن) ← جناس تام

ج) اغراق: اگر از روی خشم و غضب به آسمان نگاه کنی، ستارگان از ترس به زمین می‌افتند.

ب) ایهام: واژهٔ «پیوسته» با دو معنی «متصل» (ابروی متصل) و «همیشه» در بیت قابل‌جاگذاری است.

الف) استعاره: با توجه به مصراع اول «خرابه» استعاره از «دل» است.

۹- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * آرایه‌های ادبی جامع

بررسی استعاره در گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: ۱- ارغوان ← چهره ۲- سنبل ← زلف ۳- پرنیان ← صورت ۴- عنبر سارا ← زلف

گزینهٔ ۲: ۱- ریحان ← زلف ۲- آبروی بنفشه (تشخیص) ۳- یاقوت ← لب و دهان ۴- قند ← سخنان شیرین

گزینهٔ ۳: ۱- پردهٔ ابر ← زلف ۲- مه تابان ← چهره ۳- روز ← چهره

گزینهٔ ۴: ۱- عقیق ← اشک خونین ۲- زر ← چهرهٔ زرد و بیمارگون ۳- صنم ← معشوق ۴- لعل ← لب ۵- لؤلؤ ← دندان

۱۰- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * آرایه‌های ادبی جامع

در بیت صورت سؤال آرایه‌های «ایهام» و «تضاد» وجود ندارد و با رد کردن آن‌ها به گزینهٔ ۲ می‌رسیم.

بررسی آرایه‌های گزینهٔ ۲:

استعاره: نسبت دادن شرم و کرم و آستین داشتن به باد تشخیص و استعاره است، همچنین زر استعاره از پرچم‌های داخل غنچه است.

جناس: زر و در

۱۱- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * آرایه‌های ادبی جامع

بیت گزینهٔ ۳ جناس همسان ندارد. سر مجاز از قصد و اندیشه است.

بررسی آرایه‌ها:

گزینهٔ ۱: دل‌سوخته به گوی و نیز زلف معشوق به خم چوگان مانند شده است. واژه‌های گوی و چوگان با هم تناسب دارند.

گزینهٔ ۲: تضاد: آب و آتش

استعاره: آتش استعاره از عشق و باد استعاره از آه است.

گزینهٔ ۴: پارادوکس: شاه در آنِ واحد از جان ما دور و به آن نزدیک است.

ایهام: دوراندیش دو معنی دارد ۱- عاقبت‌اندیش ۲- کسی که به دوری می‌اندیشد؛ هر دو معنی واژهٔ دوراندیش در بیت قابل‌جایگزینی است.

۱۲- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۱۱۷ فارسی ۱

«را» در گزینهٔ ۱ حرف اضافه است:

برای روزگار قانون گردباد بوَد (= وجود دارد)

«را» در سایر گزینه‌ها از نوع فکّ اضافه است:

گزینهٔ ۲: کنون حلاوت پیوند را بدانی قدر ← کنون قدرِ حلاوت پیوند را بدانی.

گزینهٔ ۳: با گلستان جمالش نکشد فصل بهار، اهل دل را به تماشای گل و نسرین دل ← دل اهل دل، به تماشای گل و نسرین نکشد.

گزینهٔ ۴: مار حرصت را سر و دم زن به شمشیر بلا ← به شمشیر بلا، سر و دم مار حرصت [را] بزن.

۱۳- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۸۵ فارسی ۱

در گزینهٔ ۴ همهٔ جملات مرتب هستند و شیوهٔ بلاغی دیده نمی‌شود.

مرتب‌شدهٔ سایر ابیات:

۱) بار غمی که خاطر ما خسته کرده بود، خدا عیسی دمی فرستاد و برگرفت. (خدا نهاد است و باید در ابتدای جملهٔ خودش بیاید.)

۲) وگر سالکی محرم راز گشت، بر وی در بازگشت [را] ببندند.

۳) دگر مرکب عقل را پویه نیست، تحیر عنانش بگیرد که بایست.

۱۴- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۲۰ فارسی ۳

«بیجا» در بیت گزینهٔ ۲ مسند است، ولی در ابیات دیگر فعل «نیست» به‌معنای «وجود ندارد» است و فعل اسنادی محسوب نمی‌شود، بنابراین مسندی وجود ندارد.

۱۵- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۳۶ فارسی ۳

در این گزینه دو ترکیب وصفی به‌کار رفته است:

۱- هرجا ۲- کس دیگر

و یک ترکیب اضافی: جایت (جای تو)

سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: وصفی: هرچه/ ترکیب اضافی: دیدار بت‌رویان

گزینهٔ ۲: وصفی: هزار غم/ ترکیب اضافی: غمگسار ما (در این بیت «همین» نهاد است و صفت برای «بس» نیست).

گزینهٔ ۳: ترکیب وصفی: نافهٔ ختنی/ ترکیب اضافی: مقالات سعدی

۱۶- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۸۵ فارسی ۳

«نشست» در این بیت فعل نیست بلکه مصدر است و نقش آن نهاد است:

نشستن (نهاد) با معشوق بر آن کسی (= متمم) حرام (مسند) باد که از سرِ همه (= مضاف‌الیه)، برخاستن نمی‌یارد (= نمی‌تواند).

۱۷- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۱۱۹ فارسی ۱

مفهوم ابیات «د» و «الف» همانند ضرب‌المثل صورت سؤال این است که ظاهرِ حال هرکس بیانگر باطن و درون اوست.

مفهوم بیت «ب» ناگزیربودن بازگشت هرچیز به اصل است.

در بیت «ج» محو شدن امر جزیی (عاشق) در امر کلی (معشوق) است.

مفهوم بیت «هـ» برعکس صورت سؤال است: ظاهر به‌هیچ‌وجه نشان‌دهندهٔ باطن نیست.

۱۸- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۱۱۱ فارسی ۱

در بیت صورت سؤال شاعر می‌گوید دلیران ایران‌زمین اهل تسلیم شدن در برابر دشمن نیستند. کاملاً برعکس در بیت ۱ شاعر معتقد است که راه پیروزی از سپر انداختن و تسلیم شدن می‌گذرد، یعنی بیت توصیه به تسلیم شدن دارد.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۲: راضی به رضا بودن و تسلیم شدن (در برابر تقدیر) بسیار دشوار است.

گزینهٔ ۳: ملایمات و مهربانی، دشمن را گستاخ می‌کند.

گزینهٔ ۴: بخشودن دشمن مغلوب، باعث پیروزی است.

۱۹- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۱۱۶ فارسی ۱

مفهوم بیت گزینهٔ ۳: وحدت در عین کثرت (وحدت وجود)

مفهوم مشترک صورت سؤال و سایر ابیات: پدیده‌ها با وجود شباهت‌های ظاهری، بسیار متفاوت هستند.

۲۰- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۸۶ فارسی ۱

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینهٔ ۳ وفاداری در عشق به وطن تا مرگ است.

مفهوم سایر ابیات:

۱) سرشته شدن مهر وطن با جان و تن

۲) مرگ هم نمی‌تواند مانع حرکت عاشقان شود. (شهیدان زنده‌اند.)

۴) جان‌فشانی در راه وطن/ بدون وطن خانه و جان و مال ارزش ندارد.

۲۱- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۱۰۹ فارسی ۱

در گزینهٔ ۱ به «درفش کاویانی» اشاره شده و می‌دانیم که حضور درفش کاویانی که بیانگر هویت ملی است اشاره به زمینهٔ ملی دارد. در گزینهٔ ۲ هیچ امر خارق عادتی رخ نداده و فقط بیت به‌شکل اغراق‌آمیزی از هیبت و عظمت افراسیاب سخن می‌گوید؛ توجه داشته باشید که «اغراق» را با زمینهٔ خرق عادت اشتباه نکنید. در گزینهٔ ۳ سخن از قدرت فراوان یک قهرمان است و بیت اشاره به زمینهٔ قهرمانی دارد و در گزینهٔ ۴ به جشن سَده اشاره شده که یکی از جشن‌های ایرانیان باستان بوده؛ اشاره به آداب و رسوم از مصادیق زمینهٔ ملی است.

۲۲- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۲۸ فارسی ۳

مفهوم گزینهٔ ۱ این است که دل انسان راهنمای اوست و اگر دل راهنمایی نکند، انسان نمی‌تواند از عالم مادّی قدم بیرون بگذارد، اما مفهوم سایر گزینه‌ها بی‌نیاز بودن از راهنما در طی مسیر عشق است.

۲۳- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۲۲ فارسی ۳

مفهوم گزینهٔ ۴ بی‌رحمی دنیاست و شاعر معتقد است همان‌طور که آتش به آتش‌پرست هم رحم نمی‌کند، دنیا نیز به مردم رحم نمی‌کند، اما مفهوم سایر گزینه‌ها دوری از دنیا و توصیه به ترک تعلقات مادّی است.

۲۴- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۳۴ فارسی ۳

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینهٔ ۲ گوشه‌گیری از مردم و عزلت است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) معشوق در نظر زیبا است، ولی مایهٔ غم دل است.

۳) کمیاب شدن مردمی و جوانمردی

۴) دل نبستن به دنیا/ کسی که دل به دنیا ببندد گرفتار فریب و سراب می‌شود.

۲۵- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۲۰ فارسی ۳

مفهوم مشترک گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ وفاداری عاشق در عشق تا مرگ است، ولی در گزینهٔ ۲ سخن از جان‌باختن عاشق در کوی معشوق است.

زبان عربی

۲۶- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۲ عربی، زبان قرآن ۳

«الّذین آمنوا: کسانی که ایمان آورده‌اند» (رد گزینه‌های ۳ و ۴)/ «عملوا الصّالحات: کارهای شایسته انجام داده‌اند» (رد گزینه‌های ۲ و ۳)/ «أجر من: پاداش کسی که» (رد گزینهٔ ۴)/ «أحسَنَ عملاً: کاری را درست انجام داده» (رد سایر گزینه‌ها)

۲۷- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۴ عربی، زبان قرآن ۱

«تواضعو: فروتنی کنید» (رد گزینه‌های ۱ و ۴)/ «تعلّمون: آموزش می‌دهید» (رد سایر گزینه‌ها)/ «آلة: ابزار» (رد گزینهٔ ۴)/ «تنها» در گزینهٔ ۲ زائد است!/ «مَن» در اینجا مفرد است (رد گزینهٔ ۱ و ۴)

۲۸- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * درس ۶ عربی، زبان قرآن ۱

«کلّ منّا: هریک از ما» (رد گزینه‌های ۱ و ۳)/ «کان یحبّ: دوست داشت» (رد گزینهٔ ۲)/ «مُتحف التّراث الرّیفيّ: موزهٔ آثار روستایی» (رد گزینه‌های ۱ و ۲)/ «غداء: ناهار» (رد گزینه‌های ۱ و ۲)/ «عشرات: ده‌ها» (رد گزینه‌های ۲ و ۳)/ «أن یزور: ببیند» (رد گزینه‌های ۱ و ۳)/ «تلک القری: آن روستاها» (رد سایر گزینه‌ها)

۲۹- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۳ عربی، زبان قرآن ۱

«الأسماک: ماهیان» (رد گزینهٔ ۲)/ «مأتین: دویست» (رد گزینه‌های ۱ و ۳)/ «أبعد»: اسم تفضیل (رد سایر گزینه‌ها)

۳۰- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۳

«سُئل»: مجهول است. (رد گزینهٔ ۱)/ «هذا امتحان صعب: این، امتحان سختی ...» (رد گزینهٔ ۳)/ «لا راسب فیه: در آن هیچ مردودی نیست» (رد گزینهٔ ۴)/ ضمناً «لای» نفی جنس باید «هیچ» ترجمه گردد. (رد گزینه‌های ۳ و ۴)/ «معلّم» معرفه است. (رد گزینهٔ ۴)

۳۱- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * درس ۲ عربی، زبان قرآن ۳

«مِن أهمّ الأعمال الّتي: از مهم‌ترین کارهایی که» (رد گزینه‌های ۳ و ۴)/ «أتمّها: آن را کامل کرد» (رد گزینه‌های ۱ و ۴)، دقّت: «تمَّ کامل شد»- «أتمَّ: کامل کرد»/ «نشر: پخش کردن» (رد گزینهٔ ۱)/ «المختلفة» در گزینه‌های ۱ و ۳ ترجمه نشده است.

۳۲- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۵ عربی، زبان قرآن ۱

«کلّ خیر: هر خوبی» (کل+ اسم نکره مفرد به‌صورت هر ترجمه می‌شود.)

۳۳- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۵ عربی، زبان قرآن ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «لا تتحرّک: حرکت نمی‌کند» ۳) «مئتین و سبعین: ۲۷۰ درجه» ۴) «لا تُحرّک: حرکت نمی‌دهد»

۳۴- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۶ عربی، زبان قرآن ۱

«چه‌بسا: ربّما» (رد سایر گزینه‌ها)/ «زیبایی: جمال» (رد گزینهٔ ۲)/ «تشویق نماید»: مضارع التزامی (رد گزینهٔ ۱)/ «زیبایی طبیعت دلربایش»: جمال طبیعتها الخلابة (رد گزینه‌های ۲ و ۴)/ ضمناً «إلیها» در گزینهٔ ۴ زائد است!

۳۵- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۶ عربی، زبان قرآن ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در آیهٔ اوّل «ما» نافیه نیست!

۲) حدیث می‌فرماید: «نتیجهٔ علم، اخلاص است»، ولی عبارت روبه‌رو می‌گوید اگر می‌خواهید عالم شوید، مخلص باشید که عکس حدیث است.

۴) انسان قوی راست می‌گوید. راستگویی انسان را ضعیف نمی‌کند. هر دو عبارت درست هستند، ولی ربطی به هم ندارند.

■■ ترجمهٔ متن:

فروتنی انسان وقتی که به طبیعت می‌نگرد و بسیار تحت‌تأثیر آن قرار می‌گیرد، بیشتر می‌شود، زیرا که او عجائب و شگفتی‌ها را در حیات مخلوقات می‌بیند و در این هنگام از خودش می‌پرسد: این شگفتی‌ها ما را به چه چیزی هدایت می‌کنند؟ چه کسی آن‌ها را خلق کرده و اداره می‌کند؟ به‌عنوان مثال وقتی به زندگی مورچه نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که او وقتی که نمی‌تواند با دشمنش که از او بزرگ‌تر است مقابله کند، داخل لانه‌اش می‌شود و در این هنگام از غدّه‌های زیر شکمش مایعی ترشّح می‌کند تا حشرات حمله کننده به او را بکشد. و این ویژگی‌های عجیب را در حیوانات دیگری همچون گرگ هم می‌یابیم، پس از عادت‌هایش این است که برای پیشگیری از میکروب‌ها و بیماری‌ها خودش را با آب‌های گرم بشوید. نکتهٔ عجیب دربارهٔ مورچه‌ها این است که برخی از انواع آن‌ها می‌توانند در محیط صحرایی در گرمای بیشتر از ۵۰ درجه زندگی کنند.

۳۶- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع عربی، زبان قرآن ۳

متن درباره «توان اندیشه مورچه» صحبت نکرده است.

ترجمهٔ سایر گزینه‌ها:

۱) رفتار عجیب مورچه ۲) شگفتی‌های جهان آفرینش ۳) مواجهه حیوانات با دشمنانشان

۳۷- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع عربی، زبان قرآن ۳

مورچه چگونه با دشمنان بزرگ‌تر از خودش مواجه می‌شود؟ برای کشتن آن‌ها مایعی از جسمش ترشّح می‌کند.

ترجمهٔ سایر گزینه‌ها:

۱) با دقّت زیاد آن‌ها را دنبال می‌کند تا بکشد.

۲) به‌سمت لانه‌اش نمی‌رود و فرار می‌کند.

۴) بدون هیچ ترسی با آن‌ها مواجه می‌شود.

۳۸- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع عربی، زبان قرآن ۳

گرگ چگونه خودش را از دچار شدن به بیماری‌ها حفظ می‌کند؟ با شستن خود در آب‌های گرم

ترجمهٔ سایر گزینه‌ها:

۱) خوردن دارو ۲) مایع موجود در خودش ۴) خوردن آب‌های داغ

۳۹- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * جامع عربی، زبان قرآن ۳

بر اساس متن ویژگی عجیب مورچه چیست؟ قدرتش بر زندگی کردن در بیابان

ترجمهٔ سایر گزینه‌ها:

۱) کشاندن دشمنانش به لانه‌اش

۲) ترشّح کردن ماده‌ای کشنده از دهانش

۳) شستن جسمش با آب‌های گرم

۴۰- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع عربی، زبان قرآن ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مفرد مذکّر من باب تفاعل ← تفعّل/ مخاطب ← غائب/ فاعله «الإنسان» ← فعل مع فاعله

۲) ماضیه «أثَّر» ← ماضیه «تأثَّر»

۳) مصدره «تأثیر» ← مصدره «تأثّر»/ متعدٍّ ← لازم/ فاعله «الإنسان» ← فعل مع فاعله

۴۱- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع عربی، زبان قرآن ۳

۱) مجرّد ثلاثیّ ← مزید ثلاثیّ/ مجهول ← معلوم/ نائب فاعله «سائل» ← فعل مع فاعله

۲) لایأخذ المفعول ← متعدٍّ

۴) مجهول ← معلوم/ نائب فاعله معه ← فاعله معه

۴۲- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع عربی، زبان قرآن ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) معرفة علمٍ ← معرّف بأل/ من مصادر المزید الثّلاثیّ (باب مفاعلة) ← اسم الفاعل

۳) مبنیّ ← معرب/ مضاف إلیه و مجرور بالکسرة» ← صفةٌ لموصوف «الحشرات»/ مصدر علی وزن «الفاعلَةَ» ← اسم الفاعل

۴) اسم المفعول ← اسم الفاعل/ مضاف إلیه لمضاف «الحشرات» ← صفةٌ لموصوف «الحشرات»

۴۳- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۲ عربی، زبان قرآن ۳

۱) «اختِراع و مساعَدة» صحیح هستند!

۴۴- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۲ عربی، زبان قرآن ۳

بررسی گزینه‌ها:

۱) باید «ألف» می‌آمد نه مئة! (هزار کیلو)

۲) «یشعر بالضّعف» نادرست است.

۴) دشت‌ها، کارهایی است که برای انسان ممکن است («سهول» به‌معنی دشت‌هاست نه ساده)

۴۵- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۳

دقّت: صورت سؤال گفته در کدام عبارت امیدی به وقوع ظلم نیست؛ یعنی ظلم قطعاً رخ نمی‌دهد! در گزینهٔ ۲ قطعاً ظلم رخ نمی‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) امیدی به وقوع عدالت نیست!

۳ و ۴) ممکن است ظلم کنند، ممکن است نکنند!

۴۶- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۶ عربی، زبان قرآن ۱

در این سؤال مجرور به تبعیّت یعنی باید صفت برای موصوف مجرور باشد که در گزینهٔ ۳ «الصّغیر» صفت برای «الولد» است که آن نیز مضاف‌الیه و مجرور است.

در دیگر گزینه‌ها «المعلّمین- الورقة- حساسیّة- الجلد- صداع» مجرور هستند، ولی هیچ‌کدام صفت نیستند.

۴۷- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۶ عربی، زبان قرآن ۱

بررسی گزینه‌ها:

۱) «أحد»: خبر إنّ و معرب

۲) «أفاضل»: خبر لیت و معرب

۳) در این عبارت حروف مشبّهه نداریم.

۴) «ما»: اسم أنّ- «هذا»: خبر أنّ هر دو مبنیّ

۴۸- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۵ عربی، زبان قرآن ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «شیئاً»: مفعول/ «أفضل»: صفت

۲) مفعول ندارد!

۳) صفت ندارد!

۴) «کبیران» صفت است، ولی برای فاعل/ «قصیدتین» مفعول است.

۴۹- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس‌های ۳ و ۴ عربی، زبان قرآن ۱

بررسی گزینه‌ها:

۱) تمامی فعل‌ها مجرّد هستند.

۲) «یَکفر»: مجرّد/ «یُؤمن و استمسک»: مزید

۳) «خلقنا و جعلنا»: مجرّد/ «تَعارفوا»: مزید

۴) «خرجوا»: مجرّد/ «انتقمنا و أغرقنا»: مزید

۵۰- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۳

بررسی گزینه‌ها:

۱) «علم» نکره است و اسم لای نفی جنس

۲) «لنا» خبر لای نفی جنس است از نوع جار و مجرور

۳ و ۴) «عَلَّمت» فعل متعدّی از باب تفعیل است.

فرهنگ و معارف اسلامی

۵۱- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۱۲۱ دین و زندگی ۱

■ دینداری، با دوستی خدا آغاز می‌شود و برائت و بیزاری از دشمنان خدا را به‌دنبال می‌آورد.

■ اگر می‌خواهیم محبت خداوند در دلمان خانه کند، باید محبت کسانی را که رنگ و نشانی از او دارند و خداوند محبت و دوستی آنان را به ما توصیه کرده، در دل جای دهیم و هر میزان که این علاقه بیشتر و قوی‌تر باشد، محبت ما نیز به خدا فزون‌تر می‌شود.

۵۲- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۴۹ دین و زندگی ۳

شیطان امروزه نیز، از همان نوع دامی که برای کشاندن حضرت یوسف ﷺ به گناه و فساد گسترده بود، به‌صورت‌های گوناگون برای انسان‌ها پهن کرده است تا هوس زودگذر آن‌ها را تحریک کند و به گناه بکشاند و آنان را از بهشت جاویدان محروم سازد. فیلم‌ها، وبگاه‌ها، شبکه‌های ماهواره‌ای گمراه کننده، شبکه‌های مجازی ناسالم و گروه‌ها و دسته‌های منحرف اجتماعی از جمله این دام‌هاست که مقاومت در برابر آن‌ها نیازمند روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانهٔ فرمان‌های اوست.

۵۳- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۱۱۷ دین و زندگی ۱ و ۳۰ دین و زندگی ۳

■ افکار و اعتقادات (جهان‌بینی) هر فرد، مهم‌ترین عامل در تعیین هدف‌ها و رفتارهای اوست.

■ فعالیت‌هایی که آدمی در طول زندگی انجام می‌دهد، ریشه در دلبستگی‌ها و محبت‌های او دارد و همین محبت‌هاست که به زندگی آدمی جهت می‌دهد.

۵۴- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۱۹ و ۲۲ دین و زندگی ۳

■ اعتقاد به یگانگی خدا یا همان واحد و قهار بودن خدا، موجب پذیرش توحید در خالقیت است که آیهٔ ﴿الله خالق کلّ شیء﴾ بیانگر آن می‌باشد.

■ ﴿قل الله خالق کلّ شئ (معلول) و هو الواحد القّهار (علت)﴾

۵۵- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۸۴ و ۸۷ دین و زندگی ۱

■ در آیات ۴۰ تا ۴۷ سورهٔ مدثر دربارهٔ جهنمیان می‌خوانیم که: ﴿جهنمیان می‌گویند: ما در دنیا از نمازگزاران نبودیم و از محرومان دستگیری نمی‌کردیم؛ همراه بدکاران غرق در معصیت خدا می‌شدیم و روز رستاخیز را تکذیب می‌کردیم.﴾

■ یکی از عوامل بهشتی شدن، مواظبت از نماز است که طبق آیات ۳۲ تا ۳۵ سورهٔ معارج، خداوند وعدهٔ گرامی‌داشت در باغ‌های بهشتی را به آن‌ها می‌دهد. ﴿و آن‌ها که امانت‌ها و عهد خود را رعایت می‌کنند و آن‌ها که به‌راستی ادای شهادت کنند و آن‌ها که بر نماز مواظبت دارند، آنان در باغ‌های بهشتی گرامی داشته می‌شوند.﴾

۵۶- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۴۴ دین و زندگی ۳

■ رسول خدا ﷺ: «مؤمنان با توجه به مراتب اخلاصشان، بر یکدیگر برتری پیدا می‌کنند.»

■ اخلاص به‌معنی خالص کردن و پاک کردن یک چیز از غیر آن است. این کلمه در کاربرد دینی بدین‌معناست که شخص عملش را فقط برای رضای خداوند و همان‌گونه که او دستور داده است، انجام دهد. در اسلام اخلاص شرط قبولی تمامی اعمالی است که فرد به درگاه خداوند عرضه می‌دارد.

۵۷- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۴۶ و ۴۷ دین و زندگی ۳

■ اگر کسی گرفتار غفلت شد و چشم اندیشه را به روی جهان بست، آیات الهی را نخواهد یافت و دل به مهر او نخواهد داد. این‌گونه افراد با عبارت «دیده نابینا» توصیف شده‌اند.

■ نیایش و عرض نیاز به پیشگاه خداوند و یاری جستن از او برای رسیدن به اخلاص، غفلت از خداوند را کم می‌کند، محبت او را در قلب تقویت می‌سازد و انسان را از کمک‌های الهی بهره‌مند می‌نماید.

۵۸- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۳۴ دین و زندگی ۳

کسی که خدا را از روی تردید می‌پرستد در گروه عابدان مقطعی قرار می‌گیرد که با عبارت ﴿من یعبد الله علی حرف، کسی هست که خدا را بر یک جانب و کناره‌ای [تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی] عبادت و بندگی می‌کند﴾ توصیف شده است. در ادامهٔ همین آیه می‌خوانیم که این افراد دچار خسران مبین یا همان خسارت در دنیا و آخرت می‌شوند.

۵۹- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۲۶ دین و زندگی ۳

انسان موحد وقتی دارویی مصرف می‌کند و شفا می‌یابد، در همان حال توجه دارد که این اثرگذاری را خداوند بـه آن دارو عنایـت کـرده اسـت، ازاین‌رو از خداوند سپاسگزاری می‌کند و زمانی که بنده‌ای از بندگان خدا به او احسان می‌کند و نیازی از نیازهایش را برطرف می‌سازد، هـم از آن انسان تشکر می‌کند و هم شکرگزار خداوند می‌شود. این مطلب ناشی از قبول همان رابطهٔ علیّـت اسـت کـه امـام رضـا ﷺ در رابطـه بـا آن می‌فرمایند: «من لم یشکر المنعم من المخلوقین...»

۶۰- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۳۳ دین و زندگی ۳

خداوند در آیهٔ ﴿ا رایت من اتّخذ الهه هواه...، آیا دیدی آن کسی را که هوای نفس را معبود خود گرفت، آیا تو ضامن او می‌باشی [و به دفـاع از او برمی‌خیزی؟]﴾ به این مطلب اشاره دارد که هرکس متناسب با فطرت خویش به‌دنبال معبود و خدا یا همان «اله» می‌باشـد، امـا امکـان دارد در تشخیص مصداق آن دچار خطا شود.

۶۱- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۸۸ و ۸۹ دین و زندگی ۱

نکات آیهٔ شریفهٔ ﴿إِنَّ الَّذِینَ یَأْکُلُونَ أَمْوَالَ الْیَتَامَی ظُلْمًا إِنَّمَا یَأْکُلُونَ فِی بُطُونِهِمْ نَارًا وَ سَیَصْلَوْنَ سَعِیرًا﴾:

- آنچه انسان با خود به قیامت می‌برد، باطن اعمالی است که اکنون در این دنیا قابل‌مشاهده نیست. هر عملی یک جنبهٔ ظاهری و یـک جنبـهٔ باطنی دارد. جنبهٔ ظاهری بعد از عمل از بین می‌رود؛ اما جنبهٔ باطنی هرگز از بین نمی‌رود و در روح (جان) هر انسانی باقی می‌ماند. با توجه به این آیه، عمل ناروایی که ما در زندگی دنیوی انجام می‌دهیم، حقیقت و باطن آن عمل در جهان آخرت به‌صورت زشت و دردآور مجسم می‌شود و انسان خود را در میان باطن اعمال خود می‌بیند.
- آنچه در روز قیامت به‌عنوان پاداش یا کیفر به ما داده می‌شود، عین عمل ماست. (نه روابط قراردادی یا طبیعی و نه حتی گـزارش یـا تصـویر عمـل) به‌عنوان مثال، کسی که مال یتیمی را به ناحق تصاحب می‌کند، اگر باطن و چهرهٔ واقعی عمل او در همین دنیا برملا شود، همگان خواهند دید که او در حال خوردن آتش است؛ اما در دنیا آتش آشکار نمی‌شود و هنگامی که او وارد جهان آخرت می‌شود و پرده‌ها کنار می‌رود، حقیقت و باطن عمل آشکار می‌گردد و آتش از درون او زبانه می‌کشد. بنابراین در عرصهٔ قیامت، تصویر اعمال انسان یا گزارشی از عمل انسـان نمـایش داده نمی‌شود؛ بلکه خود عمل نمایان می‌شود و هرکس عین عمل خود را می‌بیند.

۶۲- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۸۳ و ۸۴ دین و زندگی ۱

بررسی موارد:

الف) نادرست. بهشتیان به جملهٔ «خدایا تو پاک و منزهی» یا همان «سبحان الله» مترنم‌اند.

ب) درست. بالاترین نعمت بهشت، مقام خشنودی خداست که بهشتیان از آن مسرورند.

ج) درست. همراهان انبیای الهی، صدیقان و راستگویان هستند که خدا به آن‌ها وعدهٔ باغ‌های بهشتی داده است.

د) نادرست. بهشتیان در مکالمه با فرشتگان هنگام ورود به بهشت خدا را سپاس می‌گویند که به وعدهٔ خود وفا کرده است.

۶۳- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۱۰۹ دین و زندگی ۱

با توجه به آیهٔ ﴿و من یتوکّل علی الله فهو حسبه انّ الله بالغ امره﴾، اعتقاد به اینکه خدا امر خویش را به سرانجام می‌رساند، موجـب تسـلیم در برابر آن است که خدا را کافی بدانیم.

۶۴- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۹۳ و ۹۷ دین و زندگی ۱

- آیهٔ شریفهٔ صورت سؤال بیانگر تقویت صبر و تقویت عزم و اراده است که از زبان لقمان خطاب به فرزندش می‌باشد.
- از طرفی امام کاظم ﷺ می‌فرمایند: «خدایا، می‌دانم که بهترین توشهٔ مسافر کوی تو، عزم و اراده‌ای است که با آن خواستار تو شده باشد.»

۶۵- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۱۰۲ دین و زندگی ۱

تأکید امام علی ﷺ به توانایی یاری پیروان به امام با پرهیزکاری و عفت و درستکاری و... که اموری همواره باارزش و احترام هسـتند، مؤیـد آن است که اسوه بودن پیامبر ﷺ و ائمه ﷺ که حدود ۱۴۰۰ سال پیش زندگی کرده‌اند در اموری است که همواره برای بشر خوب و باارزش بوده‌اند. عدالت، گذشت، فداکاری، مهربانی، داشتن نظم و برنامه در زندگی و... از ارزش‌هایی است که همواره مورد احترام بشر بوده اسـت و بـا گذشـت زمان، حتی درک بهتری از آن‌ها نیز به‌دست آمده است.

۶۶- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۳۷ دین و زندگی ۳

بسیاری از انسان‌ها چنان به امور دنیوی سرگرم شده‌اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آن‌ها جایگاهی ندارد.

۶۷- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۳۵ دین و زندگی ۳

- در تیتر «ارتباط دو سویهٔ توحید فردی و اجتماعی» می‌خوانیم: اگر قرار باشد همه فقط خواسته‌ها و تمایلات دنیوی خود را دنبال کنند و تنهـا منافع خود را محور فعالیت اجتماعی قرار دهند و اهل ایثار و تعاون و خیر رساندن به دیگـران نباشـند (علـت ۱)، تفرقـه و تضـاد جامعـه را فرامی‌گیرد و امکان رشد و تعالی از بین می‌رود (معلول ۱/ علت ۲). در چنین جامعه‌ای، روزبه‌روز انسان‌های سـتمگر قـدرت بیشـتری پیـدا می‌کنند و دیگران را در خدمت امیال خود به‌کار می‌گیرند. در نتیجه، دیگر سخنی از حاکمیت خداوند و فرمان‌های او نیست، بلکه سـخن از حاکمیت طاغوت و دستورهای اوست. (معلول ۲)
- دربارهٔ حاکمیت طاغوت خداوند با آیهٔ ﴿لا تتّخذوا عدوّی و عدوّکم اولیاء، دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیریـد﴾، دسـتور بـه نفـی طاغوت داده است.

۶۸- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۱۱ دین و زندگی ۱ و ۲۳ دین و زندگی ۳

■ توکل‌کنندهٔ اهل معرفت از اسباب و ابزاری که در مسیر او قرار داده است، استفاده می‌کند، چراکه می‌داند این اسباب بر اساس حکمت خدا قرار داده شده است و بی‌توجهی به آن‌ها، بی‌توجهی به حکمت و علم خداست.

■ اعتقاد به اثرگذاری اسباب را، رابطه علیّت می‌گویند.

۶۹- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۱۲۰ دین و زندگی ۱

روایت شریفهٔ صورت سؤال به دوست داشته شدن انسان توسط خدا اشاره دارد. این مطلب بر اساس آیهٔ شریفهٔ ﴿قل ان کنتم تحبّون الله فاتّبعونی (ضرورت تبعیت از خدا در عین محبت به او) یحببکم الله (دوست داشته شدن توسط خدا) و یغفر لکم ذنوبکم (آمرزش گناهان) ...﴾، نتیجه و بازتاب محبت همراه با اطاعت نسبت به خداست.

۷۰- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۹ تا ۲۳ دین و زندگی ۳

بررسی موارد:

الف) بیانگر شرک عملی است.

ب) بیانگر توحید در مالکیت است که علت توحید در ولایت می‌باشد.

ج) بیانگر توحید ربوبیت است.

د) بیانگر توحید در خالقیت است که علت توحید در مالکیت می‌باشد.

۷۱- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰ دین و زندگی ۱

■ بعد از مراقبت، نوبت محاسبه است تا میزان موفقیت و وفاداری به عهد، به‌دست آید و عوامل موفقیت یا عدم‌موفقیت شناخته شود.

■ آثار محاسبهٔ نفس که در احادیث مختلف از امیرالمؤمنین علیه‌السلام نقل شده، عبارتند از:

۱) «وقف علی عیوبه» (آگاهی به عیب‌ها) ۲) «احاط بذنوبه» (آگاهی از گناهان)

۳) «استقال الذّنوب» (جبران گناهان) ۴) «اصلح العیوب» (اصلاح عیب‌ها)

۵) «صلاح النّفس» (اصلاح) ۶) «سعد» (رستگاری)

۷۲- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۹۸ دین و زندگی ۱ و ۴۳ دین و زندگی ۳

■ خداوند متعال خطاب به کسانی که عهد فطری خود را فراموش کردند و بندهٔ شیطان شدند، می‌فرماید: ﴿الم اعهد الیکم یا بنی آدم...﴾

■ از طرفی در آیهٔ ۷۷ سورهٔ آل عمران، نتایج عدم‌وفای به عهد را این‌گونه می‌خوانیم: ﴿کسانی که پیمان الهی و سوگندهای خود را به بهای ناچیزی می‌فروشند، آن‌ها بهره‌ای در آخرت نخواهند داشت و خداوند با آن‌ها سخن نمی‌گوید و به آنان در قیامت نمی‌نگرد...﴾

۷۳- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۲۲ دین و زندگی ۳

در تفسیر آیهٔ ﴿الله الصّمد﴾ می‌خوانیم که خدا آن بی‌نیازی است که تمام نیازمندان به او مراجعه می‌کنند و او نیز نیاز همه را برطرف می‌کند. مطلبی که به‌وضوح در گزینهٔ ۴ مطرح شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: بیانگر توحید در خالقیت و ولایت است و ارتباطی با واژهٔ «صمد» ندارد.

گزینهٔ ۲: تعریف عبارت «قهّار» است.

گزینهٔ ۳: واگذاری حق دخل و تصرف، شرک است.

۷۴- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۲۲ دین و زندگی ۳

■ آن کس که مالک نفع و ضرر خود نیست، استحقاق ولایت را ندارد.

■ دقت کنید که استدلال قرآن کریم برای نفی شرک در ولایت، ﴿لا یملکون لانفسهم نفعا و لا ضرّا﴾ می‌باشد. یعنی کسی که مالک نفع و ضرر خویش نیست، نمی‌تواند ولایت را برعهده داشته باشد.

بررسی ابعاد توحیدی گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: توحید در خالقیت

گزینهٔ ۲: مقایسه توحید و شرک

گزینهٔ ۳: توحید در ولایت

گزینهٔ ۴: توحید در مالکیت

۷۵- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۸۶ و ۱۱۸ دین و زندگی ۱

■ نالهٔ حسرت دوزخیان بلند می‌شود و می‌گویند: ﴿ای کاش خدا را فرمان می‌بردیم ... ای کاش فلان شخص را به‌عنوان دوست خود انتخاب نمی‌کردیم. او ما را از یاد خدا بازداشت...﴾ ← پس دوزخیان عامل دور شدنشان از یاد خدا را انتخاب دوست بد می‌دانند.

■ حدیث رسول اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله که اهمیت دوستی و محبوب را بیان می‌کند و به تأثیرگذاری آن در سرنوشت اخروی و ارزشمندی انسان اشاره دارد، به‌نحوی ضرورت و اهمیت دقت در انتخاب دوست را بیان می‌کند.

۷۶- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۹ و ۳۴ زبان انگلیسی ۳

ترجمه: برای داشتن نتیجهٔ بهتر، نظرات دست‌نویس تایپ شد و تمام نمرات عددی توسط یک دستیار سخت‌کوش جمع‌آوری شد.

توضیح: در بخش اول سؤال، با توجه به معنی و مفهوم جمله نیاز به حرف ربط **and** می‌باشد و در بخش دوم نیز با توجه به معنی و عدم‌وجود مفعول بعد از جای خالی باید از ساختار مجهول استفاده شود.

۷۷- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۸۲ زبان انگلیسی ۱

ترجمه: مردم استدلال کرده‌اند که انیشتین زمانی که نظریهٔ عمومی را توسعه می‌داد به‌عنوان یک دانشمند رشد کرد.

توضیح: از زمان گذشتهٔ استمراری برای بیان عملی که در یک بازهٔ مشخص و محدود در زمان گذشته رخ داده است، استفاده می‌شود. در این سؤال با توجه به مفهوم جمله و همچنین وجود **"while"** به معنای «وقتی که» قبل از جای خالی، باید از زمان گذشتهٔ استمراری استفاده شود.

۷۸- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۳۱ و ۳۲ زبان انگلیسی ۳

ترجمه: هیچ شیوهٔ ایدئالی برای تربیت فرزند وجود ندارد. هر نوجوانی متفاوت است، مگر نه؟

توضیح: ترکیب **every teenager** (هر نوجوانی) فرقی با **everyone** ندارد که نوعی ضمیر نامعین (مبهم) است. اگر فاعل جمله یک ضمیر نامعین باشد، برای شیء از **it** و برای انسان از **they** استفاده می‌کنیم. با توجه به حضور **is** در جمله، از همان فعل در شکل جمع و منفی مخفف (**aren't**) در پرسش تأییدی استفاده می‌کنیم.

۷۹- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۸۶ زبان انگلیسی ۱

ترجمه: من و شوهرم تنها کسانی بودیم که به لطیفهٔ دربارهٔ گری کلمن خندیدیم، از آنجایی که تمام اطرافیان ما خیلی کم‌سن و سال‌تر از آن بودند که بدانند او کیست.

توضیح: مشکل گزینه‌های ۳ و ۴ این است که یک ضمیر فاعلی **I** کم دارند. تا فاعل نداشته باشید نمی‌توانید از ضمیر تأکیدی استفاده کنید. مشکل گزینهٔ ۱ این است که چون فاعل جمله در حقیقت **my husband and I** می‌باشد ضمیر تأکیدی باید **ourselves** باشد نه **himself**.

۸۰- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۷۱ زبان انگلیسی ۱

ترجمه: با گذشت چندین ماه و پس از گذراندن معالجات بدون هیچ‌گونه بهبودی، بیمار از پزشک دیگری نظر دوم را جویا شد. (به‌دنبال نظر دوم یک پزشک دیگر بود.)

۱) توصیه‌کردن ۲) دنبال (چیزی) گشتن، جویاشدن

۳) مضایقه‌کردن، دریغ‌کردن ۴) ترک‌کردن

۸۱- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۴۷ زبان انگلیسی ۳

ترجمه: دیوید بعد از ۳۲ سال خدمت متعهّدانه، اخیراً به‌دلیل سن بالا از ارتش بازنشسته شد.

۱) وحشتناک ۲) غیرطبیعی ۳) برجسته، ممتاز ۴) [سن] بالا، پیشرفته

۸۲- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۴۱ زبان انگلیسی ۳

ترجمه: از همه مهم‌تر هتل دارای یک سیستم امنیتی است که کارت‌های آن نمی‌تواند توسط قفل‌ساز محلی کپی شود.

۱) به‌ندرت ۲) درواقع ۳) به‌طور ناگهانی ۴) مهم‌تر، به‌طور با اهمیت

۸۳- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۴۳ زبان انگلیسی ۳

ترجمه: تلسکوپ گالیله از این جهت که از نظم لنزهای شیشه‌ای برای بزرگنمایی اجسام استفاده می‌کرد، شبیه یک جفت عینک اپرا بود.

۱) بزرگ‌نمایی کردن ۲) تأسیس کردن ۳) روایت کردن ۴) شناسایی کردن

۸۴- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۴۳ زبان انگلیسی ۳

ترجمه: «در مجموع، حدود ۳۰ مدرسه و دانشکده از سراسر منطقه برای گردآوری یک کتابچهٔ جامع از آن چه موجود است (منابع موجود)، به هم ملحق شده‌اند.»

۱) ترکیب کردن ۲) فرض کردن، حدس زدن ۳) از حفظ خواندن ۴) تألیف کردن، گردآوری کردن

۸۵- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۸۹ زبان انگلیسی ۱

ترجمه: مأموران پلیس اغلب بر بستن کمربند ایمنی (از طرف) شما تأکید زیادی می‌کنند، زیرا آن، مهم‌ترین بخش حفظ امنیت شما در جاده است.

۱) آزمایش ۲) تأکید ۳) علاقه ۴) پیشروی، پیشرفت

نکته: به اصطلاح **put/place an emphasis on sth** دقت شود.

۸۶- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۰ و ۱۴ کتاب کار زبان انگلیسی ۳

ترجمه: در جامعهٔ امروز، بچه‌ها غالباً والدینی دارند که در کنار هم زندگی نمی‌کنند و راه‌حل‌هایی از جانب هر دوی والدین جهت اطمینان بچه‌ها، توجه و مراقبتی که لایق آن هستند موردنیاز می‌باشد.

۱) سزاوار، لایق (چیزی) بودن، استحقاق داشتن ۲) اثر گذاشتن روی

۳) بخشیدن، عفو کردن ۴) وقف کردن، اختصاص دادن

۸۷- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۵۹ کتاب کار زبان انگلیسی ۱

ترجمه: در زمان مرور صفحهٔ وب با استفاده از تلفن همراهتان ممکن است پیامی دریافت کنید مبنی بر اینکه سیستم شما به‌شدت توسط چهار ویروس آسیب دیده است. نگران نباشید این یک ویروس واقعی نیست.

۱) به‌شدت، به‌سختی ۲) به‌ندرت، ندرتاً ۳) عموماً، معمولاً ۴) اساساً، در درجهٔ اول، عمدتاً

■■ ترجمهٔ Cloze Test:

ما بعضی اوقات راجع به اهمیت میراث فرهنگی می‌شنویم، اما میراث فرهنگی چیست؟ و میراث برای چه کسی است؟ میراث ملی- مثلاً مونالیزا اثر داوینچی- متعلق به چه کسی است؟ آیا فرانسوی است یا ایتالیایی؟

اول از همه، بیایید نگاهی به معنی کلمات بیندازیم. میراث یک دارایی است، چیزی که به ارث برده می‌شود، دهان به دهان از نسل‌های قبلی منتقل شده است. در زمینهٔ میراث فرهنگی، میراث شامل پول یا ملک نمی‌شود، بلکه از فرهنگ، ارزش‌ها و سنت‌ها تشکیل شده است. میراث فرهنگی اشاره به یک ارتباط مشترک دارد، تعلق ما به یک جامعه. این تاریخ و هویت ما را نشان می‌دهد، ارتباط ما با گذشته، با حال و با آینده.

۸۸- پاسخ: گزینهٔ ۳

۱) ترک کردن، تسلیم شدن ۲) کار کردن روی ۳) تعلق داشتن به ۴) فراهم کردن برای

۸۹- پاسخ: گزینهٔ ۴

در این نوع سؤالات مهم‌ترین فاکتور در رسیدن به پاسخ صحیح توجه به معنی و مفهوم عبارت موردنظر در جمله می‌باشد. در این سؤال با توجه به مفهوم جمله نیاز به عبارت «معنی کلمات» داریم. همچنین توجه داشته باشید برای بیان مالکیت میان دو شیء معمولاً از حرف اضافه **of** استفاده می‌شود.

۹۰- پاسخ: گزینهٔ ۲

۱) توافقات ۲) نسل‌ها ۳) راه‌حل‌ها ۴) آزمایشات

۹۱- پاسخ: گزینهٔ ۱

با توجه به وجود حرف ربط **but** در ادامهٔ جمله نیاز به فعل منفی داریم (رد گزینه‌های ۲ و ۴). همچنین توجه داشته باشید افعال در معنی شامل شدن، از آنجایی که فعل حالت به‌حساب می‌آیند، استمراری نمی‌شوند. (رد گزینهٔ ۳)

۹۲- پاسخ: گزینهٔ ۳

۱) احساس ۲) آموزش ۳) هویت ۴) شکست

■■ ترجمهٔ درک مطلب ۱:

دانش‌آموزان معمولاً مدادهای خود را گم می‌کنند، بدون فکر آن‌ها را می‌شکنند و استفاده‌های غیرنوشتاری زیادی از آن‌ها می‌کنند. مدادی که در دست شما است یکی از شگفت‌انگیزترین و کاربردی‌ترین ابزارهای جهان است. مردی به‌نام فردریش استدلر شکل امروزی مداد را در حدود سال ۱۶۲۲ در آلمان ابداع کرد. او اولین شخصی بود که آن‌ها را به تولید انبوه رساند.

استدلر از سرب، در محصولات خود استفاده نکرد و در مداد شما هیچ سربی وجود ندارد. با این حال، بعضی از مدادها تا اوایل قرن بیستم حاوی سرب بودند. سرب از خود اثر به‌جای خواهد گذاشت، ولی سمی است، برای سلامتی خطرناک است و استفاده از آن در دست یا اطراف صورت و دهان، جایی که مدادها اغلب قرار می‌گیرند، بی‌خطر نیست. استدلر از گرافیت سیاه، ترکیب نرمی از کربن استفاده کرد.

گرافیت امروزه همچنان استفاده می‌شود. گرافیت با رس و موم مخلوط شده و در دمای‌های بالا گرم می‌شود. مداد امروزی یک فناوری باشکوه است. مداد کمتر از جوهر کثیفی دارد، به‌راحتی پاک می‌شود و خطوطی واضح، تیره، صاف و بدون لکه ایجاد می‌کند. مداد امروزی می‌تواند یک خط پیوسته به‌طول بیست‌ودو مایل ایجاد کند. این مقدار مسافت ۳۵۴۰ خط‌کش یک متری است که در امتداد یکدیگر قرار گرفته باشند.

بنابراین قدر مدادتان را بدانید. با در نظر گرفتن اینکه هر مداد فقط چند سنت قیمت دارد، این وسیله محصول قابل‌توجهی است.

۹۳- پاسخ: گزینهٔ ۴

به همهٔ موارد زیر به‌عنوان دلایل کاربردی بودن مدادها اشاره شده است به‌جز .....

۱) اثر آن‌ها به‌راحتی پاک می‌شود. ۲) کثیف نیستند.

۳) آن‌ها خطوط صافی ایجاد می‌کنند. ۴) آن‌ها نمی‌شکنند.

۹۴- پاسخ: گزینهٔ ۲

با توجه به مضمون متن، معنی کلمهٔ «**toxic**» (سمی) که زیر آن در پاراگراف دوم خط کشیده شده است، چیست؟

۱) زیبا ۲) مضر

۳) به‌خوبی طراحی شده/ خوش طرح ۴) تمیز

۹۵- پاسخ: گزینهٔ ۲

کدام‌یک از این جمله‌ها را می‌توانید از متن استنباط کنید؟

۱) فردریش استدلر اولین شخصی بود که از مداد استفاده کرد.

۲) دانش‌آموزان گاهی اوقات مداد را در دهان خود یا نزدیک آن قرار می‌دهند.

۳) از هر مداد می‌تواند برای بیست‌ودو مایل نوشتن استفاده شود.

۴) پیداکردن یک ابراز نوشتنِ مفید و ارزان برای مردم در دوره‌های قبل مهم بود.

۹۶- پاسخ: گزینهٔ ۱

متن اطلاعات کافی برای جواب‌دادن به کدام‌یک از سؤالات زیر را فراهم می‌کند؟

۱) از چه زمانی دیگر مدادها حاوی سرب نبودند؟
۲) امروزه کدام ماده‌ها در مداد استفاده نمی‌شوند؟
۳) گرافیت مداد از کجا آمده است؟
۴) اولین مداد در چه زمانی استفاده شد؟

■■ ترجمهٔ درک مطلب ۲:

تمایل به کار، به فعالیت‌های محیط‌های غیرکاری و برنامه‌های زمانی مرتبط است. اگر این پرسش مطرح شود که چه فضایی برای یادگیری اختصاص دارد، بسیاری از دانش‌آموزان کلاس، آزمایشگاه یا کتابخانه را پیشنهاد می‌کنند. در مورد آشپزخانه و اتاق خواب چطور؟ در حقیقت، هر اتاقی که دانش‌آموز به‌طور عادت در آن مطالعه کند، به یک فضای یادگیری یا مکانی در ارتباط با تفکر (اندیشیدن) تبدیل می‌شود. برخی از افراد قبل از اینکه بتوانند به‌طور موفقیت‌آمیزی کار کنند، باید درگیر ورزش یا فعالیت بدنی دیگری شوند. به‌نظر می‌رسد پشت‌میزنشینی (کم‌تحرکی) الهام‌بخش دیگران باشد. اگرچه اغلب کلاس‌ها بین ساعت ۸ تا ۲۲:۳۰ برنامه‌ریزی می‌شود، اما برخی از دانش‌آموزان قبل از طلوع آفتاب بهترین عملکرد کاری خودشان را دارند، برخی پس از غروب آفتاب. بعضی‌ها به‌نسبت دیگران به انعطاف کمتری در برنامه‌ریزی نیاز دارند، در حالی که تعداد کمی می‌توانند تا زمان اتمام وظیفه (کار)شان یکسره بنشینند و بلند نشوند. برخی دانش‌آموزان با سرعت و کارآمد کار می‌کنند، در حالی که برخی دیگر بدون ایجاد نارضایتی نمی‌توانند چیزی را ارائه دهند.

۹۷- پاسخ: گزینهٔ ۱

متن به احتمال زیاد در ..... ظاهر می‌شود.

۱) کتاب مهارت‌های مطالعه
۲) مقالهٔ روزنامه دربارهٔ فضای دانشگاهی
۳) کتاب روش‌های تحقیق
۴) مجلهٔ امور بین‌الملل

۹۸- پاسخ: گزینهٔ ۳

به گفتهٔ نویسنده .....

۱) دانش‌آموزان از لحاظ اولویت مکانی که در آن مطالعه می‌کنند با هم تفاوتی ندارند.
۲) فعالیت‌های قبل از جلسهٔ مطالعه از یک یادگیرنده به دیگری غیرقابل‌تغییر است.
۳) برخی از یادگیرندگان نمی‌خواهند محدود به یک برنامهٔ سخت‌گیرانه و دقیق باشند.
۴) کیفیت فضای یادگیری نقش جدی در موفقیت دارد.

۹۹- پاسخ: گزینهٔ ۴

متن، شامل تعدادی ..... است.

۱) شکایت
۲) هشدار
۳) نصیحت
۴) مقایسه

۱۰۰- پاسخ: گزینهٔ ۲

ما می‌توانیم از متن استنباط کنیم که .....

۱) برنامه‌های درسی باید به‌گونه‌ای ترتیب داده شود که دانش‌آموزان قبل از طلوع آفتاب شروع به یادگیری کنند.
۲) دانش‌آموزان باید مجاز به تعیین زمان و محل کار خودشان باشند.
۳) برنامه‌های درسی باید به‌گونه‌ای ترتیب داده شود که دانش‌آموزان زمانی را برای فعالیت‌های تفریحی داشته باشند.
۴) برنامهٔ کاری دانش‌آموزان باید برای همه یکسان باشد.

مؤسسهٔ آموزشی فرهنگی

پاسخ تشریحی درس‌های اختصاصی آزمون شمارهٔ ۳ (گروه آزمایشی علوم انسانی)

ریاضی

۱۰۱- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۶۳ ریاضی و آمار ۱

نکته: اگر رابطه از مجموعهٔ A به مجموعهٔ B را با نمودار پیکانی نمایش دهیم، در صورتی این رابطه تابع است که از هر عضو A دقیقاً یک پیکان خارج شود.

از عدد ۲، دو پیکان به اعداد $a+1$ و ۴ وارد شده، پس: $a+1=4 \Rightarrow a=3$

با جای‌گذاری $a=3$، متوجه می‌شویم از عدد ۳، دو پیکان به اعداد ۴ و $b-1$ وارد شده، پس:

$$b-1=4 \Rightarrow b=5$$

۱۰۲- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۶۴ ریاضی و آمار ۱

نکته: اگر رابطهٔ بین x و y را (x متغیر مستقل) به‌صورت جدولی و زوج‌مرتبی نمایش دهیم، در صورتی تابع است که هیچ دو زوج‌مرتب متمایزی با مؤلفه‌های اول برابر در آن وجود نداشته باشد. اگر مؤلفه‌های اول یکسان بود، باید مؤلفه‌های دوم همان زوج‌مرتب‌ها نیز یکسان باشد تا رابطه تابع باشد.

تک‌تک گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

۱) $\{(1,3),(2,5),(1,3),(3,5)\} \xrightarrow{\text{حذف تکراری}} \{(1,3),(2,5),(3,5)\} \rightarrow$ تابع است.

۲) $\{(1,3),(2,6),(1,2),(2,6)\} \xrightarrow[\text{ولی مؤلفه‌های دوم غیریکسان}]{\text{مؤلفه‌های اول یکسان‌اند}}$ تابع نیست.

۳) $\{(1,3),(2,0),(0,0),(0,0)\} \xrightarrow{\text{حذف تکراری}} \{(1,3),(2,0),(0,0)\} \rightarrow$ تابع است.

۴) $\{(1,3),(2,6),(4,5),(5,6)\} \rightarrow$ تابع است.

۱۰۳- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۸۲ ریاضی و آمار ۱

نکته: معادلهٔ محور تقارن سهمی $f(x)=ax^2+bx+c$ به‌صورت $x=-\frac{b}{2a}$ است.

ابتدا معادلهٔ سهمی را به‌صورت ساده‌شده می‌نویسیم:

$$f(x)=x(1-x)+2=-x^2+x+2$$

پس: $a=-1$، $b=1$ و $c=2$

در نتیجه معادلهٔ محور تقارن برابر است با:

$$x=-\frac{b}{2a}=\frac{-1}{2(-1)}=\frac{1}{2}$$

۱۰۴- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۷۴ ریاضی و آمار ۱

نکته: شیب خط گذرنده از دو نقطهٔ (x_1,y_1) و (x_2,y_2) برابر است با:

$$m=\frac{y_2-y_1}{x_2-x_1}$$

نکته: ضابطهٔ هر تابع خطی با شیب m به‌صورت $f(x)=mx+h$ است. برای به‌دست آوردن h، کافیست یکی از نقاط خط را در معادله قرار دهیم.

ابتدا دو نقطه از خط در صورت سؤال داده شده است:

$$f(2)=7 \Rightarrow A(2,7)$$
$$f(-1)=6 \Rightarrow B(-1,6)$$

شیب خط گذرنده از A و B را حساب می‌کنیم:

$$m_{AB}=\frac{6-7}{-1-2}=\frac{1}{3}$$

ضابطهٔ تابع به‌صورت $f(x)=\frac{1}{3}x+h$ است. نقطهٔ $A(2,7)$ را روی آن قرار می‌دهیم:

$$7=\frac{1}{3}(2)+h \Rightarrow h=7-\frac{2}{3}=\frac{19}{3} \Rightarrow f(x)=\frac{1}{3}x+\frac{19}{3}$$

بنابراین:

$$f(20)=\frac{1}{3}(20)+\frac{19}{3}=\frac{39}{3}=13$$

۱۰۵- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۷۷ ریاضی و آمار ۱

چون قرار است تابع را برحسب ساق بنویسیم، طول ساق را x می‌گیریم.

ساق‌ها، ۳ واحد از قاعده بزرگ‌ترند، پس قاعده $x-3$ می‌شود:

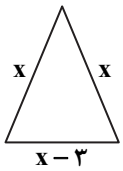

محیط این شکل برابر با مجموع سه ضلع آن است:

$$\text{محیط} = x + x + x - 3 = 3x - 3 = 3(x-1)$$

پس تابع محیط برحسب ساق به‌صورت $f(x) = 3(x-1)$ است. از مقایسهٔ این تابع با رابطهٔ داده‌شده در صورت سؤال، $a = 3$ و $b = -1$، پس داریم: $a + b = 3 + (-1) = 2$

۱۰۶- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۸۶ ریاضی و آمار ۱

نکته: بیشترین مقدار تابع درجه‌دوم $f(x) = ax^2 + bx + c$ ($a < 0$)، در نقطه‌ای به طول $x = -\frac{b}{2a}$ رخ می‌دهد.

سه عدد را به‌صورت روبه‌رو در نظر می‌گیریم: ۲۰، x و y

مجموعشان ۸۰ است:

$$x + y + 20 = 80 \Rightarrow y = -x + 60$$

حاصل‌ضرب این سه عدد را برحسب x می‌نویسیم:

$$(20)(x)(y) = 20(x)(-x+60) = -20x^2 + 1200x$$

حال ماکسیمم تابع $f(x) = -20x^2 + 1200x$ را پیدا می‌کنیم:

$$x = -\frac{b}{2a} = \frac{-1200}{-40} = 30$$

$$\max = f(30) = -20(30)^2 + 1200(30) = -18000 + 36000 = 18000$$

دقت کنید که می‌توانستیم برحسب عدد y نیز بنویسیم که پاسخ مجدد همین مقدار به‌دست می‌آید.

۱۰۷- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۸۵ ریاضی و آمار ۱

اول مختصات دو نقطه به طول‌های ۲ و ۴- را روی خط $y = -4x + 9$ پیدا می‌کنیم:

$$y = -4x + 9 \xrightarrow{x=2} y = -8 + 9 = 1 \Rightarrow A(2, 1)$$

$$y = -4x + 9 \xrightarrow{x=-4} y = 16 + 9 = 25 \Rightarrow B(-4, 25)$$

این دو نقطه باید روی سهمی $y = \frac{1}{2}x^2 + bx + c$ هم قرار داشته باشند:

$$A \text{ روی سهمی} \Rightarrow 1 = \frac{1}{2}(2)^2 + 2b + c \Rightarrow 1 = 2 + 2b + c \Rightarrow 2b + c = -1$$

$$B \text{ روی سهمی} \Rightarrow 25 = \frac{1}{2}(-4)^2 - 4b + c \Rightarrow 25 = 8 - 4b + c \Rightarrow -4b + c = 17$$

از حل دستگاه شامل دو معادلهٔ بالا داریم: $b = -3$ و $c = 5$، بنابراین:

$$b + c = -3 + 5 = 2$$

۱۰۸- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۸۲ ریاضی و آمار ۱

تنها خط افقی که سهمی را در یک نقطه قطع می‌کند، خطی افقی است که از رأس آن می‌گذرد. در واقع معادلهٔ آن به‌صورت $y = y_S$ می‌باشد که برای محاسبهٔ عرض رأس یک سهمی کافی است، مقدار طول رأس سهمی را در سهمی قرار دهیم.

در اینجا خط افقی $y = 7$ با سهمی $y = 2x^2 - 12x + k$ فقط یک نقطهٔ برخورد دارد، پس:

$$\text{طول رأس سهمی} = -\frac{b}{2a} = -\frac{-12}{4} = 3$$

$$y = 2(3)^2 - 12(3) + k = 18 \Rightarrow 18 - 36 + k = k - 18$$

عرض رأس سهمی برابر ۷ است، بنابراین:

$$k - 18 = 7 \Rightarrow k = 25$$

۱۰۹- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۱۷ ریاضی و آمار ۳

نکته: هرگاه A و B دو پیشامد از فضای نمونهٔ S باشند، به‌طوری که $A \cap B = \varnothing$، در این صورت پیشامدهای A و B ناسازگار می‌گوییم، پس اگر A و B ناسازگار باشند، داریم:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B)$$

در اینجا A و B ناسازگارند:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) \Rightarrow P(A \cup B) = 0/2 + \frac{1}{4} = 0/2 + 0/25 = 0/45$$

مؤسسه آموزش فرهنگی

۱۱۰- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۲۲ ریاضی و آمار ۳

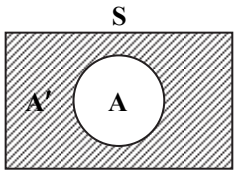

نکته: اگر $P(A)$ احتمال وقوع پیشامد A در فضای نمونهٔ S باشد، در این صورت، احتمال واقع نشدن آن پیشامد را با $P(A')$ نمایش می‌دهیم و داریم: $P(A)+P(A')=1$ یا $P(A')=1-P(A)$. در این حالت، A و A' را دو پیشامد متمم می‌گوییم.

مطابق صورت سؤال، احتمال رخ دادن A (یعنی $P(A)$)، ۷ برابر احتمال رخ ندادن A (یعنی $P(A')$) است:

$$P(A)+P(A')=1 \xrightarrow{P(A)=7P(A')} 7P(A')+P(A')=1 \Rightarrow 8P(A')=1 \Rightarrow P(A')=\frac{1}{8}$$

پس: $P(A)=7P(A')=7\times\frac{1}{8}=\frac{7}{8}=0/875$

۱۱۱- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۲۳ و ۲۴ ریاضی و آمار ۳

نکته: تعداد انتخاب‌های r شیء از بین nشیء را که جابه‌جایی اشیاء انتخاب شده، پس از انتخاب، حالت جدید تولید نکرده و ترتیب انتخاب اهمیت نداشته باشد، با $C_r^n=\binom{n}{r}$ نمایش می‌دهیم و داریم:

$$C_r^n=\binom{n}{r}=\frac{n!}{r!(n-r)!} \qquad (0\le r\le n)$$

در کل ۱۰ مهره داریم. دو مهره از بین آن‌ها انتخاب می‌کنیم:

$$n(S)=\binom{10}{2}=\frac{10\times 8}{2}=45$$

می‌خواهیم ۲ مهره هم‌رنگ باشند، پس:

$$n(A)=\underbrace{\binom{3}{2}}_{\text{۲ مهرهٔ آبی}}+\underbrace{\binom{2}{2}}_{\text{۲ مهرهٔ قرمز}}+\underbrace{\binom{5}{2}}_{\text{۲ مهرهٔ سبز}}=3+1+10=14$$

بنابراین: $P(A)=\frac{14}{45}$

۱۱۲- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۱۱ ریاضی و آمار ۳

نکته: تعداد انتخاب‌های r شیء از بین nشیء را که جابه‌جایی اشیاء انتخاب شده، پس از انتخاب، حالت جدید تولید نکرده و ترتیب انتخاب اهمیت نداشته باشد، با $C_r^n=\binom{n}{r}$ نمایش می‌دهیم و داریم:

$$C_r^n=\binom{n}{r}=\frac{n!}{r!(n-r)!} \qquad (0\le r\le n)$$

در مجموعهٔ $A=\{1,2,3,\ldots,9\}$، ۵ عدد فرد و ۴ عدد زوج وجود دارد. برای نوشتن زیر مجموعهٔ ۳ عضوی که همهٔ اعضای آن فرد باشند، باید ۳ عضو از ۵ عضو انتخاب کنیم:

$$\binom{5}{3}=\frac{5!}{3!2!}=10$$

و برای نوشتن زیرمجموعهٔ ۳ عضوی که همهٔ اعضای آن زوج باشند، باید ۳ عضو از ۴ عضو انتخاب کنیم:

$$\binom{4}{3}=4$$

پس تعداد کل زیر مجموعه‌ها با این شرط برابر است با: $10+4=14$

۱۱۳- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۱۹ ریاضی و آمار ۳

نکته: فرض کنید $S\neq\varnothing$ فضای نمونهٔ متناهی یک پدیدهٔ تصادفی باشد. اگر S، n برآمد برای وقوع داشته باشد و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش می‌دهیم و مقدار آن را طبق دستور روبه‌رو محاسبه می‌کنیم: $P(A)=\frac{n(A)}{n(S)}$

تعداد اعضای فضای نمونه را حساب می‌کنیم:

$$n(S)=\underbrace{\frac{2}{\text{سکه ۱}}}\times\underbrace{\frac{2}{\text{سکه ۲}}}\times\underbrace{\frac{6}{\text{تاس}}}=24$$

حالت‌هایی که دقیقاً یک سکه رو و تاس عددی بزرگ‌تر از ۴ می‌آید را می‌نویسیم:

$$A=\{(ر,پ,5),(ر,پ,6),(پ,ر,5),(پ,ر,6)\} \Rightarrow n(A)=4$$

بنابراین: $P(A)=\frac{n(A)}{n(S)}=\frac{4}{24}=\frac{1}{6}$

مؤسسه آموزشی فرهنگی

۱۱۴- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۱۹ ریاضی و آمار ۳

نکته: فرض کنید $S \neq \varnothing$ فضای نمونهٔ متناهی یک پدیدهٔ تصادفی باشد. اگر S، n برآمد برای وقوع داشته باشد و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش می‌دهیم و مقدار آن را طبق دستور زیر محاسبه می‌کنیم:

$$P(A)=\frac{n(A)}{n(S)}$$

اعداد اول بین ۱۰ تا ۳۰ را می‌نویسیم: $S=\{۱۱ , ۱۳ , ۱۷ , ۱۹ , ۲۳ , ۲۹\}$

در ۴ عدد روبه‌رو، اختلاف رقم یکان و دهگان، عددی زوج است: $A=\{۱۱ , ۱۳ , ۱۷ , ۱۹\}$

بنابراین: $P(A)=\frac{n(A)}{n(S)}=\frac{۴}{۶}=\frac{۲}{۳}$

۱۱۵- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۲۶ ریاضی و آمار ۳

نکته: تعداد انتخاب‌های r شیء از بین nشیء را که جابه‌جایی اشیاء انتخاب شده، پس از انتخاب، حالت جدید تولید نکرده و ترتیب انتخاب اهمیت نداشته باشد، با $C_r^n=\binom{n}{r}$ نمایش می‌دهیم و داریم:

$$C_r^n=\binom{n}{r}=\frac{n!}{r!(n-r)!} \qquad (۰\le r\le n)$$

نکته: فرض کنید $S \neq \varnothing$ فضای نمونهٔ متناهی یک پدیدهٔ تصادفی باشد. اگر S، n برآمد برای وقوع داشته باشد و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش می‌دهیم و مقدار آن را طبق دستور زیر محاسبه می‌کنیم:

$$P(A)=\frac{n(A)}{n(S)}$$

در کل ۱۰ سیب داریم که تعداد سیب‌های سالم آن ۴ تا از سیب‌های خرابش بیشتر است، پس ۷ سیب سالم و ۳ سیب خراب داریم.

فضای نمونه برابر است با:

$$n(S)=\binom{۱۰}{۴}=\frac{۱۰!}{۶!۴!}=\frac{۱۰\times ۹\times ۸\times ۷}{۴\times ۳\times ۲\times ۱}=۲۱۰$$

می‌خواهیم سیب‌های سالم بیشتر از سیب‌های خراب باشند، پس:

$$n(A)=\underbrace{\binom{۷}{۳}\binom{۳}{۱}}_{\text{۳ سیب سالم و ۱ سیب خراب}}+\underbrace{\binom{۷}{۴}}_{\text{۴ سیب سالم}}=(۳۵\times ۳)+۳۵=۱۴۰$$

بنابراین:

$$P(A)=\frac{n(A)}{n(S)}=\frac{۱۴۰}{۲۱۰}=\frac{۲}{۳}$$

۱۱۶- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۱۵ ریاضی و آمار ۳

نکته: فضای نمونهٔ پرتاب n سکه دارای ۲^n عضو و دارای $۲^{(۲^n)}$ پیشامد است.

عدد $۲^{۱۶}$ را می‌توانیم به‌شکل $۲^{(۲^۴)}$ بنویسیم، پس: $n=۴$

۱۱۷- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۱۹ ریاضی و آمار ۳

نکته: فرض کنید $S \neq \varnothing$ فضای نمونهٔ متناهی یک پدیدهٔ تصادفی باشد. اگر S، n برآمد برای وقوع داشته باشد و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش می‌دهیم و مقدار آن را طبق دستور زیر محاسبه می‌کنیم:

$$P(A)=\frac{n(A)}{n(S)}$$

در کل ۴ صندلی داریم که ۴ نفر می‌خواهند روی آن‌ها قرار گیرند: $n(S)=۴!=۲۴$

برای آنکه برادرها کنار هم باشند، دو حالت داریم:

۱) علی و رضا جلو و آریا و آرش عقب باشند: $\frac{۲}{\text{جلو ۱}}\times\frac{۱}{\text{جلو ۲}}\times\frac{۲}{\text{عقب ۱}}\times\frac{۱}{\text{عقب ۲}}=۴$

۲) آریا و آرش جلو و علی و رضا عقب باشند: $\frac{۲}{\text{جلو ۱}}\times\frac{۱}{\text{جلو ۲}}\times\frac{۲}{\text{عقب ۱}}\times\frac{۱}{\text{عقب ۲}}=۴$

پس طبق اصل جمع داریم: $n(A)=۴+۴=۸$

بنابراین: $P(A)=\frac{۸}{۲۴}=\frac{۱}{۳}$

۱۱۸- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۲۲ ریاضی و آمار ۳

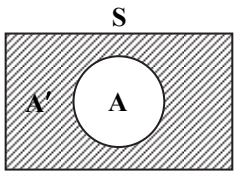

نکته: اگر $P(A)$ احتمال وقوع پیشامد A در فضای نمونهٔ S باشد، در این صورت، احتمال واقع نشدن آن پیشامد را با $P(A')$ نمایش می‌دهیم و داریم: $P(A)+P(A')=1$ یا $P(A')=1-P(A)$. در این حالت، A و A' را دو پیشامد متمم می‌گوییم.

تعداد کل اعداد سه رقمی بدون تکرار ارقام با ارقام ۱ تا ۷ برابر است با:

$$n(S)=\frac{۷}{\text{صدگان}}\times\frac{۶}{\text{دهگان}}\times\frac{۵}{\text{یکان}}=۲۱۰$$

متمم پیشامد «$\underbrace{\text{حداقل یک رقم آن زوج باشد}}_{A}$»، پیشامد «$\underbrace{\text{تمام ارقام آن فرد باشد}}_{A'}$» است.

تعداد اعضای A' را حساب می‌کنیم:

$$n(A')=\frac{۴}{}\times\frac{۳}{}\times\frac{۲}{}=۲۴$$

پس:

$$P(A')=\frac{۲۴}{۲۱۰}=\frac{۴}{۳۵}$$

بنابراین:

$$P(A)=۱-P(A')=۱-\frac{۴}{۳۵}=\frac{۳۱}{۳۵}$$

۱۱۹- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۱۶، ۱۷، ۲۲ و ۲۵ ریاضی و آمار ۳

نمودار وِن مربوط به $(A\cap B')\cup(B\cap A')$ را رسم می‌کنیم.

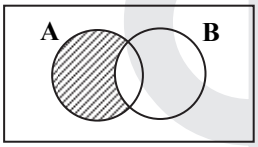

$$A\cap B'=A-B$$

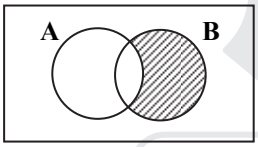

$$B\cap A'=B-A$$

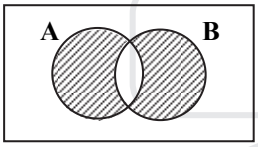

$$(A\cap B')\cup(B\cap A')$$

که به‌معنی «فقط A رخ دهد یا فقط B رخ دهد» می‌باشد.

۱۲۰- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۹ ریاضی و آمار ۳

نکته: تعداد انتخاب‌های r شیء از بین nشیء را که جابه‌جایی اشیاء انتخاب شده، پس از انتخاب، حالت جدید تولید نکرده و ترتیب انتخاب اهمیت نداشته باشد، با $C_r^n=\binom{n}{r}$ نمایش می‌دهیم و داریم:

$$C_r^n=\binom{n}{r}=\frac{n!}{r!(n-r)!}\qquad (۰\le r\le n)$$

نکته: اگر $\binom{n}{p}=\binom{n}{q}$ باشد، آنگاه: $p=q$ یا $p+q=n$

با توجه به نکتهٔ بالا، دو حالت زیر را در نظر می‌گیریم:

$$\binom{۸}{k-۱}=\binom{۸}{k+۱}\Rightarrow\begin{cases}\text{حالت ۱: } k-۱=k+۱\Rightarrow -۱=۱ \text{ (غیرممکن)}\\ \text{حالت ۲: } (k-۱)+(k+۱)=۸\Rightarrow ۲k=۸\Rightarrow k=۴\end{cases}$$

حاصل عبارت $C(k\,,\,k-۲)$ را با جای‌گذاری $k=۴$ به‌دست می‌آوریم:

$$C(۴\,,\,۲)=\binom{۴}{۲}=\frac{۴\times۳}{۲}=۶$$

۱۲۱- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۳۲ و ۳۴ اقتصاد

کاهش قیمت‌ها منجر به جابه‌جایی مکان هندسی نقاط روی منحنی‌های عرضه و تقاضا می‌شود.

در وضعیت عرضه چون کاهش قیمت برای تولیدکننده مطلوب نبوده و میزان عرضه کاهش می‌یابد، پس نقطهٔ عرضه به‌سمت چپ خود جابه‌جا می‌شود.

در حالی که در وضعیت تقاضا چون کاهش قیمت برای مصرف‌کننده مطلوب است، پس میزان تقاضا افزایش یافته و مکان هندسی نقطهٔ تقاضا به‌سمت راست خود جابه‌جا می‌شود.

۱۲۲- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵ و ۴۸ اقتصاد

الف) هزینهٔ استهلاک بیانگر وجوهی است که برای تعمیر یا جایگزینی کالاهای سرمایه‌ای استفاده می‌شود.

ج) شاخص‌های اندازه‌گیری تولید کل در تعریف متفاوت، اما در عمل معمولاً یکسان هستند مگر در برخی کشورها که عملکرد متفاوت دارند.

و) هر سه روش محاسبهٔ تولید کل یعنی روش درآمدی، هزینه‌ای و روش ارزش‌افزوده باید عدد تقریباً یکسانی را بیان کنند تا صحت محاسبات این شاخص‌ها تأیید شود.

۱۲۳- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۳۱، ۳۲ و ۳۸ اقتصاد

الف) معمولاً دولت و نهادهای دولتی برای خرید عمدهٔ یک محصول با قیمت مناسب، بازار مناقصه را تشکیل می‌دهند و در این بازار عرضه‌کننده‌ای که با قیمت پایین‌تر محصول را ارائه کند، مصرف‌کننده از او خرید خواهد کرد.

ب) افزایش قیمت یک کالا موجب کاهش تقاضا برای آن کالا و افزایش تقاضا برای کالای جانشین (یعنی اتوبوس‌رانی) می‌شود و همچنین تقاضا برای کالای مکمل (یعنی خودروی شخصی) را کاهش می‌دهد.

۱۲۴- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۳۶ اقتصاد

الف) در قیمت ۱۵۰ میزان A، ۳۰ واحد و میزان B، ۸۰ واحد است یعنی در قیمت کم، B بیش از A است، پس A عرضه و B تقاضا است.

ستون A با افزایش قیمت، افزایش پیدا کرده است، پس بیانگر عرضه می‌باشد و ستون B با افزایش قیمت، کاهش پیدا کرده است، پس بیانگر تقاضا می‌باشد.

ب) در قیمت ۳۹۰ تومان، عرضه ۷۰ و تقاضا ۴۵ واحد است، پس:

واحد مازاد عرضه $۷۰ - ۴۵ = ۲۵$

ج) بیشترین درآمد در قیمت تعادلی به‌دست می‌آید:

$۶۰ \times ۳۰۰ = ۱۸۰۰۰$

د) در قیمت ۲۱۰ تومان، تقاضا ۷۰ واحد است. تعادل هم که ۶۰ واحد است، پس:

واحد مازاد تقاضا $۷۰ - ۶۰ = ۱۰$

۱۲۵- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۳۳ اقتصاد

الف) عوامل مؤثر بر رفتار اقتصادی تولیدکننده و تأثیر آن بر میزان تولید عبارتند از:

۱) قیمت کالا ۲) هزینه‌های تولید ۳) وضعیت رونق یا رکود بازار

تغییرات هریک از این عوامل به ضرر تولیدکننده موجب کاهش میزان تولید و عرضه می‌شود یعنی افزایش اجارهٔ کارگاه به‌عنوان یکی از هزینه‌های تولید، مطلوب تولیدکننده نیست و او میزان تولید خود را کاهش می‌دهد.

ب) شیب کم منحنی تقاضا بیانگر حساسیت یا کشش قیمتی زیاد برای یک محصول است، بنابراین محصول تجملی است.

۱۲۶- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۳۴ و ۳۷ اقتصاد

الف) هرگاه بازار دچار مازاد عرضه یا کمبود تقاضا شود، تولیدکنندگان به‌منظور جلوگیری از زیان به میل خود قیمت‌ها را کاهش می‌دهند. این رفتار باعث کم شدن فاصلهٔ بین نقطهٔ عرضه و تقاضا می‌شود.

ب) توضیحات بیانگر مدیریت کارآمد و بهره‌مندی از کالاهای سرمایه‌ای و ابزارآلات مبتنی بر تکنولوژی است، این شرایط کشش قیمتی عرضه را زیاد کرده، بنابراین افزایش می‌یابد و منحنی عرضه با شیب کم رسم می‌شود.

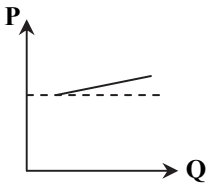

۱۲۷- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۳۵، ۳۷ و ۳۸ اقتصاد

الف) قیمت موجب هماهنگی بین میزان عرضه و تقاضا شده و بازار را به‌سمت تعادل هماهنگ می‌کند.

ب) هرگاه قیمت در سطح تعادلی نباشد، عواملی آن را به‌سمت تعادل هدایت می‌کند، به‌شرط اینکه عوامل بیرونی، مثل مداخلات دولت مانع این تعادل نشود.

ج) در مباحث اقتصادی بازار به مجموعهٔ ارتباطات خریداران و فروشندگان یک کالا گفته می‌شود نه ضرورتاً یک مکان خاص.

۱۲۸- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۴۰ تا ۴۲ اقتصاد

الف) دلایل اهمیت به‌کارگیری نسخه‌های اقتصادی
- بررسی وضعیت موجود در جامعه
- اندازه‌گیری فعالیت‌های اقتصادی
- بررسی نتایج سیاست‌های اقتصادی به‌کارگرفته‌شده
- تشخیص و درمان بیمارهای اقتصادی

ب) سطوح چهارگانه مورد بررسی در آمارهای اقتصادی
- خُرد (خانوارها، مؤسسات، شرکت‌های تولیدی)
- شهری
- منطقه‌ای
- کلان (ملی- بین‌المللی)

ج) شرط عبور از بازار در واقع مفهوم اقتصادی کالا یعنی قابلیت بازاری بودن و خرید و فروش کالا در بازار را مورد تأیید قرار می‌دهد.

۱۲۹- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۴۳ و ۴۴ اقتصاد

الف)

$$\text{هزینهٔ استهلاک سالیانه} = \frac{\text{قیمت سرمایه}}{\text{عمر مفید}} = \frac{۲۴۰}{۸} = ۳۰ \text{ میلیون تومان}$$

ب)

$$\text{نرخ استهلاک} = \frac{\text{هزینهٔ استهلاک}}{\text{قیمت سرمایه}} = \frac{۳۰}{۲۴۰} = \frac{۱\times۱۲/۵}{۸\times۱۲/۵} = \frac{۱۲/۵}{۱۰۰} = ٪۱۲/۵$$

یا

$$\frac{۳۰}{۲۴۰} = \frac{x}{۱۰۰} \Rightarrow \underbrace{۳۰\times۱۰۰}_{۳۰۰۰} = ۲۴۰x \Rightarrow x = \frac{۳۰۰۰}{۲۴۰} = ۱۲/۵ \text{ درصد}$$

ج)

$$\text{میزان افزایش قیمت} = \text{قیمت قدیم} \times \frac{۵}{۱۰۰} = ۲۴۰\times\frac{۵}{۱۰۰} = ۱۲ \Rightarrow \text{قیمت جدید} = ۲۴۰+۱۲ = ۲۵۲$$

$$\text{هزینهٔ استهلاک جدید} = \frac{\text{قیمت جدید}}{\text{عمر مفید}} = \frac{۲۵۲}{۸} = ۳۱/۵ \Rightarrow \text{مجموع استهلاک ۳ سال} = ۳۱/۵\times۳ = ۹۴/۵$$

راه‌حل دیگری هم وجود دارد:

$$\text{میزان افزایش قیمت ۳ سال آخر} = \text{مجموع استهلاک ۳ سال آخر} \times ۰/۰۵ = ۹۰\times\frac{۵}{۱۰۰} = ۴/۵ \text{ میلیون تومان}$$

$$۹۰+۴/۵ = ۹۴/۵ \text{ میلیون تومان}$$

۱۳۰- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۴۲ تا۴۴ و ۴۶ اقتصاد

الف) تولید، گونه‌های مختلفی دارد، اما حسابداری ملی همهٔ این گونه‌ها را با یک تراز و معیار تحت‌عنوان «پول» می‌سنجد.

ب) فعالیت مأموران شهرداری در تمیزی و زیباسازی شهر یک خدمت نهایی برای شهروندان است که در محاسبات تولید کل وارد می‌شود.

ج) در واقع تولید داخلی و تولید ملی جز در ارزش فعالیت خارجیان مقیم کشور و افراد کشور که مقیم خارجند، تفاوت دیگری با هم ندارند.

۱۳۱- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۴۱ و ۴۲ اقتصاد

در این مسئله ابتدا باید قسمت «ج» را حل کنیم.

ج)

هزینهٔ استهلاک – فعالیت افراد کشور که مقیم خارجند + کالاهای واسطه‌ای صادراتی + ماشین‌آلات + خدمات + مواد غذایی = تولید خالص ملی

$$\text{تولید خالص ملی} = ۵۵۰+۱۱۶۰+۶۰۰+۱۵۰+۲۴۰-۲۵۰ = ۲۴۵۰ \text{ میلیارد دلار}$$

الف)

$$\text{سرانهٔ تولید ناخالص ملی} = \frac{\text{هزینهٔ استهلاک + تولید خالص ملی}}{\text{جمعیت}} = \frac{\text{میلیارد } (۲۴۵۰+۲۵۰)}{\text{میلیون } ۶۰} = ۴۵۰۰۰ \text{ دلار}$$

ب)

تولید خالص داخلی = تولید خالص ملی + خارجیان مقیم کشور – افراد کشور که مقیم خارجند

$$= ۲۴۵۰+۲۹۰-۲۴۰ = ۲۵۰۰ \text{ میلیارد دلار}$$

۱۳۲- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۴۱، ۴۳، ۴۵ و ۴۶ اقتصاد

الف) کالاها و خدمات واسطه‌ای در تولید کل محاسبه نمی‌شوند.

ج) هزینهٔ جایگزینی یا تعمیر سرمایه‌های فرسودهٔ کشور با عنوان هزینهٔ استهلاک و یکی از هزینه‌های مستقیم است.

د) «سرانه» سهم متوسط همهٔ افراد جامعه در میزان تولید یا درآمد جامعه است.

۱۳۳- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۴۷ اقتصاد

تولید کل در سال دوم به قیمت جاری = قهوه: قیمت همان سال × مقدار سال دوم = ۶۵۰ × ۷۰۰۰ = ۴,۵۵۰,۰۰۰ ؛ انبه: قیمت همان سال × مقدار سال دوم = ۱۵۰۰ × ۵۰۰۰ = ۷,۵۰۰,۰۰۰ ؛ جمع = ۱۲,۰۵۰,۰۰۰

تولید کل در سال دوم به قیمت ثابت = قهوه: قیمت سال پایه × مقدار سال دوم = ۶۵۰ × ۶۰۰۰ = ۳,۹۰۰,۰۰۰ ؛ انبه: قیمت سال پایه × مقدار سال دوم = ۱۵۰۰ × ۴۰۰۰ = ۶,۰۰۰,۰۰۰ ؛ جمع = ۹,۹۰۰,۰۰۰

تولید کل در سال پایه = قهوه: قیمت سال پایه × مقدار سال پایه = ۵۰۰ × ۶۰۰۰ = ۳,۰۰۰,۰۰۰ ؛ انبه: قیمت سال پایه × مقدار سال پایه = ۱۲۰۰ × ۴۰۰۰ = ۴,۸۰۰,۰۰۰ ؛ جمع = ۷,۸۰۰,۰۰۰

تغییرات قیمت در سال دوم (تورم) = تولید کل به قیمت جاری در سال دوم − تولید کل به قیمت واقعی در سال دوم = ۱۲,۰۵۰,۰۰۰ − ۹,۹۰۰,۰۰۰

⇒ تغییرات قیمت در سال دوم = ۲,۱۵۰,۰۰۰

تغییرات مقدار در سال دوم (رشد) = تولید کل به قیمت واقعی (ثابت) در سال دوم − تولید کل در سال پایه = ۹,۹۰۰,۰۰۰ − ۷,۸۰۰,۰۰۰

تغییرات مقدار در سال دوم (رشد) = ۲,۱۰۰,۰۰۰

۱۳۴- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۴۵، ۴۶ و ۴۸ اقتصاد

با توجه به گزینه‌های ارائه‌شده گزینهٔ ۳ کامل‌کنندهٔ جاهای خالی است.

۱۳۵- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۴۵ اقتصاد

در واقع درآمد ملی همان محاسبهٔ تولید کل به‌روش درآمدی است و همچنین چون عدد تولید کل از هر سه روش باید با هم برابر باشد، پس روش درآمدی نیز برابر ۵۹۵۰۰۰ میلیون دلار است.

الف)

$$\text{درآمد سرانه} = \frac{\text{درآمد ملی}}{\text{جمعیت}} \Rightarrow ۱۷۰۰۰ = \frac{۵۹۵۰۰۰}{x} \Rightarrow x = \frac{۵۹۵۰۰۰}{۱۷۰۰۰} = ۳۵ \text{ میلیون}$$

ب) روش هزینه‌ای = روش درآمدی = اجاره‌ها + حقوق‌ها + سودها ⇒ ۵۹۵۰۰۰ = x + ۲۵۰,۰۰۰ + ۱۳۰,۰۰۰

⇒ x = ۲۱۵۰۰۰ میلیون ⇒ اجاره‌ها

ج) هر سه روش با هم برابرند، پس تفاوت صفر است.

د) تحلیل‌گران اقتصادی از حداقل دو روش، محاسبه و نتایج را با هم مقایسه می‌کنند. بدیهی است هر ۳ روش جواب یکسانی به ما خواهند داد.

ادبیات اختصاصی

۱۳۶- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۸۴ علوم و فنون ادبی ۱

گزینهٔ ۳ مربوط به ویژگی زبانی این دوره است.

۱۳۷- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۸۱ و ۸۲ علوم و فنون ادبی ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) شعر تا آغاز قرن ششم تحت‌تأثیر سبک سامانی و غزنوی بوده است.

۲) انوری و هم‌سبک‌های او در آوردن مضامین دقیق در غزل بسیار کوشیدند.

۳) شاعرانی مثل «جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی» در تجدید سبک مؤثر بودند.

۱۳۸- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۸۴ علوم و فنون ادبی ۱

۱۳۹- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۸۳ علوم و فنون ادبی ۱

۱۴۰- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۸۴ علوم و فنون ادبی ۱

ردیف و قافیه در این دوره نسبت به دورهٔ قبل دشوارتر شده است. در مقایسهٔ گزینه‌ها، گزینهٔ ۱ ردیف طولانی‌تری دارد و رعایت کردن آن در کل شعر دشوارتر از گزینه‌های ۲ و ۳ است که ردیف ندارند، گزینهٔ ۴ هم ردیف ساده‌ای دارد.

۱۴۱- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۸۸ تا ۹۶ علوم و فنون ادبی ۱

بیت‌های «الف و ب» ذوقافیتین هستند.

بررسی موارد:

الف) کلمات قافیه «خندان و چندان» و قافیهٔ دوم «گذری و خبری»

ب) کلمات قافیه «پلید و رهید» و قافیهٔ دوم «شهر و دهر»

بررسی سایر موارد:

ج) کلمات قافیه «برهان‌ها و بستان‌ها» و کلمات قبل قافیه نمی‌شوند.

د) کلمات قافیه «یاران و دلداران» و کلمات «بر و هجر» قافیه نمی‌شوند./ نکته: این بیت دارای قافیهٔ درونی است.

۱۴۲- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۸۸ تا ۹۶ علوم و فنون ادبی ۱

گزینهٔ ۴: کلمات قافیه «صید و کید»/ حروف اصلی «ـِ ید»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: کلمات قافیه «نمرد و نبرد»/ حروف اصلی «ـُ رد»

گزینهٔ ۲: کلمات قافیه «همه و رمه»/ حروف اصلی «ـَ م»/ حرف الحاقی «ه»

گزینهٔ ۳: کلمات قافیه «راندن و خواندن»/ حروف اصلی «اند»/ حروف الحاقی «ـَ ن»

۱۴۳- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۸۸ تا ۹۶ علوم و فنون ادبی ۱

کلمات قافیهٔ بیت ۱ «مجرد و مفرد» حروف اصلی «ـَ د» طبق الگوی مصوت + صامت

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۲: کلمات قافیه «زندگی و پایندگی» حروف الحاقی «ـِ گی»/ حروف اصلی «ـِ ند یا ـَ ند» طبق الگوی «مصوت + صامت + صامت»

گزینهٔ ۳: کلمات قافیه «حلق و خلق»/ حروف اصلی «ـَ لق» طبق الگوی «مصوت + صامت + صامت»

گزینهٔ ۴: کلمات قافیه «پرورده‌اند و آورده‌اند»/ حروف الحاقی «ـِ اند» حروف اصلی «ـَ رد» طبق الگوی «مصوت + صامت + صامت»

۱۴۴- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۸۸ تا ۹۶ علوم و فنون ادبی ۱

کلمات قافیهٔ درونی گزینهٔ ۲ «دلستان و زعفران» است و حروف اصلی (ان) طبق الگوی مصوت + صامت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: کلمات قافیه «اشک‌ها، رشک‌ها و مشک‌ها» حروف اصلی «ـَ شک» م + ص +ص

گزینهٔ ۳: کلمات قافیه «ببسته‌ای، بشسته‌ای و گسسته‌ای» حروف اصلی «ـَ ست» م + ص + ص

گزینهٔ ۴: کلمات قافیه «برف و شگرف» حروف اصلی «ـَ رف» م + ص + ص

۱۴۵- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۸۸ تا ۹۶ علوم و فنون ادبی ۱

ج) کلمات قافیه «بخوردی و کردی» حروف الحاقی (ی) و حروف اصلی «ـُ رد، ـَ رد» در مصوت اختلاف دارند، ولی به‌دلیل داشتن حرف الحاقی قافیه درست است. (این نکته‌ای است که در کتاب شما نیامده است، اما باید بلد باشید!! زیرا در کنکور ۹۸ سؤال آمد.)

د) کلمات قافیه «باز و باز» چون جناس تام هستند، قافیه درست است.

بررسی سایر موارد:

الف) کلمات قافیه «تماشایی و باقی» که فقط در «مصوت بلند (ی)» مشترک هستند و قافیه نادرست است.

ب) کلمات قافیه «تهی‌دستان و درویشان» که (ان) الحاقی است و کلمات تهی‌دست و درویش قافیه نمی‌شوند.

۱۴۶- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۲ تا ۲۸ علوم و فنون ادبی ۳

وزن سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: فاعلاتن فعلاتن فعلن

گزینهٔ ۲: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینهٔ ۴: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

۱۴۷- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۲۲ تا ۲۸ علوم و فنون ادبی ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

گزینهٔ ۳: مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

گزینهٔ ۴: مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

۱۴۸- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۲ تا ۲۸ علوم و فنون ادبی ۳

وزن سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: مستفعلن مفاعِلُ مستفعلن فَعَل

گزینهٔ ۲: مفتعلن فاعلاتُ مفتعلن فع

گزینهٔ ۴: مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن

۱۴۹- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۲ تا ۲۸ علوم و فنون ادبی ۳

وزن گزینهٔ ۲: مفعول مفاعلن مفاعیلن یا مستفعِلُ فاعلات مستفعِلْ

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن یا مستفعِلُ مفعولن مستفعِلُ مفعولن (همسان دولختی)

گزینهٔ ۳: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن (همسان)

گزینهٔ ۴: مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن یا مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن (همسان دولختی)

مؤسسه آموزشی فرهنگی

۱۵۰- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۲ تا ۲۸ علوم و فنون ادبی ۳

وزن گزینهٔ ۲: مفتعلن مفتعلن فاعلن است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن یا مستفعلن مفاعِلُ مستفعلن فَعَل

گزینهٔ ۳: مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

گزینهٔ ۴: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

۱۵۱- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۲ تا ۲۸ علوم و فنون ادبی ۳

وزن گزینهٔ ۱: مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن (ناهمسان) یا مستفعِلُ مستفعِلُ مستفعِلُ مستف (همسان)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۲: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن یا مستفعلن مفاعِلُ مستفعلن فَعَل (هر دو ناهمسان)

گزینهٔ ۳: مفعول مفاعلن مفاعیلن یا مستفعِلُ فاعلات مستفعِلْ (هر دو ناهمسان)

گزینهٔ ۴: مفعول مفاعلن فعولن یا مستفعِلُ فاعلات مستف (هر دو ناهمسان)

۱۵۲- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۲ تا ۲۸ علوم و فنون ادبی ۳

وزن ابیات «د، ه»: مفعول مفاعلن فعولن یا مستفعِلُ فاعلات مستف

بررسی سایر موارد:

الف) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

ب) مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

ج) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

۱۵۳- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۹۷ تا ۱۰۱ علوم و فنون ادبی ۱

«پرده» در مصراع اول اصطلاح موسیقی است و در مصراع دوم به‌معنی «سراپرده و خلوت یار» است.

۱۵۴- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۹۷ تا ۱۰۱ علوم و فنون ادبی ۱

در گزینهٔ ۴، جناس اختلافی وجود دارد، ولی سایر گزینه‌ها جناس افزایشی دارند.

گزینهٔ ۴: کلمات «روح و نوح» جناس است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: یار و دیار

گزینهٔ ۲: دام و دم

گزینهٔ ۳: چمن و من

۱۵۵- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۹۷ تا ۱۰۱ علوم و فنون ادبی ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: «اُنس و اِنس» ← ناقص حرکتی

گزینهٔ ۲: «بهشت و بهشت» ← جناس تام

گزینهٔ ۳: «دوش و هوش» ← جناس اختلافی

۱۵۶- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۲۹ تا ۳۷ علوم و فنون ادبی ۳

صائب تبریزی مصراع دوم را از حافظ تضمین کرده است. اگر به‌معنای مصراع اول توجه کنیم متوجه می‌شویم که صائب اشاره کرده است که می‌خواهد مصراعی از حافظ بیاورد.

۱۵۷- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۹ تا ۳۷ علوم و فنون ادبی ۳

گزینهٔ ۳ اشاره به واقعهٔ کربلا و امام حسین علیه‌السلام و یاران او در روز عاشورا دارد.

۱۵۸- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۹ تا ۳۷ علوم و فنون ادبی ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: به معجزهٔ شق‌القمر پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله اشاره دارد.

گزینهٔ ۲: بین کلمات «دست، پنجه و بازو» مراعات نظیر است.

گزینهٔ ۴: به داستان خضر و اسکندر و پیدا کردن آب حیات در ظلمات اشاره دارد.

۱۵۹- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۳۶ علوم و فنون ادبی ۳

شعر عنوان سؤال به آیهٔ ﴿یُسبح لله ما فی السماوات و ما فی الارض ...﴾ تلمیح دارد و مفهوم مشترک عنوان سؤال و گزینهٔ ۲ این است که تمام هستی و موجودات تسبیح خداوند را می‌گویند.

۱۶۰- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * جامع علوم و فنون ادبی

«جراید» به‌معنی «دفترها، روزنامه‌ها» است.

«جرّار» به‌معنی «انبوه و بی‌شمار» است.

مؤسسه آموزشی فرهنگی

زبان عربی

۱۶۱- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۳ عربی، زبان قرآن ۱

یُرسل الرّیاح: بادها را می‌فرستد (رد گزینهٔ ۲)/ فتثیر سحاباً: پس (بادها) ابری را برمی‌انگیزند. مرجع ضمیر «الرّیاح» است نه «اللّه» (رد سایر گزینه‌ها)/ فیبسطه: آن را می‌گستراند (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

۱۶۲- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۳

لیت: ای کاش (رد گزینه‌های ۲ و ۴)/ لیت یعود: کاش برگردد (رد گزینهٔ ۱)/ لأعوّضَ: تا جبران کنم (رد گزینهٔ ۴)/ أن أفعل: که انجام دهم (رد سایر گزینه‌ها)

۱۶۳- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۵ عربی، زبان قرآن ۱

للبومة: برای جغد، جغد دارد (رد گزینهٔ ۴)/ لا تُوجَد: یافت نمی‌شود، وجود ندارد (رد گزینه‌های ۱ و ۴)/ تحرُّک: «حرکت»، مصدر باب تفعّل است، نه فعل. (رد سایر گزینه‌ها)

۱۶۴- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۲ عربی، زبان قرآن ۳

إن تُرد: اگر، چنانچه بخواهی (رد گزینهٔ ۴)/ لا تضعف: نباید ضعیف کند. «لا» ناهیه است. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)/ أن تواصل: که ادامه دهی (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

۱۶۵- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۳

إنّ جسم الإنسان صغیر: همانا جسم انسان کوچک است. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)/ انطوی: پیچیده شده است (رد سایر گزینه‌ها)/ عالم أکبر: جهانی بزرگ‌تر (رد گزینهٔ ۱)

۱۶۶- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۶ عربی، زبان قرآن ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) منظره‌های زیبای روستای ما!

۲) او را خوشحال کردم!

۳) که پزشک آن را درمان کرد!

۱۶۷- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * درس ۶ عربی، زبان قرآن ۱

تعریف: پنبه

ترجمهٔ گزینه‌ها:

۱) ابزاری است که در بالا بردن وسایل سنگین به‌کار گرفته می‌شود!

۲) چیزی است که در آن برگ‌ها و اسناد گذاشته می‌شود!

۳) گیاه سفید رنگی که برای تمیز کردن زخم‌ها استفاده می‌شود.

۴) فقط برای حساسیّت پوست از آن استفاده می‌شود!

۱۶۸- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۳

«خدا اجر کسی را که کار نیکی انجام داده، تباه نمی‌کند» با مفهوم عبارت: «پروردگار اجر و جزای نیکی را می‌دهد.» ارتباط دارد.

ترجمهٔ سایر گزینه‌ها:

«ارزش هر انسانی به آن چیزی است که آن را به‌خوبی انجام می‌دهد» با مفهوم عبارت: «ارزش و بهای هرکاری را افراد خِبره و دانا در همان کار می‌دانند.» بی‌ارتباط است.

۲) «دارویت در تو هست و تو نمی‌بینی.» مفهوم بی‌ارتباط است.

۳) «هیچ بدی بدتر از دروغ نیست» که با مفهوم عبارت: «دروغی که از آن سود برده شود، بهتر از راست فتنه‌انگیز است.» ارتباطی ندارد.

۱۶۹- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۵ عربی، زبان قرآن ۱

ماهی‌های نورانی: الأسماک المضیئة (رد گزینهٔ ۳)/ تبدیل می‌کنند: تبدّل، تُحوّل (رد گزینه‌های ۱ و ۲)/ تاریکی دریا: ظلام البحر (رد گزینه‌های ۲ و ۳)/ یک روز روشن: نهار مضیء (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

۱۷۰- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * جامع عربی، زبان قرآن ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مؤنّث ← مذکّر

۲) خبر ← صفة

۴) لازم ← متعدّ

۱۷۱- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع عربی، زبان قرآن ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) للّنفي ← للنّهي/ للمخاطبینِ ← للمخاطبینَ

۳) مجرّد ثلاثيّ ← مصدر من باب «افعال»

۴) جمعه: «المطاعم» ← جمعه: «أطعمة»

۱۷۲- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * جامع عربی، زبان قرآن ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) مبنیّ ← معرب

۳) مفرده «السّن» ← مفرده «السّنة»

۴) من فعل له حرفان زائدان ← من فعل مجرّد ثلاثيّ

۱۷۳- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۴ عربی، زبان قرآن ۱

«تَناوُلُ» مبتدا و مصدر است.

۱۷۴- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۳

در این گزینه «تعلّم» اسم إنّ و منصوب به فتحه است. در گزینهٔ ۱ «أنْ: که» دلالت بر تأکید ندارد. در گزینهٔ ۲ نیز «إن: اگر» از ادوات شرط است./ در گزینهٔ ۴ «أنّ» به‌معنی «که» به‌کار رفته است.

۱۷۵- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۳ عربی، زبان قرآن ۱

در این گزینه «تخرَّجتا: دانش آموخته شدند» فعل ماضی است. در سایر گزینه‌ها به‌ترتیب «تکلَّموا: صحبت کنید»، «تحدّثا: صحبت کنید» و «تفضّلن: بفرمایید» امر هستند.

۱۷۶- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * درس ۴ عربی، زبان قرآن ۱

گزینهٔ ۱: «انکسرتم» فعل لازم است.

گزینهٔ ۲: «أحسن» به‌معنی خوب کرد، در اینجا نادرست است.

گزینهٔ ۳: «إجلسو» به‌معنی بنشانید، در اینجا نادرست است.

۱۷۷- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * درس ۵ عربی، زبان قرآن ۱

گزینهٔ ۱: ۳ مضاف‌الیه/ گزینهٔ ۲: ۳ مضاف‌الیه/ گزینهٔ ۳: ۱مضاف‌الیه/ گزینهٔ ۴: ۵ مضاف‌الیه

۱۷۸- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۱

«شما را چه می‌شود آیا از خطاهایتان در گذشته درس نمی‌گیرید.» در این گزینه «لا» نفی است، نه نهی.

۱۷۹- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۵ عربی، زبان قرآن ۱

گزینهٔ ۱: «نا» مفعول/ گزینهٔ ۲: «المعلّم» مجرور به حرف جر/ گزینهٔ ۴: «ما» مضاف‌الیه

۱۸۰- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۳

در گزینهٔ ۱ «لا» نفی جنس بدون آمدن خبر به‌صورت درست به‌کار رفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) کنزٌ ← کنزَ ۳) أثْقَلَ ← أثْقَلُ ۴) الخیرَ ← خیرَ

"تاریخ"

۱۸۱- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۱۱۳ درس ۱۲ تاریخ ۱

خانوادهٔ گسترده تا عهد هخامنشی تداوم داشت؛ اما پس از آن تحت‌تأثیر عوامل اقتصادی و اجتماعی، به‌تدریج کوچک‌تر و محدودتر شد.

۱۸۲- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۸۲ درس ۹ تاریخ ۱

حکومت ماد در زمان فرمانروایی هووخشتر (سومین پادشاه مادی) به اوج قدرت رسید.

۱۸۳- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۹۶ درس ۱۰ تاریخ ۱

خسرو پرویز، پسر هرمز چهارم، به بیزانس (امپراتوری روم شرقی) گریخت و با حمایت امپراتوری روم، به تاج و تخت رسید.

۱۸۴- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۱۰۶ درس ۱۱ تاریخ ۱

استفاده از صدای طبل در آغاز حملات سپاه اشکانی معمولاً وحشت بسیاری در لشکر دشمن ایجاد می‌کرد و نظم آن‌ها را به هم می‌ریخت. سورنا سردار معروف اشکانی با همین روش هراس بزرگی در سپاه کراسوس رومی ایجاد کرد و در نبرد حرّان پیروز شد.

۱۸۵- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴ درس ۱۲ تاریخ ۱

در قسمت‌هایی از کتاب اوستا که منسوب به زرتشت است، تفاوت چندانی میان مرد و زن وجود ندارد و تنها در بخش‌هایی از اوستا که احتمالاً در زمان ساسانیان توسط موبدان تدوین شده، موقعیت اجتماعی زن پایین‌تر از مرد قرار می‌گیرد. سایر گزینه‌ها درست هستند.

۱۸۶- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۱۰۳ درس ۱۱ تاریخ ۱

کار اصلی دبیران نگارش فرمان‌ها، نامه‌ها و اسناد و ثبت‌وضبط آن‌ها بود، ولی کارهای دیگری مانند گردآوری و تألیف خدای‌نامک هم جزو وظایف ایشان بود.

مؤسسه آموزشی فرهنگی

۱۸۷- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۸۶ درس ۹ تاریخ ۱

دولت- شهرهای یونانی مخصوصاً آتن از تسلط ایران بر آسیای صغیر و سواحل شرقی دریای اژه ناخشنود بودند. ازاین‌رو، آتنی‌ها یکی از شهرهای یونانی‌نشین آسیای صغیر به‌نام ملطیه (میلتوس) را تشویق به شورش علیه هخامنشیان کردند و سپس به‌همراه شورشیان به شهر «سارد» هجوم آورده، آنجا را آتش زدند. داریوش تصمیم به تنبیه آتنی‌ها گرفت و ناوهای ایرانی نخست جزایر دریای اژه را تصرف کردند و سپس وارد خاک یونان شدند.

۱۸۸- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۹۳ درس ۱۰ تاریخ ۱

پس از جنگ حرّان، اشکانیان و رومیان بارها بر سر تسلط بر ارمنستان و مرزهای سوریه، با هم جنگیدند.

۱۸۹- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۵۴ درس ۴ تاریخ ۳

میرزاحسن رشدیه یکی از شخصیت‌های فرهنگی عصر قاجار بود که برای تأسیس مدرسه‌های جدید به‌ویژه در دورهٔ تحصیلی ابتدایی در شهرهای مختلف ایران بسیار تلاش کرد. هدف او از برپایی مراکز آموزشی جدید، فراهم آوردن شرایط برای سوادآموزی به فرزندان تمام قشرهای مختلف جامعه بود.

۱۹۰- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۴۴ درس ۳ تاریخ ۳

در زمان ناصرالدین شاه، امتیاز رویتر به انگلستان و امتیازاتی مانند شیلات شمال، تأسیس بانک استقراضی و تأسیس نیروی قزاق، به روسیه واگذار شد.

۱۹۱- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۵۱ درس ۴ تاریخ ۳

جنگ داخلی آمریکا موجب افزایش تولید و صادرات پنبه از ایران به روسیه شد.

توجه: بازرگانان روسی و ارمنی با حمایت‌های مالی، نصب دستگاه‌های پنبه‌پاک‌کنی، توزیع بذر و بالا بردن استانداردهای تولید به روند افزایش صادرات پنبه کمک کردند و تجاری شدن کشاورزی ایران در عصر قاجار تغییر چندانی در فنون کشاورزی ایران ایجاد نکرد.

۱۹۲- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۴۶ درس ۳ تاریخ ۳

اتحاد سیاسی و نظامی ایران و فرانسه زیاد دوام نیاورد؛ زیرا ناپلئون اندکی بعد تمام تعهدات خود در برابر ایران را زیر پا گذاشت و با روسیه صلح کرد؛ هیئت نظامی فرانسوی را از ایران فراخواند و حکومت قاجار را در مقابل روس‌ها تنها گذاشت.

۱۹۳- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۴۲ و ۴۳ درس ۳ تاریخ ۳

دور اول جنگ‌های ایران و روسیه با انعقاد معاهدهٔ گلستان به پایان رسید. گزینه‌های ۲ و ۳ از مفاد معاهدهٔ ترکمانچای هستند که در پایان دور دوم جنگ‌های ایران و روس منعقد شد.

۱۹۴- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۲۵ درس ۲ تاریخ ۳

در قرن ۱۸ میلادی، استعمارگران اروپایی با دامن زدن به اختلافات دینی و قومی در هند، بخش‌هایی از آن سرزمین را تصرف کردند. سایر گزینه‌ها به دیگر اقدامات اروپاییان در هندوستان اشاره دارند.

۱۹۵- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۳۲ و ۳۳ درس ۳ تاریخ ۳

آقامحمدخان پس از تاج‌گذاری به عزم برچیدن بساط حکومت جانشینان نادرشاه و دستیابی به غنایم و گنجینهٔ جواهرات وی، راه خراسان را در پیش گرفت.

توجه: گزینه‌های ۳ و ۴، به اقدامات آقامحمدخان قبل از تاج‌گذاری و گزینهٔ ۲ به اقدام وی پس از تصرف خراسان اشاره دارند.

"جغرافیا"

۱۹۶- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۵۶ جغرافیای ایران

در قلهٔ بعضی کوه‌های آتشفشانی مانند سبلان دریاچه‌های کوچک دائمی وجود دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

دریاچهٔ کوه‌های آتشفشانی از نوع دریاچه‌های دائمی هستند. (نادرست بودن گزینه‌های ۱ و ۳)

کوه دنا از جملهٔ کوه‌های آتشفشانی ایران نیست (نادرست بودن گزینه ۴)

۱۹۷- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۴۸ جغرافیای ایران

در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار اتفاق می‌افتد، به این دلیل هرچه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود.

۱۹۸- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۵۶ جغرافیای ایران

دریاچه‌های دائمی: مهم‌ترین دریاچه‌های دائمی ایران عبارت‌اند از دریاچه ارومیه، زریبار (زریوار) غرب مریوان در استان کردستان، پریشان (فامور) و مهارلو (استان فارس) + دریاچهٔ قله کوه‌های آتشفشانی

دریاچه‌های فصلی: مهم‌ترین دریاچه‌های فصلی ایران: دریاچه مسیله در قم، نیریز در فارس، هامون در سیستان و بلوچستان و جازموریان بین دو استان کرمان و سیستان و بلوچستان.

۱۹۹- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۶۳ جغرافیای ایران

نکته مهم: در محاسبه نرخ رشد طبیعی به میزان ورود مهاجران یا خروج آن‌ها توجهی نداریم و ذکر شدن این اطلاعات در صورت سؤال نباید ما را گمراه کند.

$$\text{رشد طبیعی جمعیت} = \frac{\text{میزان مرگ‌ومیر} - \text{میزان موالید}}{\text{کل جمعیت}} \times ۱۰۰ = \frac{۶۳۰,۰۰۰ - ۴۸۰,۰۰۰}{۶۰۰۰۰۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۰/۲۵$$

۲۰۰- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۶۷ جغرافیای ایران

این کاهش می‌تواند مشکلاتی برای کشور ما ایجاد کند که از جمله می‌توان به بر هم خوردن تعادل جمعیتی، (سن و جنس) کاهش نیروی فعال و تضعیف نیروی دفاعی کشور، اشاره کرد. اگر سیاست کنترل جمعیت در ابعاد شدید ادامه پیدا کند، جمعیت کشور به‌تدریج دچار پیری شده و در نهایت مشکلات دیگری پدید می‌آورد.

۲۰۱- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۶۷ و ۶۸ جغرافیای ایران

بر اساس توضیحات کتاب، مهاجرت‌های گروهی بر اساس تصمیمات سیاسی انجام می‌شود و از آنجا که مهاجرت عشایر کرد به‌صورت گروهی و بر اساس تصمیم شاه عباس (حاکمیت سیاسی) اتفاق افتاده باید آن را در ردیف مهاجرت‌های سیاسی طبقه‌بندی کرد.

۲۰۲- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۴۹ و ۵۰ جغرافیای ایران

گزینهٔ ۱: بارش در کانون‌های آبگیر دائمی حداقل در هشت ماه از سال اتفاق می‌افتد.

گزینهٔ ۳: اگر کانون‌های آبگیر در فصول سرد سال، ذخیرهٔ برف خود را تا ابتدای ماه‌های گرم سال حفظ کنند، بدون توجه به میزان بارش و زمان آن جزءِ کانون‌های فصلی به‌شمار می‌روند.

گزینهٔ ۴: حوضهٔ آبریز خارجی: یعنی رودهایی که آب آن‌ها به دریاهای اطراف کشور می‌ریزد؛ اما در طول مسیر، مورداستفاده قرار می‌گیرند.

۲۰۳- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۵۴ جغرافیای ایران

تشریح موارد نادرست:

ب) چابهار تنها بندر اقیانوسی ایران است.

ه) این منطقه دارای ویژگی‌ها و قابلیت‌های منحصربه‌فرد بوده از جمله عمق مناسب دریا و عدم‌نیاز به استفاده از آبراه و کانال‌های دریانوردی در سواحل مکران.

۲۰۴- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۲۸ جغرافیا ۳

در برنامه‌ریزی‌های شهری باید به سه رکن توجه کرد: اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی و محیط‌زیست.

۲۰۵- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۲۴ جغرافیا ۳

خسارت وارد کردن به اموال عمومی، بناها و آثار فرهنگی (یا همان وندالیسم شهری) یکی دیگر از انحرافات اجتماعی در شهرهاست.

۲۰۶- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۳۱ جغرافیا ۳

امروزه این هر دو گروه از مشکلات (مشکلات اقتصادی و کمبود تجهیزات و خدمات) تحت‌عنوان فقر روستایی بررسی می‌شوند. موارد مطرح‌شده در این گزینه تنها یکی از این دو حوزه (کمبود تجهیزات و خدمات) را شامل می‌شود و تعریف کاملی نیست.

۲۰۷- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۳۲ جغرافیا ۳

فناوری‌های مربوط به انقلاب سبز، گران است و همهٔ کشاورزان توانایی مالی تهیهٔ آن‌ها را ندارند. ماشینی‌کردن کشاورزی در برخی نواحی روستایی موجب گسترش بیکاری شده است.

۲۰۸- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۳۳ جغرافیا ۳

تهیهٔ طرح‌های هادی روستایی از وظایف مهم «بنیاد مسکن انقلاب اسلامی» است.

۲۰۹- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۳۶ جغرافیا ۳

توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همهٔ مناطق و استان‌های کشور: ظرفیت‌ها و تأثیر هر منطقه در پیشرفت و توسعهٔ عمومی کشور شناسایی می‌شود و سپس متناسب با آن، برنامه‌ریزی صورت می‌گیرد. برای مثال، اینکه در کدام مناطق کشور باید بخش کشاورزی توسعه یابد یا کدام مناطق برای گسترش بازارها و مراکز تجاری مناسب‌اند.

۲۱۰- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۳۸ جغرافیا ۳

پردازش و تحلیل اطلاعات با GIS به تصمیم‌گیری می‌انجامد و به روند آن کمک می‌کند.

علوم اجتماعی

۲۱۱- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۵۷ و ۵۸ جامعه‌شناسی ۱

اشتباهات گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: صبور: اکتسابی است.

گزینهٔ ۳: کشاورز: متغیر است.

گزینهٔ ۴: وزیر: اجتماعی است.

۲۱۲- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۶۴ و ۶۵ جامعه‌شناسی ۱

■ قسمت اول: ما تردیدی نداریم که گاه، در شناخت ویژگی‌های هویتی خود و دیگران، دچار خطا و اشتباه می‌شویم. وجود نظریات متفاوت دربارهٔ هویت، نشانهٔ این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.

■ قسمت دوم: دین و پیامبران الهی، فیلسوفان، روان‌شناسان، انسان‌شناسان و جامعه‌شناسان دربارهٔ غفلت و فراموشی انسان‌ها از هویت واقعی خود، نظریات متنوعی دارند.

۲۱۳- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۶۷ و ۶۸ جامعه‌شناسی ۱

■ جهان اجتماعی پس از تولد هر فرد، بخشی از هویت اجتماعی او را تعیین می‌کند؛ یعنی آن فرد را به‌عنوان یکی از اعضای خود به رسمیت می‌شناسد و برای او ویژگی‌هایی متناسب با موقعیتی که در آن قرار گرفته است، در نظر می‌گیرد.

■ انسان باید موقعیت خود را بشناسد، حقوق و تکالیف خود را یاد بگیرد و با عمل به آن‌ها، هویت اجتماعی خود را شکل دهد.

■ فتوت‌نامه عبارت بود از دستورالعمل‌هایی که اهل هر حرفه برای خود داشتند و به استناد آن، هم روابط میان اعضای حرفه و هم روابط میان حرفه و جامعه را تعیین می‌کردند.

۲۱۴- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۷۰ و ۷۱ جامعه‌شناسی ۱

■ همواره افرادی هستند که جذب عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی خود نمی‌شوند و نقشی را که نهادها و سازمان‌های مختلف جامعه از آن‌ها انتظار دارند، نمی‌پذیرند. این افراد به حقوق و تکالیف خود پایبند نیستند و رفتارهای مخالف انجام می‌دهند.

■ اقناع روشی است که به‌واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود. هرچه قدرت اقناع یک فرهنگ بیشتر باشد، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند. فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند.

■ هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد؛ بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و دوام و بقای آن تهدید می‌شود.

۲۱۵- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۷۵ و ۷۶ جامعه‌شناسی ۱

■ جابه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر را تحرک اجتماعی می‌گویند. ← (الف)

■ مسدود بودن راه ارتقا و تحرک اجتماعی صعودی را انسداد اجتماعی می گویند. ← (ب)

■ در جوامع فئودالی غربی، موقعیت اجتماعی افراد به رابطهٔ آن‌ها با زمین بستگی داشت. ← (ج)

۲۱۶- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۷۸ و ۷۹ جامعه‌شناسی ۱

■ اساس منع و ترغیب اسلام نسبت به مشاغل و حرفه‌ها، آثار مخرب یا سازندهٔ این حرفه‌ها بر تربیت و هویت انسان‌هاست.

■ مادامی که هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه شکل می‌گیرد، تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی سازگار است و مورد تشویق و تأیید جامعه نیز قرار می‌گیرد.

■ تعارض فرهنگی، گاهی ناشی از علل درونی است و به نوآوری‌ها و فعّالیت‌های اعضای جهان اجتماعی بازمی‌گردد و گاه، ناشی از علل بیرونی است و پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است.

۲۱۷- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۰ و ۱۱ جامعه‌شناسی ۳

■ در واقع علوم اجتماعی به دانش‌هایی گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر کنش‌ها و شیوهٔ زندگی ما و همچنین اثرپذیری آن‌ها از کنش‌ها و شیوهٔ زندگی ما را به‌روش علمی مطالعه می‌کنند.

■ علوم انسانی، کنش‌های انسانی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کنند، ولی علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کنند.

■ روان‌شناسی نمونه‌ای از علوم انسانی و جامعه‌شناسی نمونه‌ای از علوم اجتماعی‌اند.

■ موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی خود بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شوند، ولی برخی علوم انسانی در زمرهٔ علوم اجتماعی نیستند.

۲۱۸- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۱۱ جامعه‌شناسی ۳

از منظر کتاب حاضر، علوم انسانی و علوم اجتماعی موضوعات متفاوتی دارند. این نگاه وجود انسان را به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد و کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد.

۲۱۹- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۱۳ جامعه‌شناسی ۳

■ دانشمندان علوم اجتماعی تلاش می‌کنند نظم و قواعد جهان اجتماعی را کشف کنند. آن‌ها با کشف این قواعد می‌توانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند.

■ علوم اجتماعی با داوری دربارهٔ پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

■ علوم اجتماعی زمینهٔ فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند.

■ علوم اجتماعی، دربارهٔ فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به‌شیوهٔ صحیح استفاده کنند. ازاین‌رو، علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

۲۲۰- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۲۰ جامعه‌شناسی ۳

جامعه‌شناس تلاش می‌کند با هنر آشنایی‌زدایی، از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند تا از این دانش عملی و عمومی عبور کند و به پیچیدگی و عمق آن موقعیت اجتماعی نزدیک‌تر شود.

۲۲۱- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۲۱ جامعه‌شناسی ۳

■ نظم اجتماعی در نتیجهٔ قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم.

■ نظم یعنی قرار گرفتن هر پدیده در جای خود که جای پدیده‌ها را همین قواعد تعیین می‌کنند.

■ نظم اجتماعی پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان پذیر می‌نماید؛ باعث می‌شود شما بدانید که چه توقعات و انتظاراتی می‌توانید از دیگران داشته باشید و اتفاقات غیرمنتظره، شما را از همکاری با دیگران باز ندارند.

۲۲۲- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۲۴ جامعه‌شناسی ۳

■ قسمت اول: منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند. نظام اجتماعی هم می‌تواند در خود تغییراتی به‌وجود آورد و هم می‌تواند در محیط خود تغییراتی ایجاد کند. برداشت روزافزون از منابع تجدیدناپذیر، از جمله تغییراتی است که یک نظام اجتماعی در محیط ایجاد می‌کند. رشد جمعیت نیز از جمله تغییراتی است که یک نظام در خود ایجاد می‌کند.

■ قسمت دوم: نظام اجتماعی همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تأمین کند و خود را در بلندمدت حفظ نماید.

۲۲۳- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۲۵ جامعه‌شناسی ۳

جامعه‌شناسی تبیینی همان جامعه‌شناسی پوزیتیویستی است و پوزیتیویسم به‌معنی وحدت روش علوم است؛ یعنی در همه دانش‌های علمی، روش مطالعه، یکسان است و آن هم روش تجربی است.

۲۲۴- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۲۶ جامعه‌شناسی ۳

همان‌طور که علوم طبیعی با شناخت نظم موجود در طبیعت، امکان پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل طبیعت را برای انسان‌ها فراهم می‌کند، جامعه‌شناسی نیز با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد، لذا در این رویکرد هدف جامعه‌شناسی نیز همانند هدف علوم طبیعی است.

۲۲۵- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۲۹ جامعه‌شناسی ۳

یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد؛ در حالی که جامعه برخلاف طبیعت، محصول و مخلوق کنش‌های انسان‌هاست و بود و نبود آن، وابسته به انسان است.

"منطق‌وفلسفه"

۲۲۶- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۲۴، ۳۴ و ۳۵ منطق

موجودات جاندار شامل گیاهان هم می‌شود، پس تعریف مانع نیست.

دوزیستان را نام نبرده است، پس جامع نیست.

«مجرد و دارای فعلیّت تام» نسبت به «موجودات مادی» از وضوح کمتری برخوردار است.

۲۲۷- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۴۲ و ۴۳ منطق

استقرای تمثیلی با تمثیل متفاوت است. استقرای تمثیلی استدلالی است که برای رسیدن به نتیجه از تمثیل استفاده می‌کند. در گزینهٔ ۱ از تمثیلی که در مصرع دوم آمده، استفاده شده است تا مصرع اول اثبات شود، پس استقرای تمثیلی است، ولی سایر گزینه‌ها فقط بیان یک یا دو تمثیل هستند و استدلالی برمبنای آن‌ها ارائه نشده است.

۲۲۸- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۰ تا ۲۳ منطق

هر مفهوم جزئی بیش از یک مصداق ندارد، ولی برخی مفاهیمی که بیش از یک مصداق ندارند، جزئی نیستند. مثل «خدا» و «مولود کعبه». بنابراین رابطهٔ این دو، عموم و خصوص مطلق است.

۲۲۹- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۵۸ منطق

قضیهٔ محصوره قضیه‌ای است که موضوع آن مفهومی کلی باشد.

گزینهٔ ۱: چون مقصود «لفظ دارا» است بنابراین موضوع قضیه «این لفظ» است که مفهومی جزئی است.

گزینهٔ ۲: اگر در یک قضیه، موضوع از مجموعه‌ای از افراد متعدد تشکیل شده باشد و محمول بر تک‌تک اعضای موضوع حمل شود، قضیه محصوره است. مثل «همهٔ جمعیت ایرانی هستند» (یعنی تک‌تک آن‌ها ایرانی‌اند)، ولی وقتی محمول فقط بر کل مجموعهٔ موضوع حمل شود نه بر تک‌تک اعضا، قضیه شخصیه است. مثل «همهٔ جمعیت بیش از هزار نفر بودند» (یعنی همه با هم به‌عنوان یک مجموعهٔ مشخص بیش از هزار نفر بودند نه اینکه تک‌تک اعضا هرکدام به‌تنهایی بیش از هزار نفر باشند).

گزینهٔ ۳: در اینجا «آن کس» یعنی «هرکس». مفهوم عبارت این است: «هرکس تو را دارد، از عیش چیزی کم ندارد». این عبارت را هم می‌توان قضیهٔ شرطی در نظر گرفت و هم قضیهٔ حملی محصورهٔ کلیه. چون صورت سؤال همهٔ گزینه‌ها را قضیهٔ حملی دانسته است، این قضیه را باید حملی محصوره در نظر گرفت.

گزینهٔ ۴: «این آدمیان» مفهوم جزئی است چون به انسان‌های خاصی اشاره دارد و نمی‌خواهد بگوید هر انسانی بی‌خبر است. لذا قضیه شخصیه است.

۲۳۰- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۲۲ و ۲۳ منطق

رد سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: ناحیه‌های (۱) تا (۴) بیرون دایرهٔ غیرخوردنی‌ها هستند، پس باید خوردنی باشند در حالی که هیچ‌کدام خوردنی نیستند.

گزینهٔ ۲: ناحیه‌های (۵) تا (۸) درون دایرهٔ غیرخوردنی‌ها هستند، پس هیچ‌کدام نباید خوردنی باشند، ولی «کیک»، «شیر» و «آب» خوردنی هستند.

گزینهٔ ۴: ناحیهٔ (۶) درون دایرهٔ غیرخوردنی‌هاست، ولی «یخ» خوردنی است.

۲۳۱- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۴۲ و ۴۵ منطق

از این مشاهدهٔ جزئی که خروج کودکان و نوجوانان از منزل سبب می‌شود که به کرونا مبتلا شوند، این نتیجهٔ کلی گرفته شده که اگر همهٔ دانش‌آموزان (که همگی کودک یا نوجوان هستند) برای رفتن به مدرسه از خانه خارج شوند، تعدادی از آن‌ها کرونا خواهند گرفت و بیماری شیوع پیدا خواهد کرد، پس نتیجهٔ یک مشاهدهٔ جزئی به یک مجموعهٔ کلی‌تر تعمیم داده شده است و استقرای تعمیمی است.

گزینهٔ ۱: نتیجه دربارهٔ دانشگاه است، ولی مقدمه دربارهٔ مدرسه، پس نتیجه شامل مقدمه نیست و تعمیم آن محسوب نمی‌شود. البته می‌توان گفت ابتدا با یک استقرای تعمیمی نتیجه گرفته‌ایم که همهٔ مراکز آموزشی اعم از مدرسه و دانشگاه این ویژگی را دارند و بعد با یک قیاس نتیجه‌گیری کرده‌ایم که دانشگاه هم این ویژگی را دارد، ولی این دیگر فقط یک استقرای تعمیمی نیست بلکه ترکیب استقرای تعمیمی و قیاس است. اگر بخواهیم این استدلال را فقط یک استدلال بدانیم، یک استقرای تمثیلی است. یعنی از تمثیل دانشگاه‌ها به مدارس، نتیجه‌گیری کرده است.

گزینهٔ ۲: مقدمه دربارهٔ سفرهای بین شهری است، ولی نتیجه دربارهٔ مترو و تاکسی است که در سفرهای درون‌شهری استفاده می‌شوند. بنابراین مشابه گزینهٔ ۱، نمی‌توان آن را فقط یک استقرای تعمیمی دانست.

گزینهٔ ۴: مقدمه دربارهٔ تأثیر بیشتر ماسک است، نه ضروری نبودن دستکش. بنابراین نتیجه، تعمیم مقدمه نیست بلکه مطلب متفاوتی را بیان می‌کند و لذا استقرای تعمیمی نیست.

۲۳۲- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۵۵ منطق

جملات انشایی در منطق بررسی نمی‌شوند چون قابلیت صدق و کذب ندارند.

گزینهٔ ۱: قضیهٔ شرطی است به این صورت: «اگر مسخرگی پیشه کنی و مطربی بیاموزی آنگاه داد خود از کهتر و مهتر می‌ستانی». توجه کنید که اجزای قضیهٔ شرطی «تصور» هستند، نه تصدیق. بنابراین اینکه این اجزا جملهٔ انشایی باشند دلیل نمی‌شود کل جمله قضیه نباشد. در اینجا هم مقدم قضیهٔ شرطی جملهٔ امری و لذا انشایی است، ولی کل عبارت یک قضیهٔ شرطی است.

گزینهٔ ۲: دو قضیه است: ۱- تو می‌پرسی که ... ۲- آنجا که عیان است، حاجتی به بیان نیست. (توجه: قضیهٔ دوم را هم می‌شود شرطی متصل دانست و هم حملی محصوره).

گزینهٔ ۳: جملهٔ دعایی است که انشایی محسوب می‌شود، زیرا خبری نمی‌دهد و قابلیت صدق و کذب ندارد.

گزینهٔ ۴: قضیه‌ای است به این صورت: «او گفت ...». یعنی خبر از مطلبی می‌دهد که کسی گفته است. حال آن مطلب می‌تواند یک جملهٔ انشایی باشد (مثلاً در اینجا یک پرسش است و لذا انشایی است)، ولی کل عبارت، قضیه است.

۲۳۳- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸ فلسفه یازدهم

وقتی بدیهی بودن «امکان معرفت» (معرفت ممکن است) را پذیرفته‌ایم یعنی می‌دانیم موضوع این اصل چیست، پس «چیستی معرفت» برایمان معلوم است. توجه کنید که خود «معلوم بودن»، می‌تواند به‌صورت بدیهی یا غیربدیهی باشد که البته در مورد «چیستی معرفت»، می‌دانیم که بدیهی و بی‌نیاز از تعریف است.

گزینهٔ ۱: سؤال از ارزش شناخت مربوط به انواع مختلف شناخت می‌شود. یعنی هر شناختی (حسی یا عقلی یا شهودی) در جای خود تا چه حد معتبر است. از اینکه اساساً معرفت و شناخت، ممکن است نمی‌توان نتیجه گرفت که هرکدام از شناخت‌های ما تا چه حد معتبر یا خطاپذیرند.

گزینهٔ ۲: روشن بودن امکان معرفت به‌معنای معلوم بودن قلمرو شناخت نیست. مثلاً با پذیرش اصل امکان شناخت همچنان می‌توان در مورد توانایی یا عدم‌توانایی شناخت امور غیرحسی تردید داشت.

گزینهٔ ۴: معرفت شهودی یکی از انواع معرفت است که با روشن بودن اصل امکان شناخت، همچنان می‌توان در این نوع خاص از معرفت تردید داشت.

۲۳۴- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۴۲ فلسفه یازدهم

سیسرون دربارهٔ سقراط می‌گوید: «او فلسفه را از آسمان به زمین آورد و آن را به خانه‌ها و شهرها برد. او فلسفه را وادار کرد تا به زندگی، اخلاقیات و خیر و شر بپردازد». پیش از سقراط دانشمندان و جهان‌شناسانی بودند که بیش از هرچیز به‌دنبال تبیین عقلانی دگرگونی‌های طبیعت بودند و به مسائل بنیادین هستی نیز توجه می‌کردند، اما کمتر به موضوعاتی مانند انسان و زندگی و اخلاقیات می‌پرداختند. سقراط بود که با طرح این نوع مسائل، فلسفه را در مسیر جدیدی قرار داد. بنابراین منظور سیسرون از «آسمان» در این قول، فلسفه‌های فیلسوفان پیش از سقراط است که به موضوعات مربوط به هستی و دگرگونی‌های طبیعت می‌پرداختند و منظور از «زمین» مسائل فلسفی مربوط به زندگی انسان و اخلاقیات است که سقراط به آن‌ها پرداخت.

۲۳۵- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۹ تا ۳۱ فلسفه یازدهم**

اوپانیشادها که شامل متون متعدد هندوست و گاتاها که سروده‌های زرتشت است، از جمله آثاری هستند که حکایت از تفکر فلسفی در مسائل بنیادین هستی را دارند و نشان می‌دهند که در تمدن‌های باستانی پیش از یونان باستان نیز کم و بیش حکمت و فلسفه رواج داشته است.

گزینهٔ ۱: نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده یا جنبهٔ فلسفی در آن‌ها غلبه داشته از یونان باستان به یادگار مانده است. در آنجا بود که دانش فلسفه شکل گرفت و تفسیر جهان با روش عقلانی رایج شد. اندیشمندانی که در آن زمان زندگی می‌کردند، فقط به تفکر فلسفی نمی‌پراختند. آنان دانشمندانی بودند که کم و بیش با مجموعهٔ علوم زمان خود از جمله فلسفه آشنا بودند. بنابراین تفکر فلسفی جای دیگر دانش‌ها را نگرفته بلکه در کنار آنان رایج شده بود. مثلاً فیثاغورس در کنار فلسفه به عرفان و ریاضیات هم می‌پرداخت و تالس هم به نجوم و ریاضیات اشتغال داشت.

گزینهٔ ۲: از ایران باستان آثار مکتوب فلسفی باقی نمانده است، ولی گزارش‌ها به نقل از سهروردی حکایت از این دارد که حکیمان و فیلسوفان خداپرستی در ایرانِ دورهٔ کیانیان می‌زیسته‌اند.

گزینهٔ ۴: برای دانش فلسفه نمی‌توان از نظر زمانی و مکانی آغازی تعیین کرد، همان‌طور که دربارهٔ دانش‌های دیگر نیز نمی‌توان چنین کرد. بی‌تردید هرجا تمدنی بوده کسانی هم بوده‌اند که دربارهٔ اساسی‌ترین مسائل هستی و زندگی بشر اندیشیده‌اند، ولی آثار مکتوب آن‌ها به دست ما نرسیده و ما اطلاعی از اندیشهٔ آنان و زمان و مکانش نداریم.

۲۳۶- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ **مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴ فلسفه یازدهم**

عموم مردم نیز مانند فیلسوف در مسائل بنیادین فلسفی می‌اندیشند و نظر می‌دهند، اما فرق فیلسوف با دیگران در این است که فیلسوف دربارهٔ این مسائل به‌نحو جدی می‌اندیشد و نیز با روش درست وارد این قبیل مسائل می‌شود. بنابراین برای استقلال در اندیشه در حد یک فیلسوف، علاوه بر روش درست، جدیت هم لازم است.

گزینهٔ ۱: با اندیشیدن فیلسوفانه می‌توانیم بنیان‌های فکری خود را بسازیم و به آزاداندیشی برسیم و شخصیتی مستقل کسب کنیم، پس همهٔ این‌ها از جمله خود داشتن شخصیت مستقل، نتیجهٔ داشتن اندیشهٔ فیلسوفانه هستند، نه نتیجهٔ داشتن یک شخصیت مستقل.

گزینه‌های ۲ و ۳: گاهی (نه همیشه) افکار و عقایدی که از نسلی به نسل بعد منتقل شده‌اند، به‌صورت یک عادت درآمده‌اند و اکثر افراد جامعه بدون دلیل، آن‌ها را پذیرفته‌اند. افراد متفکر و اندیشمند جوامع، این افکار را مورد نقد و ارزیابی قرار می‌دهند و اگر منطبق با عقل و استدلال نبود آن‌ها را نمی‌پذیرند و تلاش می‌کنند سایر مردم را نیز به باطل بودن آن افکار آگاه کنند. بنابراین نه همهٔ افکاری که از نسل‌های قبل منتقل شده‌اند، باطل‌اند و لازم است کنار گذاشته شوند و نه فقط فیلسوفان دربارهٔ درستی و نادرستی آن‌ها می‌اندیشند. بلکه دیگر اندیشمندان نیز می‌توانند با عقل و منطق، آن باورها را مورد ارزیابی قرار دهند.

۲۳۷- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ **مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۴۴ و ۴۵ فلسفه یازدهم**

کسی که معتقد است انسان فقط می‌تواند امور محسوس را بشناسد، یعنی دست‌یابی به معرفت را فقط در قلمرو محسوسات که مرتبهٔ مشخصی از هستی است، ممکن می‌داند و مقصود از معرفت، ادراک صحیح و مطابق واقع است و الا ادراک نادرست، در حقیقت جهل مرکب است، نه معرفت. البته امکان معرفت امور محسوس به این معنا نیست که همهٔ ادراکات حسی ما صحیح و مطابق واقع هستند و هیچ خطایی در آن‌ها راه ندارد بلکه به این معناست که لااقل برخی از ادراکات حسی صحیح‌اند و اشیا را همان‌گونه که هستند، می‌شناسانند (رد گزینهٔ ۳).

گزینهٔ ۲: چنین شخصی شناخت انسان از واقعیات عالَم را به امور محسوس خلاصه کرده است، ولی لزوماً دربارهٔ خود واقعیات عالَم که ممکن است هرگز شناخته نشوند، چنین نظری ندارد. یعنی ممکن است معتقد باشد که «شاید واقعیت نامحسوسی هم باشد، ولی ما امکان شناخت آن را نداریم».

گزینهٔ ۴: حدود شناخت محسوسات از این عبارت، مشخص نمی‌شود.

۲۳۸- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ **مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۵۱ تا ۵۵ فلسفه یازدهم**

می‌توان یافته‌های حاصل از ابزار عقل را در پرتو معارف وحیانی که خود با ابزار قلب حاصل می‌شود، مورد بررسی قرار داد و از خطاهای احتمالی آن جلوگیری کرد.

یافته‌های معرفتی حاصل از ابزار حسی را می‌توان با خود ابزار حسی یا با عقل مورد بررسی قرار داد و اگر خطایی در آن وجود دارد، آن را اصلاح کرد. مثلاً ما با حواس خود چوب را در لیوان آب شکسته می‌بینیم، ولی وقتی چوب را از آب خارج می‌کنیم با خود حواس متوجه خطای حسی قبلی خود می‌شویم. همچنین ممکن است بدون مشاهدهٔ علت وزش باد، خود باد را حس کنیم، ولی عقل به ما می‌گوید حتماً علتی برای هر پدیده‌ای از جمله باد وجود دارد حتی اگر آن را حس نکرده باشیم، اما یافته‌های حسی با قلب، قابل‌بررسی نیستند، زیرا امور محسوس مادی هستند و ماده به‌صورت بی‌واسطه قابل‌شناخت برای نفس انسان نیست (رد گزینهٔ ۳). همچنین یافته‌های عقلانی و وحیانی را نمی‌توان با حس بررسی کرد، زیرا حس فقط امور مربوط به ماده را ادراک می‌کند (رد گزینه‌های ۲ و ۴).

۲۳۹- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ **مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۲۱ و ۲۶ فلسفه دوازدهم**

معنای چهارم اتفاق، رخ دادن حادثهٔ پیش‌بینی نشده است. این معنای اتفاق از کلماتی است که در گفت‌وگوهای روزمرهٔ همهٔ اقوام و ملل کاربرد دارد و معنایی نیست که فیلسوفان از آن بحث کنند (رد گزینهٔ ۱). این معنا با هیچ‌یک از اصول و لوازم علیّت مخالف نیست و به علم ناقص و محدود ما نسبت به حوادث بیرونی مربوط می‌شود. بنابراین وقتی نتوانیم حادثه‌ای را به‌درستی پیش‌بینی کنیم به این معنا نیست که علیّت واقعیت ندارد (رد گزینهٔ ۲) یا به‌طور کلی ما از فهم علل نهایی موجودات ناتوان هستیم (رد گزینهٔ ۳) بلکه به این معناست که از مجموعهٔ علت و معلول‌های منجر به آن حادثهٔ خاص بی‌اطلاع بوده‌ایم.

۲۴۰- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحه‌های ۱۶، ۲۳ و ۲۴ فلسفه دوازدهم

تبیینی که هیوم از علیّت ارائه می‌دهد بر اساس توالی پدیده‌ها و فهم ما از این توالی به‌صورت یک تداعی ذهنی است. آنچه در تبیین هیوم از علیّت حائز اهمیت است این است که ما در ادراک علیّت به فهمی از ضرورت نمی‌رسیم، زیرا ضرورت اساساً با تجربه قابل‌ادراک نیست. بنابراین اصل علیّت و رابطهٔ ضروری میان علت و معلول (حتی اگر واقعاً وجود داشته باشد) به تجربهٔ ما درنمی‌آید و برای ما قابل‌ادراک نیست. بر اساس این دیدگاه رخ دادن اتفاق به‌معنای اول یعنی نفی علیّت و رابطهٔ ضروری میان علت و معلول ممکن است (توجه: کاری نداریم که هیوم به «اتفاق» قائل بوده یا نه، اما از تحلیل دیدگاه او دربارهٔ علیّت می‌توان برداشت کرد که وقتی ما رابطهٔ ضروری میان علت و معلول نمی‌یابیم، پس شاید چنین رابطه‌ای اصلاً وجود نداشته باشد و خلاف آن اتفاق بیفتد. البته طبق دیدگاه کتاب درسی هیچ فیلسوفی واقعاً اتفاق به‌معنای اول را ممکن نمی‌دانسته است).

گزینهٔ ۴: تجربه‌گرایان معتقد بودند ضرورتی میان علت و معلول هست که آن را با تجربه ادراک می‌کنیم، پس طبق دیدگاه آن‌ها اتفاق به این معنا ممکن نیست.

۲۴۱- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۱۶ فلسفه دوازدهم

تجربه‌گرایان (امپریست‌ها) که هرچیزی را بر اساس حس و تجربه تحلیل می‌کنند، معتقدند انسان پس از ادراک توالی پدیده‌ها با حس، رابطهٔ علیّت را بنا می‌نهد. یعنی رابطه‌ای ضروری میان دو پدیده پیدا می‌کند و نام آن را علیّت می‌گذارد. هیوم که خود از تجربه‌گرایان است، می‌گوید که درست است که تنها راه شناخت، استفاده از حس است، ولی رابطهٔ علیّت و ضرورت میان علت و معلول را نمی‌توان با حس و تجربه ادراک کرد، زیرا نه خود پدیدهٔ «وجودبخشی» و نه «ضرورت» چیزهایی نیستند که قابل‌تجربهٔ حسی باشند. بنابراین یک نقد هیوم بر امپریست‌ها در این نکته است که ادراک ضرورت، تجربی نیست.

گزینهٔ ۲: دیدگاه خودِ هیوم دربارهٔ منشأ ادراک علیّت است، نه نقد او بر دیگر تجربه‌گرایان.

گزینهٔ ۳: هیوم هم‌چون تجربه‌گرایان حس و تجربه را تنها راه شناخت می‌داند، ولی معتقد است علیّت با حس و تجربه هم قابل‌شناخت نیست.

گزینهٔ ۴: نقد هیوم این نیست که آیا رابطهٔ ضروری میان علت و معلول هست یا نه، بلکه نقد او در این است که ضرورت با حس قابل‌ادراک نیست و ما هم در تجربه فقط توالی پدیده‌ها را ادراک می‌کنیم. به عبارت دیگر، نقد هیوم این می‌شود که برخلاف نظر دیگر امپریست‌ها، رابطهٔ ضروری میان علت و معلول، چه واقعیت داشته باشد و چه نداشته باشد، قابل‌ادراک و اثبات نیست، نه اینکه نقد هیوم، ادعای برقرار نبودن این رابطهٔ ضروری در واقعیت باشد.

۲۴۲- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۱۵ و ۱۷ فلسفه دوازدهم

دکارت و ابن‌سینا هر دو معتقدند که علیّت با تجربه ادراک نمی‌شود، ولی یافتن مصادیق آن‌ها می‌تواند از طریق تجربه باشد. همچنین هر دو علیّت را یک اصل ضروری می‌دانند (وجه شباهت) (رد گزینهٔ ۳)، ولی دکارت معتقد است که علیّت به‌صورت فطری، مادرزادی و غیراکتسابی و به‌عنوان یکی از مفاهیم اولیه که بی‌نیاز به اثبات هستند، ادراک می‌شود، ولی ابن‌سینا معتقد است که پس از شکل‌گیری ذهن و ادراک اصل امتناع اجتماع نقیضین، علیّت مبتنی بر آن اصل اثبات و ادراک می‌شود، پس از نظر او علیّت غیرفطری، غیرمادرزادی و اکتسابی است و نیاز به اثبات دارد (وجه تفاوت) (رد گزینه‌های ۲ و ۴). (توجه: البته ابن‌سینا هم علیّت را از اصول اولیهٔ عقل می‌داند (طبق درس ۷ فلسفهٔ یازدهم)، ولی مقصود او از اصول اولیهٔ عقل، بسیار ساده بودن اثبات عقلی علیّت و قابل‌فهم بودن آن برای همگان است، نه اینکه بی‌نیاز به اثبات یا اثبات‌ناپذیر باشد.)

۲۴۳- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۱۵ فلسفه دوازدهم

دکارت ادراک علیّت را فطری می‌داند. یعنی معتقد است ما همین که متولد می‌شویم و هنوز هیچ ادراک حسی یا تجربه و آموزشی نداریم، درکی از علیّت داریم. بر این اساس دکارت معتقد است که ذهن انسان در هنگام تولد خالی نیست بلکه اطلاعاتی در آن وجود دارد که یکی از آن‌ها علیّت است، پس دیدگاهی که معتقد باشد، ذهن انسان در هنگام تولد مانند یک لوح سفید نانوشته است، دیدگاه دکارت را در باب منشأ ادراک علیّت نقض می‌کند.

گزینهٔ ۲: دیدگاه فیلسوفان مسلمان است، ولی دیدگاه دکارت را نقض نمی‌کند، زیرا دکارت اصل امتناع اجتماع نقیضین را هم فطری می‌داند و می‌تواند بگوید ادراک این دو اصل همواره با هم است و هر دو اصل بدون نیاز به استدلال نزد همهٔ اذهان پذیرفته هستند.

گزینهٔ ۳: دکارت ادراک اصل علیّت را فطری و غیراکتسابی می‌داند، ولی معتقد است که یافتن مصداق‌های علیّت، اکتسابی و نیازمند تجربه و آموزش هستند. درنتیجه این عبارت ادعای دکارت را دربارهٔ منشأ ادراک علیّت نقض نمی‌کند بلکه ادعای او را در باب چگونگی یافتن مصادیق علت و معلول نقض می‌کند.

گزینهٔ ۴: اینکه از مشاهدهٔ توالی حوادث، یک امر روانیِ تداعی‌گرِ علیّت در ذهن شکل بگیرد، به خودی خود، نقض سخن دکارت نیست، زیرا حتی اگر چنین امر روانی هم وجود داشته باشد، لزومی ندارد حقیقت علیّت، فقط همین امر روانی باشد. ممکن است حقیقت علیّت یک امر فطری ریشه‌دار در عقل آدمی باشد و البته در کنار این حقیقت عقلی، اموری روانی و تداعی‌هایی ذهنی هم در اثر توالی حوادث، پدید آیند.

۲۴۴- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۲۴ و ۲۵ فلسفهٔ دوازدهم

گاهی و نه همیشه، معلول از مجموع چند عامل پدید می‌آید که هریک از این عوامل را «علت ناقصه» و مجموع عوامل را «علت تامه» می‌نامند. بنابراین اگر معلول فقط از یک علت بدون اجزا پدید آید، علت تامه داریم، ولی این علت، از علت‌های ناقصه تشکیل نشده است (مانند خداوند که علت تامه‌ای است که اجزا ندارد) (رد گزینهٔ ۲). وجود معلول مشروط به هریک از علت‌های ناقصه است، اما علت ناقصه ضرورتی برای ایجاد معلول فراهم نمی‌کند. به عبارتی تا علت تامه نشود، معلول ضروری نمی‌شود و پدید نمی‌آید و وقتی علت تامه شد، دیگر ناقصه نیست، پس ضرورت معلول فقط متکی به علت تامه است، نه به مجموع علت تامه و ناقصه. به عبارت دیگر، علت ناقصه جدا از علت تامه نقشی در ایجاد معلول ندارد و فقط جزئی از همان علت تامه است که معلول را ضروری می‌کند و پدید می‌آورد (رد گزینهٔ ۴). باید توجه داشت که «علت تامه» و «علت ناقصه» دو مفهوم متباین‌اند. یعنی وقتی علت، تامه شد، دیگر ناقصه نیست و تا زمانی که ناقصه است، تامه نیست.

گزینهٔ ۱: لزوماً تقدم و تأخر زمانی بین علت ناقصه و علت تامه وجود ندارد. گاهی ابتدا علل ناقصه یک‌به‌یک فراهم می‌شوند، ولی هنوز علت، تامه نشده است و لذا علت ناقصه قبل از علت تامه وجود دارد. گاهی هم با پدید آمدن یک علت ناقصه، مجموعهٔ عوامل کامل می‌شوند و بدون تأخیر زمانی، علت تامه هم محقق خواهد شد. مثلاً قطعات پازل هرکدام علت ناقصه برای کل طرح پازل هستند و با گذاشتن هر قطعه از پازل یک علت ناقصه محقق خواهد شد، اما آخرین قطعهٔ پازل که خودش یک علت ناقصه است همراه با قرار گرفتن خود در جایگاهش بدون تأخیر زمانی علت را تامه می‌کند و طرح پازل را کامل می‌گرداند (کامل شدن پازل را به‌منزلهٔ پدید آمدن معلول در نظر بگیرید).

۲۴۵- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحه‌های ۱۸، ۱۹، ۲۴ و ۲۵ فلسفه دوازدهم

بر اساس اصل سنخیت علت و معلول هر علتی معلول خاص خودش را دارد و هر معلولی از علت خاصی صادر می‌شود. از طرفی شناخت حسی به‌سببِ تأثیری که اشیای محسوس بر حواس ما می‌گذارند، ایجاد می‌شود. مثلاً شعاع‌های نوری که از یک جسم بازتاب می‌شود و به چشم ما می‌رسد، سبب دیده شدن آن جسم است، پس شناخت حسی معلول عوامل متعددی است که یکی از آن‌ها خود شیء محسوس خارجی که شناخته می‌شود، است. حال اگر اصل سنخیت نبود، ممکن بود همهٔ شناخت‌های حسی ما در اثر عواملی غیر از اشیای محسوس خارجی هم پدید بیایند. مثلاً با نبود سنخیت، ممکن است اینکه ما دریا را می‌بینیم نه به‌سبب وجود دریا در خارج از ذهن باشد، بلکه به‌سبب وجود یک کویر خشک باشد که در ذهن ما تصور یک دریا را که سنخیتی با خودش ندارد، ایجاد کرده است. این یعنی بی‌اعتباری حس و عدم‌مطابقت شناخت حسی با واقع. بنابراین از اصل سنخیت میان علت و معلول می‌توان نتیجه گرفت که شناخت حسی که معلول شیء محسوس خارجی است، نمی‌تواند معلول هر شیء دیگری باشد و لذا از این نظر شناخت حسی می‌تواند معتبر و مطابق واقع باشد. نتیجه اینکه چون تجربه هم مبتنی بر شناخت حسی است، امکان پژوهش تجربی هم فراهم خواهد شد.

گزینهٔ ۱: وقتی علت جهان فراهم شده و جهان از علت خود به‌وجود آمده، یعنی با علت خود سنخیت داشته است، پس ممکن نبود به‌صورت دیگری به‌وجود می‌آمد مگر اینکه آن علت هم تغییر می‌کرد، پس امکان موجود شدن جهانی غیر از جهان فعلی، به فرض که چنین امکانی باشد، از نتایج امکان تغییر علت جهان است نه از نتایج اصل سنخیت. ضمن اینکه طبق قواعد فلسفی و با توجه به اینکه علةالعلل تغییرناپذیر است، چنین امکانی وجود نداشت. یعنی فیلسوفان مسلمان عموماً معتقدند جهان کنونی تنها جهان خاصی است که با ذات خداوند به‌عنوان علت، سنخیت دارد و چون ذات خداوند تغییرناپذیر است، معلول آن یعنی این جهان هم تغییرناپذیر خواهد بود (علت خاص واحد ↔ معلول خاص واحد).

گزینهٔ ۲: انکار این معنا از اتفاق، مستلزم باور به علةالعلل است و اعتقاد به سنخیت علت و معلول برای آن کافی نیست.

گزینهٔ ۴: این نظریات لزوماً در پی انکار سنخیت بین علت و معلول نیستند، بلکه معمولاً مبتنی بر این پیش‌فرض‌اند که تفاوت ماهوی و ذاتی بین انسان و حیوان وجود ندارد و لذا انسان با برخی از حیوانات به‌اندازهٔ کافی سنخیت دارد و می‌تواند از آن‌ها پدید بیاید.

روان‌شناسی

۲۴۶- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۴۴ روان‌شناسی

طبق فرمودهٔ پیامبر اسلام ﷺ در هفت‌سال دوم زندگانی (۷ تا ۱۴ سالگی) کم‌کم باید زشتی‌ها و زیبایی‌ها را به کودک فهماند. باید در تأدیب او کوشش کرد و او را به ارزش‌ها و دوری از زشتی‌ها رهنمون ساخت.

۲۴۷- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۴۲ روان‌شناسی

ویژگی‌های مربوط به رشد انسان را به‌دلیل پیوستگی رشد، نمی‌توان به‌راحتی به مراحل مشخص تقسیم کرد، اما امروزه اکثر روان‌شناسان رشد به رشد مرحله‌ای اعتقاد دارند.

۲۴۸- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۴۸ روان‌شناسی

به‌دلیل اینکه پردازش کودکان از نوع ادراکی است، تحت‌تأثیر ویژگی‌های ظاهری اشیا قرار می‌گیرند. مثلاً هدایای بزرگ کم‌ارزش را به هدایای کوچک پرارزش ترجیح می‌دهند.

۲۴۹- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحه‌های ۴۶، ۴۷ و ۵۴ روان‌شناسی

کودکان در ابتدا قادر به حرکات درشتی همچون بالا رفتن از پله‌ها هستند (گزینهٔ ۳). سپس مهارت حرکات ظریف همچون بستن بند کفش را به‌دست می‌آورند (گزینهٔ ۲). تغییرات در اعضای بدن (مثل افزایش وزن مغز و یا استحکام استخوان‌ها) هم در حیطهٔ رشد جسمانی کودکی است (گزینهٔ ۱)، اما دو برابر شدن اندازهٔ قلب (گزینهٔ ۴) و سه برابر شدن اندازه و ظرفیت شُش‌ها از جمله تغییرات رشد جسمانی- حرکتی نوجوانی است، نه کودکی.

۲۵۰- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۴۱ روان‌شناسی

در روان‌شناسی به رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی است «رَسش یا پختگی» می‌گویند. این رفتارها با گذشت زمان و طبق برنامهٔ طبیعی انجام می‌گیرند، ولی عوامل محیطی نیز می‌توانند تا حدودی بر رَسِش یا پختگی تأثیر بگذارد، بنابراین مستقل از محیط نیستند. (رد گزینهٔ ۱). وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در رسش یا آمادگی زیستی افراد برای تغییرات دارد (رد گزینهٔ ۲)، بنابراین در بسیاری از موارد با توجه به بررسی خصوصیات افراد فامیل نزدیک و دور می‌توان احتمال وقوع برخی از ویژگی‌های رفتاری و شناختی را در دامنه‌های سنی خاص پیش‌بینی کرد. بنابراین رَسش و وراثت می‌توانند عامل شباهت افراد فامیل نزدیک و دور باشد، نه تفاوت‌های آن‌ها (رد گزینهٔ ۳).

۲۵۱- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۵۹ روان‌شناسی

«هویت» طرز فکر، عقاید و نحوهٔ ارتباط فرد با دیگران را شامل می‌شود. هویت اجزای متعددی دارد و شامل ویژگی‌های جسمی، جنسی، اجتماعی، شناختی، اخلاقی، هیجانی، آرمانی و شغلی است که در مجموع هویت فرد را می‌سازند. به این ترتیب افراد ممکن است به‌لحاظ ویژگی‌های جسمی (قیافه)، جنسی (دختر یا پسر بودن)، ویژگی‌های روانی (ایفای نقش جنسیتی برای نشان دادن رفتارهای زنانه یا مردانه)، اجتماعی (عضویت در گروه یا انتخاب شغل و پیشرفت)، سیاسی، مذهبی، اخلاقی، ارزشی و یا قومی خصوصیات رفتاری و شخصیتی متمایزی را دارا باشند.

۲۵۲- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۵۵ روان‌شناسی

توجه نوجوانان در مقایسه با کودکان، گزینشی‌تر است؛ به این معنا که بر اطلاعات مرتبط متمرکز می‌شوند و با ضرورت‌های تکلیف مورد نظر بهتر سازگار می‌شوند. در این مثال تمرکز بر روی درس و سازگاری بهتر با برنامهٔ مطالعاتی نشان‌دهندهٔ توجه گزینشی است.

۲۵۳- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۷۸ روان‌شناسی

در هر موقعیت ردیابی هر دو خطا ممکن است رخ بدهد: ۱) هشدار کاذب ۲) از دست دادن محرک هدف. اینکه از دست دادن را فدای هشدار کاذب بکنیم و یا برعکس، بستگی به اهمیت تکلیف دارد. تکالیف مهم‌تر با هشدار کاذب همراه است.

۲۵۴- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۸۵ روان‌شناسی

بر اساس اصل تکمیل ما تمایل داریم اشیای ناقص را به‌صورت کامل ببینیم. در شکل سؤال، تمایل داریم خطوط بریده‌بریده را به‌صورت یک گل ادراک کنیم.

۲۵۵- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۸۲ روان‌شناسی

گاهی چیزی را ادراک می‌کنیم که احساس نشده است. روان‌شناسان به ادراک پدیده‌های بدون احساس، توهم می‌گویند.

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ ۲: توهم نیست، چون در توهم احساس وجود دارد.

گزینهٔ ۳: نشان‌دهندهٔ هیچ خطایی نیست، چون بسیاری از محرک‌ها در حد تحریک گیرنده‌های حسی باقی می‌مانند و وارد فضای ادراکی نمی‌شوند و این یک اتفاق طبیعی است.

گزینهٔ ۴: نشان‌دهندهٔ خطای ادراکی است. (بازشناسی و معنابخشی = ادراک)

۲۵۶- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * ساده * صفحهٔ ۷۱ روان‌شناسی

تحریک هریک از گیرنده‌های حسی، تابع شدت محرک است، یعنی تحریک حواس از سوی محرک باید به میزان خاصی برسد، تا آن عضو حسی تحریک شود.

توجه و ادراک پس از تحریک گیرنده‌ها اتفاق می‌افتند و تأثیری در آن ندارند (رد گزینه‌های ۱ و ۳). احساس همان تحریک گیرنده‌ها است (رد گزینهٔ ۴).

۲۵۷- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۸۳ روان‌شناسی

هرچه تعداد خطاهای ادراکی بیشتر باشد، به‌عنوان یک خطای شناختی وارد نظام ذهنی فرد می‌شود. بنابراین خطای شناختی، مجموعه‌ای از خطاهای ادراکی است.

۲۵۸- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: * متوسط * صفحهٔ ۸۰ روان‌شناسی

برآورد دقیق حداکثر مدت زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر به ویژگی‌های شخصی و دشواری تکلیف موردنظر بستگی دارد.

۲۵۹- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۷۸ روان‌شناسی

«گوش‌به‌زنگی» به‌توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دورهٔ زمانی طولانی می‌گویند.

مردم به‌طور مکرر از رسانه‌های جمعی هشدارهای متخصصین را در مورد کرونا شنیده‌اند و منتظر وقوع آن برای خود بوده‌اند، ولی نمی‌دانستند چه زمانی به وقوع خواهد پیوست، پس در این مثال کارکرد گوش‌به‌زنگی مدنظر است. مهم‌ترین علت کاهش گوش‌به‌زنگی خستگی است. یعنی بعد از مدتی مردم خسته شدند و آن را رها کردند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۱ و ۳: منحصربه‌فرد بودن هدف و عوامل انحرافی از عوامل مؤثر بر کارکرد جست‌وجو است، نه گوش‌به‌زنگی.

گزینهٔ ۲: هشدار کاذب زمانی است که یک محرک غایب به‌اشتباه ردیابی شود که مثال ذکرشده چنین چیزی نیست.

۲۶۰- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: * دشوار * صفحهٔ ۷۴ روان‌شناسی

ما به همهٔ آنچه در دامنهٔ توجهمان قرار می‌گیرد، آگاهی کامل نداریم.

در این مثال یکتا به وجود تابلو توجه کرده، اما آگاهی او کامل نبوده و آگاهی نسبی نسبت به تابلو داشته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۲: در این مثال توجه متمرکز شکل نگرفته است، زیرا اگر توجه متمرکز بود، آگاهی او نسبت به تابلو هم کامل می‌بود.

گزینهٔ ۳: آماده‌سازی زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی تحت‌تأثیر ارائهٔ پیشین همان محرک یا محرک شبیه آن قرار بگیرد، اما در این مثال محرک مورد نظر (تابلو) فقط یک بار ارائه شده است.

گزینهٔ ۴: ردیابی درست علامت زمانی اتفاق می‌افتد که فرد در زمان حال به یک موضوع توجه کند و آن را به‌درستی ردیابی کند. یکتا در زمان دیدن تابلو، قرار نبوده که آن را ردیابی کند.